

СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Број 127 Год. LXIV Четврток, 9 октомври 2008

Цена на овој број е 280 денари

www.slvesnik.com.mk

contact@slvesnik.com.mk

СОДРЖИНА

	Стр.		Стр.
2477. Закон за правна заштита на услугите кои се засноваат на, или опфаќаат, условен пристап.....	2	2485. Список на поставени судски преведувачи.....	77
2478. Уредба за условите, критериумите и начинот на доделување на категорија спортист - спортска надеж.....	6	2486. Правилник за обновливите извори на енергија за производство на електрична енергија.....	80
2479. Уредба за определување на условите и начинот на доделување на национално спортско признание за врвно спортско остварување и висината на паричниот надоместок.....	8	2487. Правилник за начинот за издавање на гаранции за потекло на електрична енергија произведена од обновливи извори на енергија како и содржината, формата и начинот на водење на регистарот на издадени гаранции за потекло на електрична енергија произведена од обновливи извори на енергија.....	86
2480. Одлука за изменување на Одлуката за основање на Јавна установа од областа на здравството за потребите на јавните здравствени установи универзитетски клиника, завод и ургентен центар – Скопје.....	13	2488. Листа за дополнување на Листата на стандарди со чија употреба се смета дека производот е безбеден.....	92
2481. Одлука за давање одобрение за основање на приватен центар за стручна обука “Академија Леонтиќ“ во Скопје.....	13	2489. Правилник за изменување и дополнување на Правилникот за утврдување на видот, висината и чинењето на општокорисната работа за секој прекршок одделно како и начинот на нејзиното извршување.....	104
2482. Национална програма за олеснување на превозот во воздушниот сообраќај.....	14	2490. Решение од Комисијата за хартии од вредност.....	104
2483. Лиценца за постојано приредување на посебни игри на среќа во автомат клуб.....	76	2491. Решение од Комисијата за хартии од вредност.....	104
2484. Решение за дополнување на Решението за цените на обрасците што се употребуваат во Министерството за внатрешни работи.....	76	2492. Решение од Комисијата за хартии од вредност.....	105

	Стр.		Стр.
2493. Решение од Комисијата за хартии од вредност.....	105	2497. Одлука за издавање на лиценца за вршење на енергетска дејност трговија со електрична енергија.....	108
2494. Решение од Комисијата за хартии од вредност.....	105	2498. Одлука за издавање на лиценца за вршење на енергетска дејност трговија со природен гас.....	110
2495. Решение за давање одобрение за издавање на долгорочни хартии од вредност по пат на приватна понуда.....	106	2499. Објава на стапката на трошоците на живот и платите за месец септември 2008 година.	112
2496. Одлука за издавање на лиценца за вршење на енергетска дејност трговија со електрична енергија.....	106	Огласен дел	1-80

СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

2477.

Врз основа на член 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ПРАВНА ЗАШТИТА НА УСЛУГИТЕ КОИ СЕ ЗАСНОВААТ НА, ИЛИ ОПФАКААТ, УСЛОВЕН ПРИСТАП

Се прогласува Законот за правна заштита на услугите кои се засноваат на, или опфаќаат, условен пристап,

што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 7 октомври 2008 година.

Бр. 07-4415/1
7 октомври 2008 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Бранко Црвенковски, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗАКОН

ЗА ПРАВНА ЗАШТИТА НА УСЛУГИТЕ КОИ СЕ ЗАСНОВААТ НА, ИЛИ ОПФАКААТ, УСЛОВЕН ПРИСТАП

Член 1

Предмет на уредување

Со овој закон се уредува правната заштита на услугите кои се засноваат на, или опфаќаат, условен пристап и мерките за спречување на можноста за употреба на недозволените направи кои овозможуваат пристап до услугите со условен пристап.

Член 2

Цел на Законот

Целта на овој закон е да се обезбеди:

- заштита на давателите на заштитени услуги,
- правна заштита на заштитената услуга со условен пристап и
- заштита од примена и користење на недозволените направи за условен пристап.

Член 3

Дефиниции

Одделни изрази употребени во овој закон го имаат следново значење:

1. **Заштитена услуга** е која било од следниве услуги, во случај кога се обезбедува со надоместок и врз основа на условен пристап, и тоа:

- услуга од радиодифузна дејност која е емитување и пренос на радио и/или телевизиски програмски сервиси независно од техничките средства за пренесување, во кодиран или некодирани облик, наменети за прием од страна на јавноста и

- услуги од информатичко општество кои се услуги што се обезбедуваат со надоместок на далечина, преку електронски средства и на лично барање на примателот на услугата при што на далечина значи дека услугата се обезбедува, без истовремено присуство на две страни, преку електронски средства значи дека услугата се испраќа од почетната/изворната точка и се добива до крајната дестинација преку електронска опрема за процесирање (вклучително и дигитална компресија) и чување на податоци и се испраќа, пренесува и добива во целост преку кабел, радиобранови, оптички средства или други електромагнетни средства, на лично барање на примателот на услугата значи дека услугите се обезбедуваат преку пренос на податоци на лично барање. Услугите на информатичкото општество содржат особено продажба на производи и услуги, услуги за пристап до информации или огласи преку интернет и пристап до услугите на јавна комуникациска мрежа, пренос на податоци и чување на податоците на примателот во јавната комуникациска мрежа;

2. **Давател на услугите** е физичко или правно лице што ги обезбедува заштитените услуги;

3. **Условен пристап** е секоја техничка мерка и/или договор со кој пристапот до заштитената услуга на разбирлив начин е направен условен, согласно со претходно склучен индивидуален договор;

4. **Направа за условен пристап** е секоја опрема или софтвер развиен или приспособен да дозволува на разбирлив начин пристап до заштитените услуги;

5. **Сродна услуга** е инсталирање, одржување или замена на направите за условен пристап, како и обезбедување услуги на комерцијална комуникација (реклами, промоција, огласување) во однос на овие услуги или на заштитените услуги и

6. **Недозволена направа за условен пристап** е секоја опрема или софтвер, што се изработени или приспособени да овозможуваат пристап до заштитените услуги на разбирлив начин, без овластување на давателот на услугите.

Член 4**Забрани на недозволен активности**

На територијата на Република Македонија се забрануваат следниве активности:

- 1) производство, увоз, дистрибуција, продажба, изнајмување или поседување на недозволените направи за условен пристап за комерцијални цели;
- 2) инсталирање, одржување или замена на недозволена направа за условен пристап за комерцијални цели и
- 3) употреба на комерцијална комуникација за промовирање на недозволените направи за условен пристап (реклами, огласување и слично).

Член 5**Надзор**

(1) Надзор над спроведувањето на овој закон врши Министерството за економија, во согласност со надлежностите утврдени со овој и друг закон.

(2) Инспекциски надзор над спроведувањето на одредбите од овој закон кои се однесуваат на наравите за условен пристап, врши Државниот пазарен инспекторат, преку државните пазарни инспектори (во натамошниот текст: инспектори), во согласност со надлежностите утврдени во Законот за пазарна инспекција и овој закон.

(3) Државниот пазарен инспекторат при вршење на инспекција соработува со органите и институциите надлежни за работите од областа на електронските комуникации.

Член 6**Управни мерки**

(1) Ако инспекторот при вршење на надзорот утврди повреда на одредбите од членот 4 на овој закон носи решение за забрана на вршење на дејност со времетраење од 30 дена и ќе преземе мерки за запечатување на просторијата, објектот и/или одземање на недозволена направа за условен пристап со која е сторена повредата.

(2) Ако инспекторот при вршење на надзорот утврди повреда на одредбите од членот 4 точки 1 и 3 на овој закон ќе донесе решение за забрана на активностите кои се вршат во спротивност со одредбите на овој закон, за период додека не бидат отстранети утврдени неправилности.

(3) Незадоволната странка против решението од ставовите (1) и (2) на овој член може да изјави жалба до министерот за економија во рок од 15 дена.

(4) Ако инспекторот при вршење на надзорот утврди дека е сторен прекршок утврден со овој закон, ќе поднесе барање за поведување на прекршочна постапка пред надлежен суд.

Член 7**Тужба заради повреда на правата за условен пристап**

1) Давателот на услугите кои се засноваат на, или опфаќаат, условен пристап чии права за заштита се нарушени со забранетите активности од членот 4 на овој закон, може со тужба кај надлежниот суд да бара:

- на сторителот на повредата да му се забранат натамошните дејствија на повреда,

- да му се наложи на сторителот на повредата да ги отстрани последиците од забранетите активности, или да ги уништи или соодветно да ги оневозможи недозволените направи за условен пристап, ако последиците од забранетите активности не е возможно да се отстранат на друг начин,

- поништување на огласите наменети за поттикнување на продажбата или употребата на недозволената направа за условен пристап и

- наплата на обештетување за предизвиканата штета, или исплата за своите заштитени услуги во висина двојно поголема од висината на трошоците направени за услугата.

2) Сторителот на повредата е одговорен за предизвиканата штета според општите правила за надоместок на штетата, освен ако со овој закон поинаку не е уредено.

Член 8**Времена мерка**

(1) Судот може да изрече временна мерка ако се исполнети следниве услови:

- предлагачот е давател на услугата според членот 3 од овој закон,

- давателот на услугите предложи докази врз основа на кои судот ќе утврди дека неговото право е повредено или дека повредата е можна и

- давателот на услугите предлага изрекување на временни мерки во рок од три месеца од моментот на дознавањето за евентуалната повреда.

(2) Судот може со времената мерка:

- да ги забрани заканувачките повреди или продолжувањето на веќе започнатите повреди, како и

- за време на судската постапка да ја одземе, да ја исклучи од промет и да ја чува направата (опремата) со која се повредени правата на заштита на услугата со условен пристап според овој закон.

3) Судот може да донесе временна мерка и без сослушување на спротивната страна, ако постои основано сомнение дека подоцна заштитата не ќе може да се изврши. Судот задолжително ја известува спротивната страна за изречената временна мерка и притоа му одредува рок на предлагачот во кој треба да покрене тужба според членот 10 од овој закон. Рокот за поднесување на тужба почнува да тече од денот на врачувањето на решението за временна мерка на сторителот и не смее да биде подолг од 30 дена.

4) На постапката за изрекување на временна мерка се применуваат прописите за присилно извршување и заштита, освен ако со овој закон поинаку не е предвидено.

Член 9**Прекршочни одредби**

(1) Глоба во износ од 5.000 до 6.500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на правното лице за прекршок доколку врши:

- производство, увоз, дистрибуција, продажба, изнајмување или поседување недозволен и направен за условен пристап за комерцијални цели (член 4 точка 1),

- инсталирање, одржување или замена на недозволена направа за условен пристап за комерцијални цели (член 4 точка 2) и

- употреба на комерцијална комуникација за промовирање на недозволен и направен за условен пристап (реклами, огласување и слично) (член 4 точка 3).

(2) Покрај глобата од ставот (1) на овој член, на правното лице и на одговорното лице во правното лице ќе му се изрече прекршочна санкција привремена забрана за вршење дејност од една до три години.

(3) Глоба во износ од 2.000 до 3.500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице за прекршокот од ставот (1) на овој член.

(4) Покрај глобата од ставот (3) на овој член, на одговорното лице во правното лице ќе му се изрече и прекршочна санкција забрана за вршење на професија, дејност или должност во траење од една до три години.

(5) За прекршокот од ставот (1) на овој член, на правното лице ќе му се изрече и прекршочна мерка одземање на предметите (недозволена направа за условен пристап) со кој е сторен прекршокот.

(6) Глоба во износ од 1.000 до 2.500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на физичко лице за прекршоците од ставот (1) на овој член.

(7) Покрај глобата од ставот (6) на овој член, на физичкото лице ќе му се и изрече прекршочна санкција забрана за вршење професија, дејност или должност во траење од една до три години.

(8) За прекршоците од ставот (6) на овој член, на физичкото лице ќе му се изрече и прекршочна мерка одземање на предметите (недозволена направа за условен пристап) со кои е сторен прекршокот.

Член 10

Прекршочна постапка

За прекршоците пропишани во членот 9 од овој закон прекршочна постапка води надлежен суд.

Член 11

Порамнување

(1) Државниот пазарен инспекторат е должен да му предложи на сторителот на прекршокот постапка за порамнување, пред да поднесе барање за поведување на прекршочна постапка.

(2) Постапката за порамнување се води согласно со Законот за прекршоците.

Член 12

Завршна одредба

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".

L I G J

PËR MBROJTJEN JURIDIKE TË SHERBIMEVE QË BAZOHEN NË, OSE PERFSHIJNE QASJE TË KUSHTEZUAR

Neni 1

Lënda e rregullimit

Me kete ligj rregullohet mbrojtja juridike e sherbimeve që bazohen në, ose perfshijne qasje të kushtezuar dhe masat për pengimin e mundesise për perdorimin e mjeteve të palejuara që mundesojne qasje te sherbimet me qasje të kushtezuar.

Neni 2

Qellimi i ligjit

Qellimi i ketij ligji eshte që të sigurohet:

- mbrojtja e dhenesve të sherbimeve të mbrojtura,
- mbrojtja juridike e sherbimit të mbrojtur me qasje të kushtezuar, dhe
- mbrojtja nga perdorimi dhe shfrytezimi i mjeteve të palejuara për qasje të kushtezuar.

Neni 3

Definicionet

Shprehjet e vecanta të perdorura në kete ligj e kane kuptimin si vijon:

1. Sherbim i mbrojtur eshte cilido qofte nga sherbimet në vijim, në rastin kur sigurohet me kompensim dhe në baze të qasjes së kushtezuar edhe atë:

- sherbimi i veprimtarise radiodifuzive që eshte emetuar dhe që eshte transmetuar në radio dhe/ose servis programor televiziv pavaresisht nga mjetet teknike për transmetim, në forme të koduar ose të pakoduar, të dedikuara për pranim nga ana e publikut, dhe

- sherbimet nga shoqeria informatike që jane sherbime të cilat sigurohen me kompensim në largesi, nepermjet mjeteve elektrike dhe me kerkesen personale të pranuesit të sherbimit me ç'rast, në largesi do të thote se sherbimi sigurohet, pa prezencen në të njejtin kohe të të dy paleve, nepermjet mjeteve elektronike do të thote se sherbimi dergohet nga pike fillestare/burimore dhe merret deri në destinacionin e fundit nepermjet pajisjes elektronike për procesim (perfshire edhe kompresimin digjital) dhe ruajtjen e të dhenave dhe dergohet, transmetohet dhe merret në teresi nepermjet kabllit, radiovaleve, mjeteve optike ose mjeteve të tjera elektromagnetike, me kerkesen personale të pranuesit të sherbimit do të thote se sherbimet sigurohen nepermjet transmetimit të të dhenave me kerkesen personale. Sherbimet e shoqerise informatike perfshijne vecanerisht shitjen e produkteve dhe të sherbimeve, sherbimet për qasje te informatat ose shpalljet nepermjet internetit dhe qasjen te sherbimet e rrjetit publik të komunikimit, transmetimin e të dhenave dhe ruajtjen e të dhenave të pranuesit në rrjetin publik të komunikimit;

2. Dhenes i sherbimeve eshte personi fizik ose juridik që i siguron sherbimet e mbrojtura.

3. Qasje e kushtezuar eshte çdo mase teknike dhe/ose marreveshje qasje me të cilen deri në sherbimin e mbrojtur në menyre të kuptueshme eshte bere në pajtim me marreveshjen individuale të lidhur paraprakisht;

4. Mjet për qasje të kushtezuar është secila pajisje ose softuer i zhvilluar ose i aftësuar të lejoje në menyre të kuptueshme qasje te shërbimet e mbrojtura;

5. Shërbim i ngjashëm është instalimi, mirembajtja ose ndërrimi i mjeteve për qasje të kushtezuar, si dhe sigurimi i kushteve të komunikimit komercial (reklama, promovim, shpallje) në raport me keto shërbime ose shërbimet e mbrojtura dhe

6. Mjet i palejuar për qasje të kushtezuar është secila pajisje ose softuer, që janë përpunuar ose aftësuar të mundësojnë qasje te shërbimet e mbrojtura në menyre të kuptueshme, pa autorizimin e dhënesit të shërbimeve.

Neni 4

Ndalesat e aktiviteteve të palejuara

Në territorin e Republikës së Maqedonisë ndalohen aktivitetet si vijon:

1) prodhimi, importi, distribuimi, shitja, huazimi ose posedimi i mjeteve të palejuara për qasje të kushtezuar për qëllime komerciale;

2) instalimi, mirembajtja ose zëvendësimi i mjetit të palejuar për qasje të kushtezuar për qëllime komerciale, dhe

3) përdorimi i komunikimit komercial për promovimin e mjeteve të palejuara për qasje të kushtezuar (reklama, shpallje etj).

Neni 5

Mbikeqyrja

1) Mbikeqyrjen e zbatimit të këtij ligji e bën Ministria e Ekonomisë, në pajtim me kompetencat e percaktuara me kete ligj dhe me ligj tjetër.

2) Mbikeqyrjen inspektuese ndaj zbatimit të dispozitave të këtij ligji që kanë të bëjnë me mjetet për qasje të kushtezuar, e bën Inspektorati Shtetëror i Tregut, përmes inspektoreve shtetërore të tregut (në tekstin e metejme: inspektoret), në pajtim me kompetencat e percaktuara në Ligjin për inspektimin e tregut.

3) Inspektorati Shtetëror i Tregut gjatë inspektimit bashkëpunon me organet dhe institucionet kompetente për punët nga sfera e komunikimeve elektronike.

Neni 6

Masat administrative

(1) Nëse inspektori gjatë kryerjes së mbikeqyrjes konstaton cenime të dispozitave të nenit 4 të këtij ligji merr aktvendim për ndalimin e kryerjes së veprimtarisë me kohëzgjatje prej 30 ditësh dhe do të ndermarre masa për mbylljen e lokalit, objektit dhe/ose marrjen e mjetit për qasje të kushtezuar me të cilin është bërë cenimi.

(2) Nëse inspektori gjatë mbikeqyrjes konstaton cenimin e dispozitave të nenit 4, pika 1 dhe 3 të këtij ligji do të marrë aktvendim për ndalimin e aktiviteteve që behen në kundërshtim me dispozitat e këtij ligji, për periudhën deri sa nuk menjanohen parregullsitë e konstatuara.

(3) Pala e pakenaqur kundër aktvendimit nga paragrafi (1) dhe (2) i këtij ligji mund t'i paraqesë ankese ministrit të Ekonomisë në afat prej 15 ditësh.

(4) Nëse inspektori gjatë kryerjes së mbikeqyrjes konstaton se është bërë kundërvajtje e percaktuar me kete ligj, do t'i paraqesë kerkese për ngritjen e procedurës për kundërvajtje gjyqësore kompetente.

Neni 7

Padia për shkak të cenimit të të drejtave për qasje të kushtezuar

1) Dhënesi i shërbimeve të cilat bazohen në, ose përfshijnë qasje të kushtezuar, të drejtat e mbrojtura të të cilit janë cenuar me aktivitetet e ndaluara nga neni 4 i këtij ligji, me padi në gjykatën kompetente mund të kërkojë:

- që kryerësit të cenimit t'i ndalohen veprimet e metejme të cenimit,

- t'i urdherohet kryerësit të cenimit t'i menjanojë pasojat e aktiviteteve të ndaluara, ose t'i asgjesojë ose t'i pamundësojë në menyre adekuate mjetet e palejuara për qasje të kushtezuar, nëse pasojat e aktiviteteve të palejuara nuk mund të menjanohen në menyre tjetër,

- anulimin e shpalljeve të dedikuara për nxitjen e shitjes ose përdorimin e mjetit të palejuar për qasje të kushtezuar, dhe

- pagesën e demshpërblimit për demin e shkakuar, ose pagesën për shërbimet e veta të mbrojtura në lartësi dyfish më të madhe nga lartësia e shpenzimeve të bera për shërbimin.

2) Kryerësi i cenimit është përgjegjës për demin e shkakuar sipas rregullave të përgjithshme për kompensimin e demit, përveç nëse me kete ligj nuk është rregulluar ndryshe.

Neni 8

Masa të përkohshme

(1) Gjykata mund të shqiptojë masa të përkohshme nëse janë plotësuar kushtet si vijon:

- propozuesi është dhënesi i shërbimit sipas nenit 3 të këtij ligji,

- dhënesi i shërbimit propozon dëshmi në baze të së cilës gjykata do të konstatojë se e drejta e tij është cenuar ose se cenimi është i mundshëm, dhe

- dhënesi i shërbimit propozon shqiptimin e masave të përkohshme në afat prej tre muajsh nga momenti i të kuptuarit për cenimin eventual.

(2) Gjykata me masa të përkohshme mund:

- t'i ndalojë cenimet kërcënuese ose vazhdimin e cenimeve të filluara, si dhe

- gjatë procedurës gjyqësore ta marrë, ta shkyce nga qarkullimi dhe ta ruajë mjetin (pajisjen) me të cilin janë cenuar të drejtat e mbrojtura të shërbimit me qasje të kushtezuar sipas këtij ligji.

(3) Gjykata mund të miratojë masa të përkohshme edhe pa degjimin e pales së kundërt, nëse ekziston dyshim i bazuar se më vonë mbrojtja nuk do të mund të bëhet. Gjykata detyrimisht e informon palen tjetër për masën e shqiptuar për masën e përkohshme të shqiptuar dhe me kete rast i cakton afat propozuesit në të cilin do të mund të ngrite padi sipas nenit 10 të këtij ligji. Afati për ngritjen e padisë fillon të rrjedhë me ditën e dorezimit të aktvendimit për masa të përkohshme kryerësit dhe nuk mund të jete më i gjatë se 30 dite.

(4) Ndaj procedurës për shqiptimin e masës së përkohshme zbatohen dispozitat për mbrojtje dhe përmbarim të detyrueshëm, përveç nëse me kete ligj nuk është percaktuar ndryshe.

Neni 9

Dispozitat për kundervajtje

(1) Gjоbe në shume prej 5 000 deri 6 500 euro me kundervlere në denare do t'i shqiptohet personit juridik për kundervajtje nese:

- бѐн prodhim, import, distribuim, shitje, huazim ose posedon mjete të palejuara për qasje të kushteуар për qelime komerciale (neni 4 pika 1);

- бѐн instalim, mirembajtje ose zevendesim të mjetit të palejuar për qasje të kushteуар për qelime komerciale (neni 4 pika 2), dhe

- бѐн perdorim të komunikimit komercial për promovim të mjeteve të palejuara për qasje të kushteуар (reklama, shpallje etj.) (neni 4 pika 3).

(2) Përvec gjоbes nga paragrafi (1) i ketij neni, personit juridik dhe personit pergjegjes në personin juridik do t'i shqiptohet sanksion për kundervajtje ndalese e perkohshme për kryerjen e veprimtarise prej një deri tri vjet.

(3) Gjоbe në shume prej 2 000 deri 3 500 euro me kundervlere në denare do t'i shqiptоје edhe personit pergjegjes në personin juridik për kundervajtjen nga paragrafi (1) i ketij neni.

(4) Përvec gjоbes nga paragrafi (3) i ketij neni, personit pergjegjes në personin juridik do t'i shqiptohet edhe sanksioni për kundervajtje ndalese për kryerjen e profesionit, veprimtarise ose të detyres në kohezgjatje prej një deri tri vjet.

(5) Për kundervajtjen nga paragrafi (1) i ketij neni, personit juridik do t'i shqiptohet edhe masa për kundervajtje marrje e mjeteve (mjети i palejuar për qasje të kushteуар) me të cilin eshte bere kundervajtja.

(6) Gjоbe në shume prej 1 000 deri 2 500 euro me kundervlere në denare do t'i shqiptohet personit fizik për kundervajtjet nga paragrafi (1) i ketij neni.

(7) Përvec gjоbes nga paragrafi (6) i ketij neni personit fizik do t'i shqiptohet sanksion për kundervajtje ndalese për kryerjen e profesionit, veprimtarise ose detyres në kohezgjatje prej një deri tri vjet.

(8) Për kundervajtjet nga paragrafi (6) i ketij neni, personit fizik do t'i shqiptohet edhe mase për kundervajtje marrje e mjeteve (mjети i palejuar për qasje të kushteуар) me të cilin eshte bere kundervajtja.

Neni 10

Procedura për kundervajtje

Për kundervajtjet e percaktuara në nenin 9 të ketij ligji, procedure për kundervajtje mban gjykata kompetente.

Neni 11

Barazimi

(1) Inspektorati Shteteror i Tregut eshte i detyruar që t'i propozоје kryeresit të kundervajtjes procedure për barazim, para se të dorezoje kerkese për ngritjen e procedures për kundervajtje.

(2) Procedura për barazim mbahet në pajtim me Ligjin për kundervajtje.

Neni 12

Dispozita perfundimtare

Ky ligj hyn në fuqi дiten e tete nga dita e botimit në "Gazeten zyrtare të Republikës së Maqedonise".

**ВЛАДА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
2478.**

Врз основа на член 37- б став 1 од Законот за спортот ("Службен весник на Република Македонија" бр. 29/02, 66/04 и 81/08), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 29.09.2008 година, донесе

УРЕДБА**ЗА УСЛОВИТЕ, КРИТЕРИУМИТЕ И НАЧИНОТ
НА ДОДЕЛУВАЊЕ НА КАТЕГОРИЈА СПОРТИСТ
- СПОРТСКА НАДЕЖ****I. ОПШТИ ОДРЕДБИ**

Член 1

Со оваа уредба поблиску се уредуваат условите, критериумите и начинот за доделување на категоријата спортист – спортска надеж.

Член 2

Категорија спортист – спортска надеж, за спортисти младинци (во натамошниот текст: Категорија спортист – спортска надеж), се доделува на спортисти младинци со возраст до 20 години, државјани на Република Македонија (во натамошниот текст- спортистите), за остварени спортски резултати согласно Законот за спортот и оваа уредба.

II. УСЛОВИ И КРИТЕРИУМИ

Член 3

(1) Категоријата спортист - спортска надеж се доделува на спортисти членови на националните спортски федерации кои реализираат национален спортски систем на натпревари и учествуваат во меѓународниот систем на натпревари за возрасни категории до 20 години.

(2) Категоријата спортист - спортска надеж се доделува на спортисти во индивидуалните спортови врз основа на остварени спортски резултати и врз основа на подготвена Ранг-листа на најуспешните млади спортисти до 20 години од соодветниот спорт од страна на националните спортски федерации.

(3) Категоријата спортист - спортска надеж се доделува на спортисти во екипните спортови врз основа на составот на репрезентациите до 20 години и врз основа на подготвена Ранг – листа на најуспешните млади спортисти до 20 години од соодветниот спорт, подготвени од страна на националните спортски федерации.

Член 4

Категоријата спортист - спортска надеж се доделува врз основа на возраста на младиот спортист, остварениот резултат во индивидуални спортови и учество во репрезентациите до 20 години, во екипните спортови.

**III. НАЧИН НА ДОДЕЛУВАЊЕ НА КАТЕГОРИЈАТА
СПОРТИСТ- СПОРТСКА НАДЕЖ**

Член 5

Функционерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите на спортот го утврдува статусот на спортистите од категоријата спортист - спортска надеж, по претходно прибавено мислење од соодветната национална спортска федерација.

Член 6

(1) Органот на државната управа надлежен за работите од областа на спортот го утврдува годишниот број на спортисти на кои може да им се додели категорија спортист – спортска надеж, но не повеќе од 500 стипендии годишно и утврдува број на спортисти, за секоја национална спортска федерација, на кои може да им се додели категорија спортист – спортска надеж.

(2) Националната спортска федерација на органот на државната управа надлежен за работите од областа на спортот му ја предлага Ранг-листата на утврден број на спортисти за доделување на категорија спортист – спортска надеж.

(3) Категорија спортист – спортска надеж се доделува за остварени резултати во следниве спортови:

1. Атлетика
2. Автомобилизам
3. Моторциклизам
4. Картинг
5. Бадминтон
6. Бокс
7. Борење
8. Велосипедизам
9. Ватерполо
10. Воздухопловство
11. Веслање
12. Гимнастика
13. Едрење
14. Кајак на диви води
15. Кајак на мирни води
16. Карате
17. Кик Бокс
18. Коњички спорт
19. Кошарка
20. Куглање
21. Мечување
22. Одбојка
23. Пливање
24. Пинг понг
25. Параглајдерство и змејарство
26. Пеливанство
27. Ракомет
28. Скијање
29. Спортски риболов
30. Стрелаштво
31. Стреличарство
32. Спорт за инвалидизирани лица
33. Тенис
34. Триатлон
35. Таеквондо
36. Фудбал
37. Џудо
38. Шах.

Член 7

(1) Функционерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на спортот, формира Комисија од вработените за вршење на стручни и административни работи кои се однесуваат на исполнување на условите и критериумите за доделување на категоријата спортист - спортска надеж.

(2) Национална спортска федерација доставува Ранг – листа на најуспешните млади спортисти до 20 години, како можни кандидати за доделување на категоријата спортист – спортска надеж, до органот на државната управа надлежен за работите од областа на спортот најдоцна до 1 август на тековната година.

(3) Во индивидуалните спортови националните спортски федерации доставуваат билтени за остварени резултати, со аргументи за предложените спортисти.

(4) Во екипните спортови националните спортски федерации доставуваат билтени за настапи на репрезентациите до 20 години, со аргументи за предложениите спортисти.

(5) Комисијата од став 1 на овој член може да бара и дополнителни информации од националните спортски федерации за секој предложен спортист.

Член 8

(1) Органот на државната управа надлежен за работите од областа на спортот, еднаш годишно, најдоцна до 30 август во тековната година, објавува листа на спортисти на кои им е доделена категорија спортист – спортска надеж.

(2) Листата на категоризирани спортисти – спортска надеж, од став 1 на овој член се објавува во “Службен весник на Република Македонија”.

Член 9

Органот на државната управа надлежен за работите од областа на спортот на спортистите им доделува диплома за стекнатата категорија спортист – спортска надеж.

Член 10

За доделената категорија спортист – спортска надеж се води евиденција од страна на органот на државната управа надлежен за работите од областа на спортот.

IV. ЗАВРШНА ОДРЕДБА

Член 11

Оваа уредба влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во “Службен весник на Република Македонија”.

Бр. 19-4848/1
29 септември 2008 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Македонија,
м-р **Никола Груевски**, с.р.

2479.

Врз основа на член 50-б став 3 од Законот за спортот („Службен весник на Република Македонија“ бр. 29/02, 96/04 и 81/08), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 29.09.2008 година, донесе

УРЕДБА
ЗА ОПРЕДЕЛУВАЊЕ НА УСЛОВИТЕ И НАЧИНОТ НА ДОДЕЛУВАЊЕ НА НАЦИОНАЛНО
СПОРТСКО ПРИЗНАНИЕ ЗА ВРВНО СПОРТСКО ОСТВАРУВАЊЕ И ВИСИНАТА НА
ПАРИЧНИОТ НАДОМЕСТОК

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со оваа уредба поблиску се уредуваат условите и начинот за доделување на Национално спортско признание за врвно спортско остварување, како и утврдување на висината на паричниот надоместок.

Член 2

Национално спортско признание за врвно спортско остварување (во понатамошен текст: Национално спортско признание) се доделува на спортистите сениори поединци (во натамошниот текст- спортистите) државјани на Република Македонија, врз основа на постигнати резултати, за врвни спортски остварувања, репрезентативци на Република Македонија, или поранешна СФР Југославија, кои ги исполнуваат условите и критериумите утврдени во оваа уредба.

Член 3

(1) Еднаш стекнатото Национално спортско признание има траен карактер и доживотно му припаѓа на спортистот како титула.

(2) На спортистот на кој му е доделано Национално спортско признание му се доделува плакета.

II. УСЛОВИ ЗА ДОДЕЛУВАЊЕ НА НАЦИОНАЛНО **СПОРТСКО ПРИЗНАНИЕ**

Член 4

(1) Национално спортско признание во олимписки и параолимписки спортови:

- се доделува на спортистите како и на спортските екипи – репрезентации, кои освоиле златен сребрен или бронзен медал, односно за освоено прво, второ или трето место на олимписки и параолимписки игри и шаховски олимпијади.

- се доделува на спортисти и спортски екипи – репрезентации, кои освоиле златен сребрен или бронзен медал, односно за освоено прво, второ или трето место на светски и европски сениорски првенства во олимписки и параолимписки спортови.

(2) Национално спортско признание за врвни спортски остварувања во неолимписки и непараолимписки спортови:

- се доделува на спортисти поединци кои освоиле златен медал, односно за освоено прво место на светски и европски првенства во неолимписки и непараолимписки спортови, кои во Република Македонија имаат подолга традиција (автомобилизам, маратонско пливање, карате (модерно и традиционално), куглање – поединечно, кик бокс, мотоциклизам и падобранство)

(3) Национално спортско признание се доделува за освоен европски и светски рекорд во олимписки спортови.

(4) Национално спортско признание се доделува и во случаи кога спортското остварување на спортистот има особено меѓународно значење и вредност (најдобар стрелец или играч на ЕП, СП или во највисокото клупско натпреварување во Европа - лига на шампиони, во ракомет, одбојка, кошарка и фудбал, освојување на Монт Еверест, препливување на Ла Манш).

Член 5

Како олимписки и параолимписки спортови и спортски дисциплини се сметаат оние спортови и спортски дисциплини кои се на Програмата на олимписки и параолимписки игри, прифатени и утврдени од Меѓународниот Олимписки Комитет и Меѓународниот Параолимписки Комитет.

Член 6

Како неолимписки и непараолимписки спортови и спортски дисциплини кои во Република Македонија имаат подолга традиција се: автомобилизам, алпинизам, маратонско пливање, карате (модерно и традиционално), кик бокс, куглање, мотоциклизам и падобранство.

Член 7

Национално спортско признание на лицата од член 2 на оваа уредба се доделува за освоен медал и пласман на:

- Олимписки и параолимписки игри (зимски и летни);
- Светски првенства во сениорска конкуренција за спортови кои се на Програмата на олимписките и параолимписките игри;
- Европски првенства во сениорска конкуренција за спортови кои се на Програмата на олимписките и параолимписките игри;
- Davis cup, во машка конкуренција и Federation cup во женска конкуренција во тенис и Invescare world team cup во тенис за спортисти во инвалидски колички;
- Светски првенства во сениорска конкуренција за спортови кои не се на Програмата на олимписките и параолимписките игри, а во Република Македонија имаат подолга традиција;
- Европски првенства во сениорска конкуренција за спортови кои не се на програмата на олимписките и параолимписките игри, а во Република Македонија имаат подолга традиција.

Член 8

Национално спортско признание на спортските екипи – репрезентации, кои освоиле златен сребрен или бронзен медал, односно за освоено прво, второ или трето место на олимписки и параолимписки игри и шаховски олимпијади, се доделуваат на спортистите кои се пријавени за настап, под услов, вкупниот број на натпреварувачи во одделни спортови да е во согласност со пропозициите на меѓународниот натпревар, а списокот на предложените спортисти за Националното спортско признание го подготвува националната спортска федерација.

Максималниот број на пријавени спортисти за настап по спортови изнесува во:

Спорт	број на спортисти
- ватерполо	15
- кошарка	14
- одбојка	14
- тенис	5
- ракомет	16
- фудбал	19
- шах	6 мажи – 4 жени

III. НАЧИН НА ДОДЕЛУАЊЕ НАЦИОНАЛНО ПРИЗНАНИЕ

Член 9

(1) Националното спортско признание го доделува органот на државната управа надлежен за работите од областа на спортот.

(2) Македонскиот Олимписки Комитет во период од 30 дена по завршување на Олимписките и Параолимписките игри доставува до органот на државната управа надлежен од областа на спортот комплетна документација за предложените спортисти и спортски екипи – репрезентации, учесници на олимписките и параолимписките игри, за доделување на Национално спортско признание.

(3) Националните спортски федерации во период од 30 дена по завршување на европските и светските првенства доставуваат комплетна документација за предложените спортисти и спортски екипи - репрезентации за доделување на Национално спортско признание.

(4) Документацијата од став (2) и (3) на овој член особено треба да содржи: билтен од меѓународниот натпревар; доколку е остварен рекорд и записник за рекордот; име и презиме на стручно лице - тренер, кој го води спортистот или екипата; адреса; електронска пошта; веб страна на меѓународната спортска федерација и други податоци што се значајни за остварениот резултат.

Член 10

Национално спортско признание, по основ утврден во членот 4, став (4), на оваа уредба го доделува органот на државната управа надлежен за работите од областа на спортот.

Член 11

(1) Органот на државната управа надлежен за работите од областа на спортот, еднаш годишно до 31 декември објавува листа на спортисти на кои им е доделено Национално спортско признание, за годината што изминала.

(2) Листата на спортисти од став 1 на овој член се објавува во "Службен весник на Република Македонија".

Член 12

(1) Органот на државната управа надлежен за работите од областа на спортот, на спортистите им врачува Плакета за доделеното Национално спортско признание.

(2) За доделеното Национално спортско признание се води евиденција на спортистите на кои им е доделено Национално спортско признание од страна на органот на државната управа надлежен за работите од областа на спортот.

IV. ВИСИНА НА ПАРИЧЕН НАДОМЕСТОК ЗА ДОДЕЛЕНО НАЦИОНАЛНО СПОРТСКО ПРИЗНАНИЕ

Член 13

(1) Висината на месечниот паричен надоместок за остварувања на олимписки и параолимписки игри и шаховски олимпијади изнесува:

- за освоен златен медал или прво место, 1,5 - просечни нето плати, исплатени во Република Македонија во претходната година;
- за освоен сребрен медал или второ место, 1,3 просечни нето плати, исплатени во Република Македонија во претходната година;
- за освоен бронзен медал или трето место, 1,2 просечни нето плати, исплатени во Република Македонија во претходната година.

(2) Висината на месечниот паричен надоместок за остварувања на светски првенства во олимписки спортови изнесува:

- за освоен златен медал или прво место, 1,4 просечни нето плати, исплатени во Република Македонија во претходната година;
- за освоен сребрен медал или второ место, 1,2 просечни нето плати, исплатени во Република Македонија, претходната година;
- за освоен бронзен медал или трето место, 1,1 просечни нето плати, исплатени во Република Македонија во претходната година.

(3) Висината на месечниот паричен надоместок за остварувања на европските првенства во олимписки спортови изнесува:

- за освоен златен медал или прво место, на европски првенства, 1,3 просечна нето плата, исплатена во Република Македонија, претходната година;

- за освоен сребрен медал или второ место, на европски првенства, 1,1 просечна нето плата, исплатена во Република Македонија во претходната година;

- за освоен бронзен медал или трето место, на европски првенства, една просечна нето плата, исплатена во Република Македонија во претходната година.

(4) Висината на месечниот паричен надоместок за остварувања на светски првенства во неолимписки и непаролимписки спортови изнесува:

- за освоен златен медал или прво место, 1,1 просечна нето плата, исплатена во Република Македонија во претходната година.

(5) Висината на месечниот паричен надоместок за остварувања на европските првенства во неолимписки и непараолимписки спортови изнесува:

- за освоен златен медал или прво место, на европски првенства, една просечна нето плата, исплатена во Република Македонија во претходната година.

(6) Висината на месечниот паричен надоместок за Национално спортско признание, за спортисти кои оствариле европски или светски рекорд во олимписки спортови изнесува 1,5 просечна нето плата, исплатена во Република Македонија во претходната година.

(7) Висината на месечниот паричен надоместок за Национално спортско признание, за спортисти кои оствариле спортски резултат со особено меѓународно значење и вредност изнесува една просечна нето плата, исплатена во Република Македонија во претходната година.

V. ЗАВРШНА ОДРЕДБА

Член 14

Оваа уредба влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 19-4849/1
29 септември 2008 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Македонија,
м-р **Никола Груевски**, с.р.

2480.

Врз основа на член 14 став 1 од Законот за установите ("Службен весник на Република Македонија" бр. 32/05 и 120/05), а во врска со член 23 од Законот за изменување и дополнување на Законот за здравствената заштита ("Службен весник на Република Македонија" бр. 77/08), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 21.09.2008 година, донесе

О Д Л У К А**ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА ОДЛУКАТА ЗА ОСНОВАЊЕ НА ЈАВНА УСТАНОВА ОД ОБЛАСТА НА ЗДРАВСТВОТО ЗА ПОТРЕБИТЕ НА ЈАВНИТЕ ЗДРАВСТВЕНИ УСТАНОВИ УНИВЕРЗИТЕТСКИ КЛИНИКИ, ЗАВОД И УРГЕНТЕН ЦЕНТАР – СКОПЈЕ****Член 1**

Во Одлуката за основање на Јавна установа од областа на здравството за потребите на јавните здравствени установи универзитетски клиники, завод и ургентен центар – Скопје ("Службен весник на Република Македонија" бр. 83/2008) во член 5 став 1 зборовите: "Нусрет Дема" се заменуваат со зборовите: "Шкодра Дардишта".

Член 2

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".

Бр. 19-4890/1 Претседател на Владата
21 септември 2008 година на Република Македонија,
Скопје м-р **Никола Груевски**, с.р.

2481.

Врз основа на член 10 став 2, член 11, 12 и 13 од Законот за средното образование ("Службен весник на Република Македонија" бр. 44/95, 24/96, 34/96, 35/97, 82/99, 29/02, 40/03, 42/03, 67/04, 55/05, 113/05, 35/06, 30/07, 49/07 и 81/08), член 7 алинеја 1 од Законот за стручно образование и обука ("Службен весник на Република Македонија" бр. 71/06) и член 36, став 3 од Законот за Владата на Република Македонија ("Службен весник на Република Македонија" бр. 59/00, 12/03, 55/05, 37/06, 115/07, 19/08 и 82/08), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 29.09.2008 година, донесе

О Д Л У К А**ЗА ДАВАЊЕ ОДОБРЕНИЕ ЗА ОСНОВАЊЕ НА ПРИВАТЕН ЦЕНТАР ЗА СТРУЧНА ОБУКА "АКАДЕМИЈА ЛЕОНТИК" ВО СКОПЈЕ****Член 1**

Со оваа одлука се дава одобрение за основање на Приватен центар за стручна обука "АКАДЕМИЈА ЛЕОНТИК" во Скопје.

Член 2

Одобрението од член 1 на оваа одлука се дава врз основа на поднесокот (барањето) од Васка Леонтиќ, од Скопје.

Член 3

Во Приватниот центар за стручна обука од член 1 на оваа одлука ќе се организира и остварува настава и обука за стручно оспособување за фризер, козметичар, масер и шминкер, согласно Законот за стручното образование и обука.

Член 4

Потребниот наставен кадар кој ќе изведува настава во Приватниот центар за стручна обука "АКАДЕМИЈА ЛЕОНТИК" во Скопје е согласно Нормативот за наставниот и друг кадар во средното стручно образование.

Во прва година на образование наставата и обуката ќе ја изведуваат: шест наставници за обука со положен мајсторски испит и четири наставници за теоретска настава.

Член 5

Потребната опрема за опремување на Приватниот центар за стручна обука "АКАДЕМИЈА ЛЕОНТИК" во Скопје е согласно нормативите утврдени за оваа дејност.

Член 6

Приватниот центар за стручна обука "АКАДЕМИЈА ЛЕОНТИК" во Скопје ќе биде сместено во објект на улица "Партизански одреди" бр. 43а 1/1 реон 55 Скопје, со вкупна површина од 440 м².

Член 7

Бројот на учениците кои ќе се запишат во учебната 2008/2009 година ќе изнесува две паралелки, додека за наредните учебни години за бројот на паралелките ќе одлучува основачот.

Член 8

Наставата во Приватниот центар за стручна обука "АКАДЕМИЈА ЛЕОНТИК" во Скопје ќе се изведува на македонски јазик и неговото кирилско писмо.

Член 9

Програмата за воспитно-образовната дејност на Приватниот центар за стручна обука "АКАДЕМИЈА ЛЕОНТИК" во Скопје е соодветна на програмата за стручно оспособување кое се остварува во јавните средни стручни училишта во Република Македонија.

Член 10

Приватниот центар за стручна обука "АКАДЕМИЈА ЛЕОНТИК" во Скопје ќе отпочне со работа 2008 година по добивањето на решението за верификација од Министерството за образование и наука.

Член 11

Средствата потребни за работа на Приватниот центар за стручна обука "АКАДЕМИЈА ЛЕОНТИК" во Скопје ги обезбедува основачот.

Член 12

Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".

Бр. 19-4558/1 Претседател на Владата
29 септември 2008 година на Република Македонија,
Скопје м-р **Никола Груевски**, с.р.

2482.

Врз основа на член 86 став 4 од Законот за воздухопловство ("Службен весник на Република Македонија" 14/06, 24/07 и 103/08), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 7.10.2008 година, донесе

**НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА
ЗА ОЛЕСНУВАЊЕ НА ПРЕВОЗОТ ВО
ВОЗДУШНИОТ СООБРАКАЈ**

**1. ЦЕЛ НА НАЦИОНАЛНАТА ПРОГРАМА ЗА
ОЛЕСНУВАЊЕ НА ПРЕВОЗОТ ВО ВОЗДУШНИОТ
СООБРАКАЈ**

Целта на националната програма за олеснување на превозот во воздушниот сообраќај е да се спроведе обврската од Чикашката конвенција за договорните земји како што е Република Македонија, да ги обезбедуваат и олеснуваат формалностите за прекуграничен премин, кои мора да се извршат за воздухопловите кои се вклучени во меѓународен сообраќај и нивните патници, екипажи и карго.

**2. ОПФАТ НА НАЦИОНАЛНАТА ПРОГРАМА ЗА
ОЛЕСНУВАЊЕ НА ПРЕВОЗОТ ВО ВОЗДУШНИОТ
СООБРАКАЈ**

2.1. Опфатот на националната програма е утврдена согласно одредбите на Чикашката конвенција и истата ги содржи задачите поврзани со спроведувањето на секоја од одредбите претставени во табелата подолу. Активностите кои се наменети за нивно постигнување и поврзаните задачи кои ја сочинуваат оваа национална програма за олеснување на превозот во воздушниот сообраќај се разработени во Анекс 9 на Чикашката конвенција на ИСАО кој е даден во прилог 1 и е составен дел на оваа национална програма.

2.2. Спроведувањето на Анекс 9 на Чикашката конвенција на ИСАО е дадено во Документ 30 на ЕСАС кој се смета за прифатен и директно се применува.

Табела

Обврска од Чикашката конвенција	Задачи за спроведување
Член 10-Слетување на царински аеродром ...секој воздухоплов кој влегува во територијата на договорната земја, доколку тоа се бара согласно прописите на таа земја, слетува на аеродром определен од таа земја заради царинска и друга проверка. При заминувањето од територијата на договорната земја, тој воздухоплов заминува од слично определен царински аеродром. ...	-Воспоставување на царински аеродроми и отварање на други по потреба. -Изготвување на процедури со кои редовните и нередовните авиопревозници можат да бараат дозвола за слетување или полетување од царинските аеродроми. -Правење подготовки за гранична инспекција на царинските аеродроми.
Член 13 -Прописи за влез и царински формалности Законите и прописите на договорната земја во врска со дозволувањето	-Поддржување на заинтересираните агенции за гранична контрола за воспоставување и одржување на ефективни инспекциски системи на ае-

влез во неговата територија или заминувањето од неа на патници, екипаж или карго од воздухопловите, како што се прописи кои се однесуваат на влез, царински формалности, миграција, пасоши, царина и карантин се почитуваат од страна или во име на тие патници, екипаж или карго при влез во територијата на таа земја или заминување и престој во неа.	родромите, како и на нивните напори за рационализација на нивните односни процедури. -Изготвување на програми за контрола на проблемите во врска со обезбедувањето, како фалсификување на документи, нелегална миграција и криумчарење. -Координирање на подготовки за царински формалности на голем број на меѓународни посетители за специјални настани, како на пример меѓународни натпревари за атлетика.
Член 14-Спречување на ширење на болест Секоја договорна земја се согласува да преземе ефективни мерки за спречување по пат на воздушна пловидба на колера, тифус (епидемичен), големи сипаници, жолта треска, чума и други такви преносливи болести, кои договорните земји одвреме-навреме ќе одлучат да ги определат,...	-Воспоставување, ревизија и изменување по потреба, на националните политики во врска со спречување на ширењето на заразни болести по воздушен пат, како на пример дезинсекција, дезинфекција на воздухоплови, програми за карантин поврзани со јавното здравство и мерки за скенирање кои треба да се применат при вонредна здравствена состојба.
Член 22 -Олеснување на формалности Секоја договорна земја се согласува да ги усвои сите изводливи мерки, преку издавање на посебни прописи или на друг начин, за да ја олесни и забрза пловидбата на воздухопловите помеѓу териториите на договорните земји, како и да ги спречи непотребните одложувања на воздухопловите, патниците и каргото, особено при примената на законите во врска со миграцијата, карантинот, царината и царинските формалности.	-Воспоставување, ревизија и изменување, по потреба, на националните прописи за спроведување на законите во врска со царина, миграција и карантин кои се однесуваат на меѓународни движења по воздушен пат.
Член 23 -Процедури за царина и миграција Секоја договорна страна се обидува, колку што смета дека е изводливо да воспостави процедури за царина и миграција кои влијаат врз меѓународната воздушна пловидба во согласност со практиките кои можат повремено да се воспо-	-Воспоставување и измена, како што одговара, на процедурите за царина и миграција кои се спроведуваат на аеродромите, за да се усогласат со стандардите и препорачаните практики наведени во Анекс 9. -Поддршка и застапување на националното издавање на пасоши и дру-

стават или препорачаат, во согласност со оваа Конвенција...	ги патни исправи во согласност со спецификациите на ИКАО во Док 9303-Машински читливи патни исправи.
Член 37-Усвојување на меѓународни стандарди и процедури Секоја договорна земја обезбедува највисок можен степен на усогласеност на своите прописи, национални стандарди, процедури и организација во врска со воздухопловите, персоналот, воздушните патишта и помошните услуги за сите прашања за кои таквата усогласеност би ја олеснила и подобрила воздушната пловидба. ... (j) Процедури за царина и миграција	-Учество во изработка на Анекс 9 на ИКАО. -Повремена ревизија на националните прописи/процедури за да се осигура усогласеност со одредбите на Анекс 9.
Член 38- Отстапувања од меѓународните стандарди и процедури Секоја земја која смета дека не е изводливо да ги исполнува сите аспекти на кој било таков меѓународен стандард или процедура, или целосно да ги усогласи своите прописи или практики со меѓународниот стандард или процедура по измена на втората или кој смета дека е потребно да усвои прописи или практики кои во кој било одреден аспект се разликуваат од оние кои се утврдени со меѓународен стандард, веднаш ја известува Меѓународната организација за цивилно воздухопловство за разликите помеѓу нивната сопствена практика и онаа утврдена со меѓународен стандард.	-Повремена ревизија на усогласеноста со одредбите на Анекс 9, од страна на сите односни органи и известување на ИКАО за разликите помеѓу националните практики и односните стандарди.

3. ОРГАНИЗАЦИЈА И УПРАВУВАЊЕ

3.1. Примарната обврска за спроведување на Националната програма за олеснување на превозот во воздушниот сообраќај ја има Агенцијата за цивилно воздухопловство и Министерството за транспорт и врски. Меѓутоа, за да успее програмата потребно е активно учество и на други министерства и органи кои имаат надлежности поврзани со:

1. Царина	7. Надлежни органи за издавање на пасоши/визи
2. Надворешни работи	8. Јавно здравство

3. Земјоделство/животна средина
9. Надлежни органи за издавање карти за идентификација
4. Обезбедувањето и контролата на наркотиците
5. Туризам
6. Миграција

3.2. Освен тоа, од суштинско значење е активното учество на операторите на аеродроми (јавни или приватни) и меѓународни авиопревозници со постојано претставништво во Република Македонија или нивните претставници.

3.3. Други субјекти кои можат да имаат советодавна улога се владините агенции и невладините организации кои го промовираат меѓународниот туризам и трговија.

3.4. Надлежно тело за извршување на Националната програма е Националниот комитет за олеснување на превозот во воздушниот сообраќај, кој се состои од претставници од Министерствата за транспорт и врски, одбрана, внатрешни работи, царина, Агенцијата за цивилно воздухопловство, давателот на услуги на воздухопловна навигација, операторите на воздухопловните пристаништа, давателите на аеродромските услуги и авиопревозниците. Со комитетот раководи директорот на Агенцијата за цивилно воздухопловство во својство на национален координатор за олеснување на превозот во воздушниот сообраќај. За да се одржи тесна врска помеѓу националниот комитет за олеснување на превозот во воздушниот сообраќај и националниот комитет за безбедност, соодветните членови од националниот комитет за безбедност исто така можат да бидат и членови на националниот комитет за олеснување на превозот во воздушниот сообраќај и обратно.

3.5. Заради извршување на работата на комитетот за олеснување на превозот во воздушниот сообраќај, членовите можат да определат еден или повеќе лица на средно раководно ниво во нивните односни организации, за да ги претставуваат на состаноци, на ниво на персоналот (работни групи). На овие службеници треба да им се даде доволно овластување да ги искажуваат ставовите на нивните односни организации, како и да покренат одредени мерки за поддршка на работата на комитетот. Претседавачот треба да определи службеник на средно раководно ниво во неговата организација за да го претседава и свикува состаноците.

3.6. Одлуката за свикување на состаноци на Националниот комитет за олеснување на превозот во воздушниот сообраќај или на определените претставници на членовите и зачестеноста и местото на тие состаноци се прашање на избор на претседавачот согласно предходно утврден деловодник за работа на комитетот. Работните аранжмани за извршување на различните задачи за спроведување ќе зависат од природата на задача и прашањето за кое станува збор.

4. ВЛЕГУВАЊЕ ВО СИЛА НА НАЦИОНАЛНАТА ПРОГРАМА

Оваа национална програма влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".

Бр. 19-4834/1
7 октомври 2008 година
Скопје

Заменик на претседателот на Владата на Република Македонија,
м-р **Зоран Ставрески**, с.р.

ИКАО Анекс 9 Олеснување

Прилог 1

МЕЃУНАРОДНИ СТАНДАРДИ И ПРЕПОРАЧАНИ ПРАКТИКИ

ГЛАВА 1. ДЕФИНИЦИИ И ОПШТИ ПРИНЦИПИ

А. Дефиниции

Кога се користат следните термини во стандардите и препорачаните практики за олеснување, тие ги имаат следните значења:

Дозвола за влез. Дозволата која му се дава на лицето за влез во Република Македонија, од страна на Јавните органи, во согласност со нејзините домашни закони.

Воздухопловна опрема. Предмети, вклучувајќи опрема за преживување и прва помош и залихи за прва помош, но не резервни делови или залихи за користење во еден воздухоплов за време на лет.

Авиопревозник. Лице, организација или претпријатие кое се бави со сообраќај со воздухоплови, или пак кое нуди да се бави со тоа.

Документи на авиопревозникот и на операторот. Известувања за товарни листи за превоз на терет по воздушен пат/пратка, патнички билети или бординг карти, документи за организација на банка и застапник, билети за вишок на багаж, налози за надоместоци за различни услуги (Miscellaneous Charges Orders - M.C.O), извештај за оштета и непрописности, ознаки за багаж и товар, распореди, и документи за тежина и рамнотежа, за користење од страна на авиопревозниците.

Авиокомпанија. Како што е образложено во член 96 од Конвенцијата кое било претпријатие за воздушен сообраќај кое нуди или врши редовен меѓународен воздушен сообраќај.

Овластен застапник. Лице кое го застапува авиопревозникот и кое е овластено од страна на или во името на таков оператор да ги организира сите формалности во врска со влезот и дозволата за полетување на воздухопловот на операторот, екипаж, патници, товар, пошта, багаж или резерви - и вклучува, онаму каде дозволува државниот закон, трета страна овластена да ракува со товар во воздухопловот.

Багаж. Лична сопственост на патниците и екипажот превезувани на воздухопловот со согласност на операторот.

ИКАО Анекс 9 Олеснување

Прилог 1

Граничен интегритет. Спроведувањето, од страна Република Македонија, на нејзините закони и/или прописи во врска со движењето на добра и/или лица преку нејзините граници.

Товар. Која било сопственост превезувана во воздухопловот, која не е пошта, залихи, придружен или изгубен багаж.

Дозвола за превоз на стока. Изведување на формалностите при царина кои се потребни за дозволување стоката да влезе во домашна употреба, да се извезува или да се постави согласно друга постапка за царина.

Почеток на патувањето. Место на кое лицето го започнало своето патување, не земајќи го предвид кој било аеродром на кој тоа застанало при директен транзит, на директен или врзан лет, доколку не ја напуштило директната транзитна зона на аеродромот за кој станува збор.

Залихи во бифето. Предмети кои се наменети за една или повеќекратна употреба, кои авиопревозникот ги користи за обезбедување на услуги за време на летовите, а особено за храна и пијалоци за патниците и удобност на патниците.

Член на екипаж. Лице назначено од страна на операторот за извршување на должност во воздухоплов за време на траењето на летачкото работно време.

Декларатор. Кое било лице кое прави декларација на стока или во чиешто име е направена таква декларација.

Решение за депортација. Писмено решение, издадено од страна на јавните органи, кое му се врачува на депортивецот и со кое му се наредува да ја напушти Република Македонија.

Депортивец. Лице на кое законски му е дозволен влез во Република Македонија од страна на нејзините јавни органи, или кое влегло во Република Македонија илегално, и на кое подоцна јавните органи формално му наредуваат да ја напушти Република Македонија.

Директна транзитна зона. Посебна зона утврдена на меѓународен аеродром, одобрена од страна на односните јавни органи и под директен надзор или контрола, во која патниците можат да престојуваат во текот на транзитот или трансферот, без да поднесат барање за влез во Република Македонија.

Подготовки за директен транзит. Посебните подготовки одобрени од страна на јавните органи кои се бават со тоа кој сообраќај кој на кратко паузира при преминот низ Република Македонија може да остане под нивна директна контрола.

Истоварување. Напуштањето на воздухопловот по слетување, освен од страна на екипаж или патници кои продолжуваат во наредната фаза од истиот директен лет.

ИКАО Анекс 9 Олеснување

Прилог 1

Дезинсекција. Операција при која се преземаат сите мерки за контрола или уништување на инсектите присутни во воздухопловот и во контејнерите.

Влегување во воздухоплов. Влегување на патниците во воздухопловот заради започнување на летот, освен на таков екипаж или патници кои влегле во претходна фаза на истиот директен лет.

Член на летечкиот екипаж. Лиценцирани членови на екипажот на кој му се доделени задолженија кои се од суштинско значење за бодирање на воздухопловот за време на летот.

Слободна зона. Дел од територијата на Република Македонија, каде што кои било воведени стоки општо се сметаат, доколку станува збор за увозни давачки и такси, како да се наоѓаат надвор од царинската територија.

Операција на генерална авијација. Воздухопловна операција, која не е операција на комерцијален воздушен превоз или операција од областа на специјализирани услуги со воздухоплов.

Земска опрема. Специјализирани предмети кои се користат при одржување, поправка и сервисирање на воздухопловот на земја, вклучувајќи опрема за тестирање и опрема за ракување со товар и патници.

Контрола на миграцијата. Мерки усвоени од страна на Република Македонија, за контрола на влезот, транзитот и заминувањето на лицата кои патуваат по воздушен пат, на нивните територии.

Увозни давачки и даноци. Царински давачки и сите други давачки, даноци или наплати, кои се собираат при или во врска со увозот на стоки. Не се вклучени кои било наплати чиј износ е ограничен до приближниот трошок за трошоците поднесени или собрани од страна на царината во името на друга државна власт.

Лице со несоодветна документација. Лице кое патува, или се обидува да патува: (а) со патна исправа со истечена важност или неважечка виза (б) со лажна, фалсификувана или изменета патна исправа или виза; (в) со нечија друга патна исправа или виза; (г) без патна исправа; или (д) без виза, доколку е потребно да ја има.

Лице на кое не му се дозволува влез. Лице на кое му е, или ќе му биде одбиена дозвола за влез во Република Македонија од страна на нејзините надлежни власти.

Инфицирана област. (во смисол на човеково здравје) Дефинирана според епидемиолошките принципи од страна на здравствената администрација која ја пријавува болеста во Република Македонија и нема потреба да биде во согласност со административните ограничувања. Се работи за тој дел од територијата кој,

ИКАО Анекс 9 Олеснување

Прилог 1

поради карактеристики на популацијата, густина и подвижност и/или вектор или потенцијал за резервоар за животни.

Забелешка. -Листа на инфицирани области забележани од страна на здравствените администрации се објавува во неделниот епидемиолошки извештај на Светската здравствена организација.

Меѓународен аеродром. Кој било аеродром определен од страна на Република Македонија на чијашто територија се наоѓа како аеродром за влез и заминување за меѓународен воздушен сообраќај, каде се извршуваат формалностите својствени за царина, имиграции, јавно здравје, карантин на животни и растенија и слични постапки.

Товарење. Постапување на товар, пошта, багаж или резерви во воздухопловот кои треба да се пренесат на еден лет.

Пошта. Испраќање на кореспонденција и други предмети ставени на располагање од страна на и планирани за испорака до поштенски служби согласно правилата на Универзалната поштенска унија (УПУ).

Погрешно испорачан багаж. Багаж кој ненамерно или случајно е одделен од патниците или екипажот.

Контрола на наркотични средства. Мерки за контрола на незаконско пренесување на наркотични средства и психотропни супстанции по воздушен пат.

Инвалид. Кое било лице чија подвижност е ограничена поради физичка неспособност, сензорна или локомоторна), интелектуален недостаток, возраст, болест или која било друга причина за инвалидитет при учествување во сообраќај и за чија ситуација е потребно посебно внимание и адаптација на потребите на лицето за услугите кои стојат на располагање на сите патници.

Водач на воздухопловот. Пилотот определен од страна на операторот, или во случајот на општата воздушна пловидба, сопственикот, да биде задолжен за безбедното изведување на лет.

Јавни органи. Министерствата, државните органи или други правни и физички лица на Република Македонија кои се одговорни за применувањето и спроведување на одредени закони и прописи на Република Македонија кои се однесуваат на кој било аспект од овие Стандарди и препорачани практики.

Ослободување на стока. Активност од страна на царината за дозволување стоки кои се подложни на одобрување да бидат ставени на располагање на лицата за кои се работи.

ИКАО Анекс 9 Олеснување

Прилог 1

Помошни летови. Летови кои се вршат заради хуманитарни цели кои превезуваат помошен персонал и помошни залихи како храна, облека заштита, медицински и други предмети за време на или по вонредна состојба и/или катастрофа и/или се користат за евакуација на лица од места каде на нивниот живот или здравје им се заканува таква вонредна состојба и/или катастрофа до сигурно засолниште во истата земја или друга земја која сака да прими такви лица.

Отстранување на лице. Мерка на Јавните органи, во согласност со нејзините закони, со која му се наредува на лицето да ја напушти Република Македонија.

Решение за отстранување. Писмено решение кое Јавните органи му го врачуваат на авиопревозникот на чиј лет лицето на кое не му се дозволува влез допатувало во Република Македонија, со кое му се наредува на авиопревозникот да го отстрани тоа лице од нејзината територија.

Проценка на опасност. Проценка од страна на Јавните органи кои вршат депортација на тоа дали депортивецот е подобен за да биде отстранет со приружба или без придружба по пат на комерцијален воздушен сообраќај. Проценката треба да ги земе предвид сите односни фактори, вклучувајќи ја и здравствената, менталната и физичката подобност за превоз на комерцијален лет, готовност или неготовност за патување, шеми на однесување и која било историја на насилство.

Организација на опасност. Систематската апликација на постапки и практики за организација кои обезбедуваат неопходни информации за царината за работа со дејства или пратки кои претставуваат ризик.

Безбедносна опрема. Специјализирани направи за користење, посебно или како дел од систем при заштитата или откривањето на дејствата на незаконско мешање со цивилната воздушна пловидба и нејзините капацитети.

Резервни делови. Предмети, кои вклучуваат мотори и пропелери, кои служат за поправка или замена за вградување во воздухопловот.

Земја на регистар. Земјата во чиј регистар влегол воздухопловот.

Залихи. а) Залихи за конзумација; и б) Залихи кои треба да се однесат.

Залихи за конзумација: Стока планирана за конзумирање од страна на патниците и екипажот во воздухопловот, без разлика дали се продава, и стоки неопходни за работата и одржувањето на воздухопловот вклучувајќи гориво и подмачкувачи.

Залихи кои треба да се однесат. Стоки за продажба на патниците и екипажот на воздухопловот за кои се планира да бидат приземјени.

ИКАО Анекс 9 Олеснување

Прилог 1

Привремена дозвола за влез. Царинска постапка согласно која одредени стоки можат да се донесат во царинска територија под услов да е целосно или делумно ослободена од исплаќање на увозни давачки и даноци. Таквите стоки мора да се увезуваат за посебна цел и мора да се планираат за повторно извезување во рамките на назначен период и без да се има подложено на која било промена освен вообичаено обезвреднување поради нивното искористување.

Директен лет. Одредена операција со воздухоплов, идентификувана од страна на операторот со користење цело време на истиот симбол, од местото на поаѓање преку кои било посредни точки до местото на пристигнување.

Патна исправа. Пасош или друг официјален документ за идентификација издаден од страна на земја или организација, кој законскиот имател може да го користи за меѓународно патување.

Непридружен багаж. Багаж кој се пренесува како товар и може или не може да се превезува на истиот воздухоплов со лицето на кое му припаѓа.

Неподигнат багаж. Багаж кој пристигнува на аеродромот и не е земен или подигнат од страна на патник.

Неидентификуван багаж. Багаж на аеродром со или без картичка кој не е земен или идентификуван од страна на патник.

Растоварување. Отстранување на товар, пошта, багаж или залихи од воздухоплов по слетување.

Посетител. Кое било лице кое се симнува од воздухоплов и влегува во територијата на Република Македонија, која не е таа во која тоа лице вообичаено престојува; останува таму законски како што е препишано од страна на Република Македонија за законски неимигрирачки цели, како што се одмор, рекреација, спорт, здравје, семејни причини, аџилак или работа; и не започнува со какво било занимање за добивка за време на престојот на посетената територија.

Б. Општи принципи

1.1 Стандардите и препорачаните практики во овој анекс се применуваат за сите категории на операции со воздухоплов, освен кога одредена одредба се однесува посебно на само еден тип на операција.

1.2. Јавните органи треба да ги преземат нужните мерки за да се осигураат дека:

а) времето потребно за спроведување на граничните контроли во однос на лицата и воздухопловот и за ослободувањето/одобрувањето на стоките се одржува на минимум.

ИКАО Анекс 9 Олеснување

Прилог 1

- б) која било потешкотија предизвикана од применувањето на административни и контролни барања се одржуваат на минимум.
- в) размената на значајни информации помеѓу договорните земји, операторите и аеродромите ќе се поттикнува и промовира до најголема можна мерка; и
- г) се одржуваат оптимални нивоа на безбедност и усогласеност со закон.

1.3 Јавните органи треба да користат слободен избор при примената на процедурите за гранична контрола за ослободување/одобрување на стоките.

1.4 Јавните органи треба да развијат ефективна информативна технологија за да ја зголемат ефикасноста и ефективноста на нивните процедури на аеродромите.

1.5 Јавните органи треба да развијат постапки за сместување на податоци пред присигнување за да овозможат експедитивно ослободување/одобрување.

1.6 Одредбите од овој Анекс не ја исклучуваат примената на националната регулатива во врска со безбедносните мерки на воздушната пловидба или други нужни контроли.

ГЛАВА 2. ВЛЕЗ И ЗАМИНУВАЊЕ НА ВОЗДУХОПЛОВ

А. Општо

2.1 Јавните органи усвојуваат соодветни мерки за одобрување на воздухопловот кој пристигнува од или заминува во друга договорна земја и нив ги спроведуваат на таков начин за да спречат непотребни одложувања.

2.2 При развивањето на постапки кои за цел имат ефикасно издавање одобрувања за воздухоплов кој влегува или заминува, Јавните органи ја земаат во предвид примената на мерките за безбедност на воздушната пловидба или контрола на наркотици, каде што е соодветно.

2.3 **Препорачана практика.** -Соодветните јавни органи на Република Македонија влегуваат во Меморандумот на разбирање со авиокомпаниите кои обезбедуваат меѓународни услуги на Република Македонија и со операторите на нејзините меѓународни аеродроми, поставувајќи упатства за нивна взаемна соработка во соочување со опасноста поставена од страна на меѓународната трговија со дрога и психотропни супстанции. Таквиот Меморандум на разбирање се моделира според применливите шеми развиени од страна на Светската царинска организација за оваа цел. Како додаток на ова, јавни органи на Република Македонија се охрабруваат да склучат меморандум на разбирање помеѓу нив.

ИКАО Анекс 9 Олеснување

Прилог 1

2.4 **Препорачана практика.** -Согласно Меѓународните здравствени прописи на Светската здравствена организација, јавни органи на Република Македонија не го прекинуваат воздушниот сообраќај заради здравствени причини. Во случаи кога, во исклучителни ситуации, таквите суспензии на услугите се разгледуваат, , јавни органи на Република Македонија прво ја консултираат Светската здравствена организација и здравствените органи на земјата на појавувањето на болеста пред донесување на која било одлука како суспензија на воздушниот сообраќај.

Б. Документи - услови и користење

2.5 Јавните органи не треба да бараат други документи, од оние кои веќе се споменати во оваа глава за влез и заминување на воздухопловот.

2.6 Јавните органи не треба бараат виза, ниту треба да се бара каква било виза или друг надоместок, во врска со користењето на која било документација потребна за влез или заминување на воздухоплов.

2.7 **Препорачани практики.**-Документите за влез и заминување на воздухопловот треба да се прифаќаат доколку се дадени на арапски, англиски, француски, руски или шпански јазик. Јавните органи може да бараат устен или тисмен превод на македонски јазик.

2.8 Согласно технолошките капацитети на Република Македонија, документите за влез и заминување на воздухопловот треба да се прифаќаат кога ќе бидат презентирани:

- а) во електронска форма, пренесена во информативниот систем на јавните органи;
- б) во хартиена форма, произведени или пренесени електронски; или
- в) во хартиена форма, пополнети рачно следејќи ги форматите прикажани во овој Анекс.

2.9 Кога одреден документ се пренесува од страна на или во името на авиопревозникот и се прима од страна на јавните органи во електронска форма, истите не треба да бараат презентација на истиот документ во хартиена форма.

2.10 Јавните органи вообичаено не бараат презентација на општа декларација.

2.10.1 Во случаите кога се бара општа декларација, барањата за информации се ограничуваат на елементите наведени во додаток 1 на ИКАО Анекс 9. Информациите се прифаќаат или во електронска или хартиена форма.

2.11. Кога јавните органи бараат Општа декларација само за потврдување, треба да применат мерки преку кои тоа потврдување може да се задоволи со приложена

ИКАО Анекс 9 Олеснување

Прилог 1

изјава, или рачно или со користење на гумен печат кој што го содржи потребниот текст, на едната страна од карго манифестот-листата на товар. Таквото потврдување ќе биде потпишано од овластен агент или од водачот на воздухопловот.

2.12. Јавните органи вообичаено не бараат презентација на патнички манифест-листа на патници. Во случај кога се бара листа на патници, барањата за информации треба да се ограничи на елементите содржани во Додаток 2 на ИКАО Анекс 9. Информацијата треба да се прифати или во електронска или во хартиена форма.

2.13. Кога јавните органи бараат приложување на карго манифест-листата на товарот во писмена форма, треба да го прифати или:

а) во форма прикажана во Додаток 3 на ИКАО Анекс 9, компетиран според инструкциите; или

б) во форма прикажана во Додаток 3 на ИКАО Анекс 9, делумно компетиран, со копија од секој воздушен товарен лист кој што го преставува товарот во воздухопловот.

2.14. Јавните органи не треба да бараат приложување на писмена декларација на стоката која што останува во воздухопловот.

2.15. Што се однесува до стоките натоварени или истоварени од воздухопловот, информацијата која што се бара во товарниот лист ќе се ограничи на:

а) информација која што е дадена во заглавието на форматот на товарниот лист;

б) бројот на единици на секоја роба; и

в) природата на секоја роба.

2.16. Јавните органи нема да бараат презентација на листа од придружуван или загубен багаж натоварен на или истоверен од воздухопловот.

2.17. Јавните органи нема да бараат презентација на писмена декларација на поштата, поинаква од формата пропишана во Актите кој се во сила од Светската поштенска унија.

2.18. Јавните органи нема да бараат од авиопревозниците да достават до јавните служби повеќе од три копии од погоре споменатите документи во времето на влегување или излегување од воздухопловот.

ИКАО Анекс 9 Олеснување

Прилог 1

2.19. Ако во воздухопловот не влегуваат/излегуваат патници или се товари/истовара товарот, стоки или пошта, потребните документи нема да се бараат, а обезбедената соодветна нотација е вклучена во Општата декларација.

В. Исправка на документи

2.20. Во случај да се најдат грешки во било кој од горе споменатите документи, засегнатите јавни служби ќе му овозможат на авиопревозникот или овластениот агент да ги поправи таквите грешки или алтернативно самите ќе ги поправат.

2.21. Авиопревозникот или овластениот агент нема да се подложи на казни ако ја задоволи загриженоста на јавните служби дека било каква грешка која е најдена во таквите документи била ненамерна и без намера да служи за измама или целосна негрижа. Кога се смета за неопходно да се оневозможи повторување на такви грешки, казната не треба да биде поголема од неопходноста за да се постигне таа цел.

Г. Дезинсекција на воздухоплов

2.22. Јавните органи ќе ги ограничат било кои рутински побарувања за дезинсекцијата на воздухопловните кабини и пилотската кабина со аеросол додека патниците и екипажот се во воздухопловот, за истите воздухопловни активности од кои произлегуваат, или оперирајќи преку, територии кои што се сметаат дека се потенцијална закана за јавното здравје, земјоделие и екологија.

2.23. Јавните органи кои бараат дезинсекција на воздухопловот треба периодично да ги преразгледуваат своите побарувања и да ги менуваат како што е соодветно, во однос на сите расположиви докази поврзани со преносот на инсекти до нивните соодветни територии преку воздухопловот.

2.24. Кога дезинсекцијата е потребна, јавните органи треба да ги овластат или прифатат само оние методи и инсектициди кои се препорачани од страна на Светската здравствена организација.

Забелешка. Со оваа одредба не се исклучува пробата и тестирањето на други методи за конечно одобрување од Светската здравствена организација.

2.25. Јавните органи треба да се осигураат дека нивните процедури за дезинсекција не се штетни по здравјето на патниците и екипажот и им причинува минимално вознемирување.

2.26. Јавните органи, на барање, треба да ги обезбедат авиопревозниците со соодветни информации, со едноставен јазик за екипажот и патниците, појаснувајќи ги релевантните национални регулативи, причините за барањата и безбедноста на добро извршената дезинсекција на воздухопловот.

ИКАО Анекс 9 Олеснување

Прилог 1

2.27. Кога дезинсекцијата била извршена во согласност со процедурите препорачани од страна на Светската здравствена организација, Јавните органи треба да го прифатат релевантното сертифицирање согласно Општата декларација како што е предвидено во додаток 1 на ИКАО Анекс 9 или, во случај на останатата дезинсекција, сертификат за останата дезинсекција како што е дадена во Додаток 4 на ИКАО Анекс 9.

2.28. Кога дезинсекцијата правилно била извршена согласно со т.2.24 и кога сертификат согласно т. 2.27 е презентираан на јавните органи на земјата на пристигнување нормално е тие да го прифатат тој сертификат и да им дозволат на патниците и екипажот веднаш да го напуштат воздухопловот.

2.29. Јавните органи треба да се осигураат дека било кој инсектицид или каква било друга субстанца користена за дезинсекција, нема штетан ефект на структурата на воздухопловот или на неговата оперативна опрема. Нема да се употребуваат запаливите хемиски компоненти или раствори кои веројатно би ја оштетиле структурата на воздухопловот, предизвикувајќи корозија или други ефекти.

Д. Дезинфекција на воздухопловот

2.30. Јавните органи ги дефинираат видовите на животни или продукти од животинско потекло за кои, кога се носат по воздушен пат, воздухопловот треба да биде дезинфициран и нормално кога го ослободува воздухопловот од дезинфекција кога таквите животни или животински продукти се пренесуваат во одобрени контејнери придружувани со формални уверенија од здравствените власти. Кога се бара дезинфекција на воздухопловите се применуваат следниве мерки:

а) молбата се ограничува единствено на контејнерот или на делот на воздухопловот каде што е извршен преносот;

б) дезинфекцијата се извршува експедитивно; и

в) нема да се употребуваат запаливите хемиски компоненти или раствори кои веројатно би ја оштетиле структурата на воздухопловот, како што би било преку корозија или хемикалии кои веројатно би го оштетиле здравјето на патниците.

Забелешка.-Кога се бара дезинфекција на воздухопловот заради заштита на здравјето на животните, можат да се користат само тие методи и средства за дезинфицирање препорачани од меѓународната канцеларија за епидемии кај животните.

Г. Уредување кое се однесува на општата меѓународна авијација и другите нередовни летови

I. Општо

2.31. Јавните органи ги објавуваат нивните побарувања кои се однесуваат на претходни известувања и молби за предходно одобрување на општа авијација и други нередовни летови преку нејзиниот Зборник на воздухопловни информации (АИП).

2.32. Јавните органи кои бараат претходни известувања за намерно слетување на воздухоплов на нејзина територија или молби за предходно одобрување одредуваат една служба за да ги прими и координира владините одговори на таквите известувања или молби.

2.33. Јавните органи треба да посочат во нејзиниот Зборник на воздухопловни информации (АИП), поштенски адреси и, кога е можно, адресите на АФТН, бројот на телекс или кабел адреси, број на факс, е-маил адреси, веб страна и телефонски број на службата означено како во 2.32.

2.34. Во Република Македонија известувањата на задолжените служби за гранична инспекција, на пример за царина, емиграција или карантин, за планирани пристигнувања, заминувањата или транзит операциите треба да бидат одговорност на службата назначено како во 2.32.

II. Претходно одобрување

2.35. Јавните органи нема да бараат претходно одобрување или известување да биде поднесено по дипломатски пат освен кога самиот лет е дипломатски по природа.

2.36. Јавните органи кои бараат авиопревозниците да поднесат барање за претходно одобрување треба да:

а) воспостават процедури со кои што таквите барања веднаш ќе се решаваат;

б) го направат одобрувањето ефективно во одредено времетраење или каде што е можно, за одреден број на летови; и

в) не наметнуваат надоместоци, плаќања или цени за издавањето на таквото одобрение.

2.37 **Препорачана практика.** Во случај кога воздухопловот учествува во превоз на патници, товар или пошта за плата или закуп, Јавните органи не треба да бараат повеќе од следниве детали во барањата за предходно одобрување:

ИКАО Анекс 9 Олеснување

Прилог 1

- а) име на операторот;*
- б) видот на воздухопловот и регистрациски ознаки;*
- в) датум и време на пристигнување во, и заминување од, засегнатиот аеродром;*
- г) место или места на натоварување и истоварување во странство, како можен случај, на патници и/или товар;*
- д) цел на лет и број на патници и/или вид и количина на товар; и*
- е) име, адреса и работа на чартер-превозникот, ако има.*

2.37.1 Препорачана практика. *Јавните органи треба да го објават, во нејзиниот Зборник на воздухопловни информации (АИП), минималниот протек на време потребно пред летот за процедурата по барањата за предходно одобрување како што е прикажано во параграф 2.37.*

2.38 Препорачана практика. *Во случај кога воздухоплов, безоглед дали врши транзит без стопирање или стопирање во несообраќајни цели, Јавните органи кои, од безбедносни причини за летот, бараат предходно одобрување, не треба да бараат која било друга информација вон онаа кој е содржана во планот за лет, кога е поднесено барање за предходно одобрување.*

Забелешка. Спецификации за планови за лет се како што се дадени во Анекс 2 - Правила на летање.

2.39 *Јавните органи кои бараат предходно одобрување за летови на кои се однесува т. 2.38 нема да бараат барањето да биде пополнето повеќе од три работни дена однапред.*

III. Претходно известување за пристигнување

2.40 *Во случај кога воздухопловот или врши транзит без стопирање или стопирање во несообраќајни цели, Јавните органи, нема да бараат повеќе претходни известувања за таквите активности од оние што ги бара контролата на летање и заинтересираните служби за гранична инспекција.*

Забелешка.- Оваа одредба не е наменета за да го заштити барањето од соодветните контролни мерки за наркотици.

ИКАО Анекс 9 Олеснување

Прилог 1

2.41 Јавните органи ја прифаќаат информацијата содржана во планот за летање како адекватно претходно известување за пристигнување, предвидено дека таквата информација е примена најмалку два часа пред пристигнувањето и дека слетувањето се случува на претходно означен меѓународен аеродром.

IV. Одобрување и престој на воздухоплов

2.42. **Препорачана практика.** *На меѓународните аеродроми каде има меѓународни општи воздухопловни операции, Јавните органи треба да обезбедат адекватно ниво на гранична инспекција и служба за одобрување на тие операции. Јавните органи, во соработка со авиопревозниците и операторите на аеродроми треба, како цел, да утврдат вкупен временски период од 60 минути во целост, за завршување на сите формалности за заминување/пристигнување, вклучувајќи ги и мерките за воздухопловна безбедност за воздухоплов за кој е потребна само обична обработка, пресметано од периодот кога кабинскиот екипаж го претставува воздухопловот на првото место за обработка на аеродромот.*

Забелешка: -„Потребните формалности за заминување/пристигнување“, кои треба да се завршат во рок од 60 минути треба да се состојат од мерки за воздухопловно обезбедување и, по потреба, наплата на аеродромски надоместоци и други такси, како и мерки на граничната контрола.

2.43. **Препорачана практика.** *-На меѓународните аеродроми каде меѓународните општи воздухопловни операции се ретки, Јавните органи треба да определат една владина служба за да го превземе, во име на сите служби за гранични инспекции, давањето на одобренија на воздухоплови и нивните товари.*

2.44 Воздухоплов кој што не е ангажиран во редовните меѓународни воздушни услуги и кој што лета до или низ било кој одреден меѓународен аеродром на Република Македонија и каде е привремено дозволено ослободување од царини во согласност со чл.24 од Конвенцијата треба да му се дозволи да остане во Република Македонија, во период кој што е одреден од Јавните органи, без потребни обезбедувања за царинските такси за воздухопловот.

ГЛАВА 3. ВЛЕЗ И ЗАМИНУВАЊЕ НА ЛИЦА И НИВНИТЕ БАГАЖИ

A. Општо

3.1. Со цел да се олеснат и забрзаат одобрувањата на лица кои што влегуваат или заминуваат по воздушен пат, Јавните органи треба да усвојат регулативи за

ИКАО Анекс 9 Олеснување

Прилог 1

гранични контролни соодветни со средината на воздушниот транспорт и кои се применуваат на начин со кој се избегнуваат непотребните одложувања.

3.2. Во развојните процедури кои што се стремат кон ефикасност на барањата на граничната контрола на патниците и екипажот, Јавните органи ја земаат во предвид потребата од воздухопловна безбедност, граничен интегритет, мерки за контрола на наркотици, мерки за контрола на имиграција, каде што е потребно.

3.3. Јавните органи кои користат чипови со интегрирано коло (ИК) или други опционални машински читливи технологии за покажување на личните податоци, вклучувајќи ги и биометричките податоци, во своите патни исправи вметнуваат одредба со која кодираните податоци можат да му се откријат на имателот на документот, на барање.

3.4. Јавните органи не ја продолжуваат важноста на нивните машински читливи патни исправи.

Забелешка 1.- Спецификациите за машински читливи патни исправи (Док 9303, серија) не дозволуваат измена на датумот на истекување на важноста, како и на другите податоци во машински читливата зона.

Забелешка 2.- Јавните органи чии домашни закони, односно прописи, дозволуваат продолжување на периодот на важење треба да го изменат соодветниот текст во разумен рок.

Б. Документи потребни за патување

3.5. Други документи освен оние кои што се предвидени во оваа глава нема да се бараат од страна на Јавните органи за влез во, или заминување од нивните територии, за посетителите.

3.6. Јавните органи на посетителите кои што патуваат по воздушен пат нема да им бараат да покажат било кој друг документ за идентификација, доколку поседуваат валидни пасоши признаени од земјата која што ги прима и поседуваат валидни визи, каде што е потребно.

Забелешка. Намерата на горната одредба не е да се обесхрабрат Јавните органи, од прифаќање на други официјални документи за идентитет при патување, како што се национални лични карти, документи за идентификација издадени во поморството, карти/дозволи за престој на странци и привремени патни документи за идентификација.

В. Безбедност на патните исправи

3.7 Јавните органи редовно ги ажурираат безбедносните карактеристики на новите верзии на нивните патни исправи, за да ги заштитат од злоупотреба, како и за да го

ИКАО Анекс 9 Олеснување

Прилог 1

олеснат откривањето на случаи при кои тие документи биле незаконски изменети, копирани или издадени.

3.8 Јавните органи вршат контрола при изготвувањето и издавањето на патни исправи, за да се заштитат од кражба на нивните залихи, како и од злоупотреба на новоиздадените патни исправи.

3.9 Препорачана практика. – *Јавните органи треба да ги вклучат биометричките податоци во нивните машински читливи пасоши, визи и други официјални патни исправи, со употреба на една или повеќе опционални технологии за складирање на податоци, како дополнение на машински читливата зона, како што е наведено во Док 9303 Машински читливи патни исправи. Потребните податоци кои се складираат на чип со интегрирано коло се исти како и оние кои се испечатени на страната со податоци, односно како податоците кои се содржат во машински читливата зона заедно со дигитална фотографија. Сликата, -ите на отпечатоци од прсти и/или сликата, -ите на рожницата се опционални биометрички податоци за Јавните органи кои сакаат да ја надополнат сликата на лицето со други биометрички податоци во пасошот. Јавните органи кои вклучуваат биометрички податоци во своите машински читливи пасоши треба да ги складираат податоците во безконтактен чип со интегрирано коло во согласност со ИСО/ИЕЦ 14443 и програмиран согласно логичката структура на податоците, како што е утврдено од страна на Меѓународната организација за цивилно воздухопловство.*

Г. Патни исправи

3.10 Јавните органи започнуваат да издаваат само машински читливи пасоши согласно спецификациите на Док 9303, Дел И, најдоцна до 1 април, 2010 год.

Забелешка.-Намерата на оваа одредба не е да го спречи издавањето на пасоши кои не можат да се читаат со машина или пак на привремени патни исправи кои имаат ограничена важност при вонредни состојби.

3.10.1 Јавните органи ќе осигурат датумот на истекување на пасошите издадени по 24 ноември 2005 год. и кои не можат да се читаат на машина да биде пред 24 ноември 2015 год.

3.11 Препорачана практика.-*Кога Јавните органи издаваат документи за идентификација или визи кои се прифатени заради патување, тие треба да ги издадат во машински читлива форма, како што е наведено во Док 9303 (серија), Машински читливи патни исправи.*

3.12 При издавањето на пасоши кои не можат да се читаат со машина, Јавните органи осигуруваат дека податоците за лична идентификација и за издавање на документот, како и форматот на страната со податоци се во согласност со „визуелната зона“ пропишана со Док 9303, Дел 1, Машински читливи пасоши.

ИКАО Анекс 9 Олеснување

Прилог 1

„Машински читливата зона“ се пополнува со зборови како „овој пасош не е машински читлив“ или други податоци, за да се спречи незаконското вметнување на машински читливи карактери.

3.13 Препорачана практика. - *Јавните органи треба да утврдат простории кои се пристапни за јавноста, за прием на барањата за пасош и/или за издавањето на пасоши.*

3.14 Јавните органи воспоставуваат транспарентни процедури за поднесување на барање за издавање, продолжување или замена на пасошите и, на барање, им даваат на потенцијалните баратели информации за објаснување на нивните барања.

3.14.1 Препорачана практика. - *Доколку за издавањето или продолжувањето на пасошот се наплаќа каков било надоместок, износот за тој надоместок нема да биде поголем од работниот трошок.*

3.15 Јавните органи издаваат посебен пасош за секое лице, без разлика на годините.

3.16 Препорачана практика. - *При издавањето на пасоши заради туристички или деловни патувања, Јавните органи обично треба да обезбедат тие пасоши да важат најмалку пет години, за неограничен број на патувања и за патување во сите земји и територии.*

Забелешка 1. - *Земајќи го предвид ограниченото траење на документите и променливиот изглед на имателот на пасошот со текот на времето, се препорачува период на важење од најмногу десет години.*

Забелешка 2. *Вонредните, дипломатските, службените и другите пасоши за специјални намени можат да имаат пократок рок на важење.*

Д. Излезни визи

3.17. Јавните органи не треба да бараат излезни визи на нивните државјани кои што сакаат да патуваат во странство ниту пак од посетители на крајот на нивниот престој таму.

3.18. Препорачана практика. - *Јавните органи не треба да бараат излезни визи од странците кои престојуваат кај нив, а кои што сакаат да патуваат во странство.*

3.19 Препорачана практика. - *Јавните органи треба да се одкажат од, или да ги укинат влезните визи за државјаните на максимален број на држави, кои што бараат влез како посетители.*

3.20 Јавните органи не треба да бараат виза за повеќе влегувања на своите државјани.

ИКАО Анекс 9 Олеснување

Прилог 1

3.21 **Препорачана практика.**- *Јавните органи не треба да бараат визи за повеќе влегувања од странците кои престојуваат кај нив, а кои имаат законска дозвола за постојан престој.*

3.22 Јавните органи треба да воспостават едноставни и транспарентни процедури по однос на барањата за издавање на влезни визи за потенцијални посетители, и треба да се осигураат дека по однос на барањата за такви визи се постапува што е можно побрзо по примањето.

3.23 **Препорачана практика.**- *При процедурата за издавање виза нормално не би требало да има потреба барателот лично да присуствува во просториите за издавање.*

3.24 Кога им се издава влезна виза на потенцијални посетители, Јавните органи нормално треба да обезбедат валидноста на таквите визи да биде за период од најмалку шест месеци од датумот на издавање без разлика на бројот на влегувања и разбирање дека траењето за секој престој треба да биде ограничено.

3.25 **Препорачана практика.**- *Кога се издаваат визи кои што не се компјутерски проверливи, Јавните органи треба да потврдат дека личните податоци и податоците за издавање на таквите документи одговараат на специфичноста во видливата зона на компјутерски проверливата виза, како што е дадено во ДОК 9303, Дел 2 Компјутерски проверливи визи.*

Г. Карти за влегување/излегување од воздухопловот

3.26 **Препорачана практика.** - *Јавните органи не треба да бараат ниту од посетителите кои што патуваат по воздушен пат ниту од авиопревозниците во нивно име, идентификациона информација на писмено, дополнително на веќе приложеното во нивните документи за идентификација. Каде е потребен збир на информации за идентитет, Јавните органи треба да развијат систем за електронско чување на овие информации за компјутерски проверливите патнички документи или други извори.*

3.27 Јавните органи кои што бараат писмен запис на лични податоци од посетителите кои што пристигаат или заминуваат по воздушен пат треба да ги ограничат своите барања за информации на она што е дадено во Додаток 5 на ИКАО Анекс 9-Карти за влегување/излегување од воздухопловот.

3.28. Кога Јавните органи бараат карти за влегување/излегување од воздухопловот, треба да прифатат нивно пополнување од страна на посетителите и треба да бараат да бидат пополнети или проверени од страна на авиопревозникот.

ИКАО Анекс 9 Олеснување

Прилог 1

3.29 Јавните органи кои што бараат покажување на карти за влегување/излегување, треба да ги обезбедат авиокомпаниите или нивните патнички агенции со такви карти, без наплаќање, за да им се поделат на патниците кои заминуваат пред влегувањето, или на патниците кои што пристигнуваат во текот на летот.

Е. Уверенија за вакцинација

3.30 Во случаите каде што се бара доказ за заштита од карантински болести, Јавните органи треба да ги прифатат Меѓународните уверенија за вакцинација или ревакцинација пропишани од Светската здравствена организација во Меѓународните здравствени регулативи.

Ж. Инспекција на патни исправи

3.31 Јавните органи им помагаат на авиопревозниците при евалуацијата на патните исправи кои ги покажуваат патниците, за да се спречи измама и злоупотреба.

3.32 **Препорачана практика.** – *Јавните органи треба да земат во предвид склучување на аранжмани со други договорни земји, за да се овозможи да се постават службеници за врски на аеродромите за да им помогнат на авиопревозниците да ја утврдат важноста и автентичноста на патните исправи на лицата кои влегуваат во воздухопловот.*

3.33 Авиопревозниците ги преземаат потребните мерки на претпазливост на местото на влегување во воздухопловот, за да осигурат дека патниците ги поседуваат документите пропишани од страна на земјите за транзитот и одредиштето, заради контрола, како што е опишано во ова поглавје.

З. Процедури на заминување

3.34 Јавните органи нема да бараат влезни такси за одобрената за влегување на посетителите.

3.35 Јавните органи нема да го сметаат авиопревозникот за одговорен во случај неплаќање на влезни такси од било кој патник.

3.36 **Препорачана практика.** - *Јавните органи во соработка со авиопревозниците и аеродромската управа треба да воспостават како цел, вкупниот период на време, да биде 60 минути за да во целост се завршат потребните формалности за заминување на сите патници, предвидувајќи не повеќе од нормална обработка, пресметана од времето на првото преставување на патникот на првото место за обработка на аеродромот (т.е. влезно пријавување кај авиокомпанијата, место за безбедносна контрола или други места за барана контрола зависно од индивидуалната организација на секој аеродром)*

ИКАО Анекс 9 Олеснување

Прилог 1

Забелешка. За да "Потребните формалности за заминување" бидат завршени во текот на препорачаните 60 минути тие треба да ги вклучат и влезното пријавување авиокомпанијата, мерките на воздухопловна безбедност и, каде што е применливо, собирањето на аеродромски давачки и други давачки и мерките на гранична контрола при заминување, како на пр. пасошката, карантинската или царинската контрола.

3.37 Препорачана практика.- Јавните органи кои што бараат проверка од страна на јавни служби на патните документи на патниците кои заминуваат од нивната територија, треба во соработка со аеродромската управа, да користат применлива технологија и да усвојат повеќе канален систем за проверка или друг начин на насочување на движењето на патниците, со цел да се забрза таквата проверка.

3.38 Договорните земји вообичаено нема да бараат спроведување на контролна гранична проверка на багажот на патниците кои што заминуваат од нивната територија.

S. Процедури и обврски за влез

3.39 Препорачана практика.- Јавните органи, во соработка со авиопревозниците и операторите на аеродроми треба да обезбедат извршување на царинските формалности во рок од 45 минути од симнувањето од воздухопловот на сите патници за кои е потребна само вообичаена проверка, без разлика на големината на воздухопловот и планираното време на пристигнување.

3.40 За да се забрзаат проверките, јавните органи, во соработка со операторите на аеродроми користат применлива технологија и усвојуваат систем со повеќе патеки за проверка на миграцијата, или пак други начини за насочување на патниците на меѓународни аеродроми на кои тие мерки се оправдани поради обемот на проток на патници.

3.41 Освен во посебни околности, јавните органи не бараат патните исправи или другите документи за идентификација да се земат од патниците, односно екипажот, пред тие да пристигнат на местата за пасошка контрола.

3.42 Односните јавни органи експедитивно ги прифаќаат патниците и екипажот за да проверат дали може да се дозволи нивниот влез во земјата.

Забелешка. –Патникот, односно членот на екипажот се „прифаќа за проверка“ кога прв пат ќе се појави на контролното место за пристигнувања по слегувањето од воздухопловот, за да бара влез во Република Македонија, а тогаш контролниот службеник одлучува дали ќе му биде дозволен влезот. Тука не спаѓа забележувањето на патни исправи, кои можат да се изнесат веднаш по слегувањето од воздухопловот.

ИКАО Анекс 9 Олеснување

Прилог 1

3.43 Авиопревозникот е одговорен за надлежноста и грижата за патниците и членовите на екипажот кои слегуваат од воздухопловот од моментот кога го напуштаат воздухопловот, сè додека не бидат прифатени за проверка, како што е наведено во 3.42.

3.44 Препорачана практика. –*По тој прием, односните јавни органи треба да бидат одговорни за надлежноста и грижата за патниците и членовите на екипажот, сè додека не им биде дозволен влезот или пак се утврди дека не им се дозволува влез.*

3.45 Обврската на авиопревозникот за надлежност и грижа за патниците и членовите на екипажот престануваат од моментот кога на тие лица им е дозволен влез во таа земја.

3.46 Јавните органи ги заплenuваат лажните или фалсификуваните патни исправи. Јавните органи исто така ги заплenuваат патните исправи на лицето кое се претставува како законскиот имател на патниот документ. Тие документи се отстрануваат од употреба веднаш и им се враќаат на соодветните надлежни органи на земјата која е наведена како издавач, или пак на резидентната дипломатска мисија на земјата.

3.47 Препорачана практика.–*Тогаш кога одговара, јавните органи треба да воведат систем на давање информации за патниците однапред, кој опфаќа земање на одредени податоци од пасошот или визата пред поаѓање, пренос на податоци по електронски пат до односните јавни органи и анализа на тие податоци заради справување со ризици пред пристигнувањето, за да се забрзаат царинските формалности. За да се сведе на минимум времето на опслужување при чекирање, треба да се користат направи за читање на документи за да се земат податоците од машински читливите патни исправи.*

3.47.1 Кога се наведуваат информациите за идентификација на патниците кои треба да се пренесат, договорните земји во патните исправи ги бараат само елементите од податоците кои се во машински читлива форма, во согласност со спецификациите кои се содржат во Док 9303 (серија), Машински читливи патни исправи. Сите потребни информации се во согласност со спецификациите за пораките UN-EDIFACT PAXLST.

3.47.2 Препорачана практика.– *Јавните органи не наметнуваат парични казни и санкции за авиопревозниците за какви било грешки кои се предизвикани од дефект на системите, како резултат на кои може да се јави (или да не се јави) пренос на неисправни податоци до јавните органи во согласност со системите за претходно давање на информации за патниците.*

ИКАО Анекс 9 Олеснување

Прилог 1

3.47.3 Јавните органи кои бараат податоците за патниците да се пренесуваат по електронски пат преку систем за претходно давање на информации за патниците нема да бараат ниту список на патници во хартиена форма.

3.48 Препорачана практика. – *Јавните органи кои бараат пристап до Евиденцијата за имињата на патниците треба да ги усогласат своите барања за податоци и нивното ракување со тие податоци со упатствата изготвени од страна на ИКАО.*

3.49 Освен во посебни околности, Јавните органи прават аранжмани со кои документите за идентификација на посетителите треба да се проверат само еднаш при влезот и заминувањето.

3.50 Јавните органи не бараат писмена декларација за багажот од патниците и екипажот кога се носат добра кои не се оданочуваат, односно за кои нема ограничувања.

3.51 Јавните органи усвојуваат систем со две патеки или друг селективен процес за царинска и карантинска проверка заснован на справувањето со ризици, во согласност со условите и обемите на сообраќај на односниот аеродром.

Забелешка.- Видете го Додаток 6 на ИКАО Анекс 9, Препораки на Советот за царинска соработка (Сега Светска царинска организација) за поедноставена царинска контрола врз основа на системот со две патеки.

3.52 Препорачана практика.– *Во исклучителни околности, кога посетител поради виша сила не ја поседува потребната виза за влез пред пристигнувањето, Јавните органи дозволуваат привремен влез.*

3.53 Препорачана практика. – *Тогаш кога важноста на пасошот на посетителот е истечена пред завршувањето на периодот на важење на визата, земјата која ја издала визата треба да продолжи да ја прифаќа визата сè до датумот на истекувањето на нејзината важност, кога таа се покажува заедно со новиот пасош на посетителот.*

3.54 Јавните органи кои издаваат визи за ограничен број на влезови на соодветен, јасен и истоветен начин означуваат секој пат кога се користи визата, за имателот, кои било авиопревозници или други јавни органи на земјата да можат да ја утврдат валидноста брзо и без употреба на никакви други посебни средства.

3.55 Откако патниците и екипажот ќе ги покажат поединечно своите пасоши или други официјални патни исправи, односните јавни службеници, освен во посебни поединечни случаи, веднаш по проверката им ги враќаат назад тие документи.

3.56 Препорачана практика. – *Лекарскиот преглед на лицата кои пристигнуваат по воздушен пат обично треба да се врши само кај лицата кои се симнуваат од*

ИКАО Анекс 9 Олеснување

Прилог 1

воздухопловот и кои пристигнуваат од инфицираната област во текот на периодот на инкубација на одноското заболување, како што е наведено во Меѓународните здравствени прописи.

3.57 Препорачана практика. - *Јавните органи треба да направат аранжмани за патникот и неговиот багаж кои пристигнуваат со меѓународен лет и два или повеќе пати застануваат на меѓународни аеродроми на територијата на Република Македонија да не треба да поминат низ формалностите за гранична контрола на повеќе од еден аеродром на Република Македонија.*

И. Транзитни процедури и барања

3.58 Каде што дозволуваат аеродромските капацитети, треба да се предвиди постоење на директни транзитни зони, или други аранжмани, така што екипажот, патниците и нивниот багаж, кој пристигнува од друга земја и продолжуваат со нивното патување во трета земја со истиот лет или друг лет, од истиот аеродром и во истиот ден можат привремено да останат на аеродромот на пристигнување без да поминат низ формалностите на граничните контроли при минување на земјата на транзит.

3.59 Јавните органи треба да го држат на минимум бројот на земји од чии државјани се бара да имаат транзитни визи кога пристигнуваат со меѓународен лет и го продолжуваат нивното патување до трета земја со истиот лет или друг лет, од истиот аеродром и во истиот ден.

3.60 Јавните органи треба да превземат мерки, за да на патниците во транзит, кои што неочекувано треба да преноќеваат на аеродром поради одкажани или задоцнети летови, им се дозволи да го напуштат аеродромот со цел да најдат сместување.

Ј. Распоредување на багаж кој што е одделен од сопственикот

3.61 Јавните органи им дозволуваат на авиопревозниците да го пратат изгубениот багаж до локацијата на неговиот сопственик, а авиопревозниците нема да бидат подложени на казни, парични казни, увозни давачки и такси поради тоа што багажот бил изгубен.

3.62 Јавните органи треба да дозволат директен трансфер на изгубениот багаж меѓу меѓународни летови на истиот аеродром, без проверка, освен од причини кои се од авионска безбедност или други потребни контроли. Во случаи кога трансферот неможе да се изведе, јавните органи треба да се осигураат да се направи ангажман за привремено сместување на таквиот багаж, под безбедносно надгледување на соодветна локација.

3.63 Јавните органи треба да дозволат авиопревозниците да го донесат и прикажат неидентификуваниот, загубениот или неподигнатиот багаж на проверка

ИКАО Анекс 9 Олеснување

Прилог 1

на соодветно место, во име на неговите сопственици, и да го испорачаат таквиот багаж на неговите сопственици.

3.64 Јавните органи ја забрзуваат проверката на неидентификуваниот, загубениот или неподигнатиот багаж, како и неговото враќање до авиопревозникот на соодветно место. Според условите приложени од јавните служби, на авиопревозниците може да им биде дозволено да го отворат таквиот багаж ако е потребно за да се дознае неговиот сопственик.

3.65 А треба да бидат ослободени од обврската да го обезбедуваат багажот кој не е уште проверен од јавните служби, и од обврските за плаќање на увозни давачки и такси на таквиот багаж, кога е земен под надзор на царината и е под нивна единствена контрола.

К. Идентификација и влез на екипаж и друг персонал на авиопревозниците

3.66 Јавните органи утврдуваат мерки, во соработка со авиопревозниците и операторите на воздухоплови, за забрзување на проверката на членовите на екипажот и нивниот багаж, како што се бара при заминување и пристигнување.

3.67 Јавните органи го олеснуваат и забрзуваат процесот при кој авиопревозниците со седиште на своите територии можат да поднесат барање за Потврда за членови на екипаж (СМС) за нивните членови на екипаж.

Забелешка.-Потврдата за членовите на екипажот е изработена како картичка која се употребува само заради идентификација од страна на членовите на екипажи, при што дозволите на екипажот и понатаму ја исполнуваат својата примарна намена за потврдување на професионалните квалификации на членовите на летечкиот екипаж.

3.68 **Препорачана практика.** – Јавните органи треба да ги издадат потврдите од 3.67 во форма на машински читливи картички, во согласност со спецификациите од Док 9303, Дел 3-Машински читливи службени патни исправи со големина 1 и големина 2.

3.68.1 **Препорачана практика.** – Јавните органи спроведуваат процедури кои ќе му овозможат на секој член на екипаж на кого му е издадена Потврда за член на екипаж да ја провери и прегледа валидноста на податоците кои се чуваат, како и да направи исправка доколку е потребно, без трошоци за членот на екипажот.

3.69 **Препорачана практика.**- Доколку авиопревозниците издаваат картички за идентификација, јавните органи бараат тие документи за идентификација да се изработуваат во форматот прикажан во Додаток 7 на ИКАО Анекс 9, односно со истиот изглед како и визуелната зона на машински читливата потврда за член на екипажот, како и да можат да ја поткрепат машински помогнатата потврда на идентитетот и проверката на безбедноста на документот.

ИКАО Анекс 9 Олеснување

Прилог 1

3.69.1 Препорачана практика.- *Јавните органи треба да осигураат дека за издадените, суспендираните или поништените потврди и другите службени документи за идентификација на членот на екипажот се води евиденција во електронска база на податоци, која е обезбедена од вмешување и неовластен пристап. Сите информации кои се чуваат во електронската база на податоци и потврдата за членот на екипажот треба да се ограничат на податоците кои се од суштинско значење за проверка на идентитетот на членот на екипажот.*

3.70 При издавањето на СМС и други официјални документи за идентификација на екипажот треба да се врши соодветна контрола за да се спречи измама, како на пример проверка на потеклото и потврда на службениот статус на кандидатот пред издавањето, контрола на залихите од празни картички и барања за одговорност на персоналот кој го врши издавањето.

3.71 Јавните органи отстапуваат од барањето за виза за членови на екипаж кои пристигнуваат и покажуваат СМС, кога тие пристигнуваат службено на меѓународен лет и бараат привремен влез за периодот кој го дозволила земјата на прием, за да се приклучат кон следниот службен зададен лет.

3.71.1 Препорачана практика. – *Јавните органи треба да отстапат од барањето за виза за членови на екипажот кои пристигнуваат и покажуваат СМС, кога тие пристигнуваат со друг авиопревозник или друг начин на превоз и бараат привремен влез за периодот кој го дозволила земјата на прием, за да се приклучат кон нивниот следен службен зададен лет.*

3.72 Јавните органи утврдуваат мерки за итно обезбедување на привремен влез територијата на Република Македонија на техничкиот персонал на странските авиопревозници кои вршат сообраќај до или низ тие територии, кој е итно потребен за да се доведе во пловидбена состојба секој воздухоплов, кој поради технички причини не може да го продолжи своето патување. Доколку земјата бара гаранција за престојот на тоа лице во таа земја и/или враќањето од неа, тоа се договара без да се одложи дозволувањето на нивниот влез.

Л. Инспектори за летачка оператива и кабинска безбедност

3.73 Препорачана практика.- *Јавните органи треба да обезбедат со инспекторите за летачка оператива и кабинска безбедност на друга договорна земја да се постапува на истиот начин како со членовите на екипажот, кога поминуваат низ формалностите за заминување или пристигнување, при вршење на нивните инспекциски должности.*

3.74 Препорачана практика.- *Јавните органи треба да им обезбедат на нивните инспектори за летачка оператива и кабинска безбедност документ за идентификација во форматот наведен во Додаток 8 на ИКАО Анекс 9.*

ИКАО Анекс 9 Олеснување

Прилог 1

3.75 Препорачана практика. - *Инспекторите за летачка оператива и кабинска безбедност треба да го носат документот за идентификација наведен во 3.74, копија од маршрутата на инспекторот издадена од земјата каде што е вработен инспекторот и важечки пасош.*

3.76 Препорачана практика. - *Јавните органи треба да им ги дадат правата за привремена дозвола за влез, наведени во 3.72 на членовите на екипаж, инспекторите за летачка оператива и кабинска безбедност на друга договорна земја, доколку тие ги носат документите наведени во 3.75 (како на пр. документ за идентификација, маршрута и важечки пасош и заминување по вообичаениот период на одмор.*

ГЛАВА 4. ВЛЕЗ И ЗАМИНУВАЊЕ НА КАРГО И ДРУГИ АРТИКЛИ

А. Општо

4.1 Со цел да се олесни и забрза ослободувањето и одобрувањето на стоки кои што се пренесуваат по воздух, Јавните органи треба да донесат прописи и процедури соодветни со операциите на воздушен транспорт на карго, и треба да ги применат на таков начин на кој ќе се спречат непотребни одложувања.

4.2 **Препорачана практика.** - *Земајќи го во предвид пренесувањето на карго на двата транспортни начина, и тоа по воздух и по површина (земја и вода) со воздухопловен товарен лист, јавните органи треба да ги применат истите прописи и процедури, на ист начин како што се применети при пренесување на карго само по воздух.*

4.3. Кога се воведуваат или изменуваат и дополнуваат прописите и процедурите за ослободување и одобрување на стоки пренесувани по воздух, јавните органи треба да се консултираат со авиопревозниците и другите засегнати страни, со цел да се заврши постапката дадена во т. 4.1.

4.4. Каде природата на испорачувањето на стоката може да го привлече вниманието на различни јавни служби, пр. царината, ветеринарните или санитарни контроли, јавните органи настојуваат да го доверат овластувањето за ослободување/одобрување, на царината или на една од другите служби или, кога тоа не е возможно, да ги преземат сите потребни мерки за да се осигура дека одобрувањето е координирано и, ако е можно, да се изврши симултано и со минимално одложување.

4.5. Јавните органи обично не бараат физичка проверка на каргото кое се увезува или извезува и ќе користат теорија на случаен избор за утврдување кои стоки ќе бидат прегледувани и до кој степен .

ИКАО Анекс 9 Олеснување

Прилог 1

4.6. Каде што е практично, со цел да се подобри ефикасноста, современите техники на снимање или прегледување треба да се користат за да се олесни физичката проверка на стоките кои треба да бидат увезени или извезени.

4.7. **Препорачана практика.** *Во врска со меѓународните аеродроми, јавните органи треба да воспостават и/или да развијат и сами да управуваат, или да дозволат на други страни да развијат и сами да управуваат, со слободни зони и/или царински складови и треба да ги објават деталните правила, соодветно на видовите на операции кои можат или неможат да се изведуваат таму.*

4.8. Во сите случаи кога објектите на слободната зона и/или царинските складови не се наоѓаат на меѓународните аеродроми туку се наоѓаат на друго место, во нивна околина, јавните органи треба да се организираат така да воздушниот транспорт може да ги користи овие капацитети на иста основа како и другите средства за превоз.

Б. Информации кои се бараат од јавните органи

4.9. Јавните органи треба да ги ограничат нивните барања на податоци само на оние поединости, кои ги сметаат за неопходни за ослободување или одобрување увезените стоки или стоки наменети за извезување.

4.10. Јавните органи треба да создадат услови за собирање на статички податоци за време и на начин преку со кои ослободувањето на увезените стоки или стоките наменети за извезување, нема да се одолговлекува.

4.11. Во зависност од технолошките можности на јавните органи, документите за увезување или извезување на стоки, вклучувајќи го и карго манифестот и/или воздухопловните товарни листови, ќе бидат прифатени и кога се поднесени во електронска форма до информативниот систем на јавните органи.

4.12. Изготвувањето и прикажувањето на карго манифестот или воздухопловните товарни листови се должност на авиопревозникот или неговиот овластен застапник. Изготвувањето и прикажувањето на другите документи потребни за одобрување на стоките се должност на декларантот.

4.13. Каде што јавните органи бараат документи како што се комерцијални фактури, формулар за декларација, дозвола за увоз и слично, тоа не треба да го направи обврска за авиопревозникот за да се осигура дека ќе биде постапено по нејзините барања за документи, ниту пак треба да го земе операторот за одговорен, казнет парично или на друг начин, за неточност или испуштање на факти приложени во таквите документи, освен ако тој самиот не е декларантот, или пак постапува во негово име.

ИКАО Анекс 9 Олеснување

Прилог 1

4.14 Кога документите за увезување или извезување на стоки се доставени во хартиена форма, форматот треба да биде базиран на клучот за доставување на ОН кој што се однесува на декларацијата за стока, и на форматот на Додаток 3 на ИКАО Анекс 9, кој што се однесува на карго манифестот. Кога таквите документи се поднесени во електронска форма, форматот треба да се базира на меѓународните стандарди за размената на електронска информација.

4.15 За да се олесни електронската размена на податоци, јавните органи треба да ги охрабруваат сите засегнати странки, без разлика дали се јавни или приватни, за да вметнат соодветните системи и да користат соодветни меѓународно прифатени стандарди и протоколи.

4.16 **Препорачана практика.** - Системите за електронска информација за ослободување и одобрување на стоки треба да го покријат нивниот трансфер помеѓу воздух и другите начини за транспорт.

4.17 Јавните органи, кои бараат дополнителни документи, како што се дозволи и уверенија, за увезување или извезување на одредени стоки, треба да ги објават своите барања и да воспостават погодни процедури за да се бара издавање или обновување на таквите документи.

4.18 **Препорачана практика.** - Јавните органи треба, до најголем можен степен, да ги отстранат сите барања за рачно изработување на придружни документи и треба да воспостават процедури за нивна изработка по електронски пат.

4.19 Јавните органи не треба да бараат конзуларни формалности или конзуларни наплати или хонорари во врска со бараните документи за ослободување и одобрување на стоки.

В. Ослободување и одобрување за извезен товар

4.20 Јавните органи, кои бараат документи за одобрување на извоз, нормално ќе ги ограничат нивните побарувања на едноставна извозна декларација.

4.21 Јавните органи треба да обезбедат товарот за извоз да биде ослободен до времето на заминување на воздухопловот.

4.22 Јавните органи треба да дозволат стоките за извезување, да се пријават за одобрување на било кои царински бироа означени за таа цел. Трансферот од тоа биро до аеродромот од каде што стоката би се извезувала треба да се изведе според процедурите кои што се пропишани во законите и прописите на Република Македонија. Таквите процедури треба да бидат што е можно поедноставни.

4.23 Вообичаено е јавните органи, да не бараат евиденција/доказ за пристигнувањето на извезените стоки.

4.24. **Препорачана практика.** *Кога јавните органи бараат стоките да бидат проверени, но тие стоки веќе се натоварени во воздухопловот кој што заминува, на авиопревозникот, или каде што е соодветно на овластениот застапник на операторот, нормално треба да му биде дозволено да го обезбеди царинењето на стоката, отколку да се одложува полетувањето на воздухопловот.*

Г. Ослободување и дозвола за увезен товар

4.25 Кога се закажуваат прегледи, предност ќе биде дадена на прегледувањето на живи животни, расипливи стоки и други стоки за кои одобрение од властите е итно потребно.

4.26. Личните пратки кои се транспортираат во вид на багаж, ќе бидат одобрени по поедноставена постапка.

4.27 Јавните органи треба да обезбедат ослободување и одобрување на стоки под поедноставени царински процедури обезбедувајќи да:

а) стоките се оценуваат помалку од максималната цена при што никакви увозни царини и даноци нема да бидат наплатени;

б) стоките привлекуваат увозни царини и даноци кои се под нивото на количината која Република Македонија ги воспоставила како минимум за наплата;и

в) стоките се оценуваат помалку од лимитот на одредената вредност на стоки кои можат да се ослободат или одобрат веднаш врз основа на едноставна декларација или плаќање или давање на безбедност на царината за било кои применливи увозни царини и даноци; или

г) стоките се увезуваат од овластена личност и се стоки од специфицирани тип.

4.28 **Препорачана практика.-** *За овластените увозници кои ги утврдуваат критериумите вклучувајќи и соодветен запис за согласност со официјални побарувања и задоволувачки систем за работење со нивните комерцијални белешки, јавните органи треба да воспостават посебни процедури, врз база на напредна понуда на информации, кои обезбедуваат моментално ослободување на стоки при пристигнување.*

4.29 **Препорачана практика.** - *Стоки кои што не трпат поедноставени или посебни процедури кои се однесуваат на одредбите 4.25 до 4.28 треба да бидат ослободени и одобрени и со самото пристигнување, подложени на согласност со царини и други побарувања,. јавните органи треба за цел да го постават*

ИКАО Анекс 9 Олеснување

Прилог 1

ослободувањето на сите стоки на кои што не им е потребна било каква проверка во тек на 3 часа од нивното пристигнување и поднесувањето на точната документација. Јавните служби, и авиопревозници и увозници или нивните овластени службеници, добро ги координираат нивните посебни функции за да се осигура дека оваа цел е исполнета.

4.30. Препорачана практика. - Јавните органи треба да продолжат со барањата за ослободување на дел од испратената стока кога сите информации се поднесени и други побарувања за таков дел од испратена стока е исполнета.

4.31 Јавните органи треба да дозволат стоки кои биле истоварени од воздухопловот на меѓународен аеродром да бидат префрлени до било кои означени царински канцеларии за одобрување. Царинските процедури кои што го покриваат таквиот трансфер треба да бидат што е можно поедноставни.

4.32 Кога, поради грашка, хитност или непристапност, при пристигање, стоките не се истоварени на нивната назначена дестинација, јавните органи нема да наметнуваат парични казни, казни или други слични трошоци кога:

а) авиопревозникот или неговиот овластен застапник ја извести царината за овие факти, во рамките на пропишан временски период;

б) е дадена оправдана причина, прифатлива за царините, за неуспех за истоварењето на стоките;

в) карго манифестот е благовремено дополнет.

4.33 Кога, поради грешка или проблеми опслужување на земја (проблеми при ракување), стоките се истоварени на меѓународен аеродром без да бидат наброени во карго манифестот (листата за товар), јавните органи не треба да наметнуваат парични казни, казни или други слични трошоци кога:

а) операторот или неговиот овластен застапник ќе ја извести царината за овој факт, во рамките на пропишан временски период;

б) е дадена оправдана причина, прифатлива за царините, за непријавувањето на стоките;

в) карго манифестот е благовремено дополнет; и

г) стоките се дадени во надлежност на царината.

Каде е можно во согласност со прописите на Република Македонија, тие треба да го олеснат пренесувањето на стоките до нивните точни дестинации.

ИКАО Анекс 9 Олеснување

Прилог 1

4.34 Ако стоките се испратени до дестинација во Република Македонија, но не биле ослободени од домашна употреба, и дополнително се барани да бидат вратени од каде што потекнуваат или да бидат пренасочени до друга дестинација, јавните органи треба да дозволат стоките да бидат препратени без да бараат увозни, извозни или транзитни дозволи доколку со тоа не се врши никакво прекршување на законите и прописите во сила.

4.35 Јавните органи треба да го ослободат авиопревозникот, или каде што е можно неговиот овластен застапник, од одговорноста за увозни царини и даноци кога стоките се ставени под нивен надзор или, кога со писмена согласност, се пренесени во посед на трето лице кое соодветно би ја гарантирало безбедносната постапка пред царината.

Д. Резервни делови, опрема, залихи и други материјали увезени или извезени од авиопревозниците во согласност со меѓународните служби

4.36 Залихите и комисионите стоки увезени во територијата на Република Македонија за да се користат во самиот воздухоплов во меѓународните услуги треба да бидат ослободени од увозни царини и даноци, согласно со царинските прописи на Република Македонија.

4.37. **Препорачана практика.** *Јавните органи не треба да бараат придружна документација (како што се уверенија за потекло или конзуларни или посебни фактури) во врска со увезувањето на залихи и комисиони стоки.*

4.38 **Препорачана практика.** *Јавните органи треба да дозволат, во самиот воздухоплов, продажба или користење на комисиони стоки и залихи за трошење без наплаќање на увозните царини или други даноци во случај каде што воздухопловот, учествува во меѓународни летови:*

а) да застане на два или повеќе меѓународни аеродроми на територијата на Република Македонија без меѓуслужување на територијата на друга земја; и

б) да не се качуваат воопшто домашни патници.

4.39 **Препорачана практика.** *Јавните органи во согласност со своите прописи и побарувања, треба да дозволат ослободување од увезените царини и даноци во однос на опремата која што се користи на земја и сигурносната опрема и нивните составни делови, материјалот за инструкции и помошни средства за обука увезени во територијата на Република Македонија, од или во корист на операторот на друга договорна земја за користење од авиопревозникот, или неговиот овластен застапник, согласно со границите на меѓународен аеродром или на одобрени објекти надвор од аеродромот.*

ИКАО Анекс 9 Олеснување

Прилог 1

4.40 Јавните органи треба да дозволат брзо ослободување или одобрување, по завршувањето на поедноставените документациски процедури од страна на авиопревозникот или неговиот овластен застапник, на опремата на воздухопловот и резервните делови кои се одобрени за ослободување од увозните царини, даноци и другите трошоци според член 24 од Чикашката конвенција.

4.41 Јавните органи треба да дозволат брзо ослободување или одобрување, по завршувањето на поедноставените документациони процедури од страна на авиопревозникот или неговиот овластен застапник, на опремата која што се користи на земја и на сигурносната опрема и нивните делови за замена, на материјалот за инструкции и помошни средства за обука увезени или извезени од авиопревозникот или друга договорна земја.

4.42 Јавните органи треба да дозволат заем, помеѓу авиопревозниците од други договорните земји или нивните овластени агенти, на воздухопловната опрема, резервни делови и на опремата која што се користи на земја и на сигурносна опрема и нивните делови за замена, кои што биле увезени со условно ослободување од увезни царини и даноци.

4.43 **Препорачана практика.**- *Јавните органи треба да предвидат увезување, ослободено од увозни царини и даноци, на документите на авиопревозникот, како што е пропишано во Глава 1 од овој Анекс, за да се користат во врска со меѓународните воздушни услуги.*

Г. Контејнери и палети

4.44 Согласно со своите регулативи и побарувања, јавните органи треба да им одобрат на авиопревозниците од други договорни земји привремен влез на контејнери и палети без разлика дали се или не во сопственост на авиопревозникот со кој што дошле ако тие би се користеле за меѓународни услуги или за повторен извоз.

4.45 **Препорачана практика.**- *Јавните органи треба да бараат привремен документ за примање на контејнери и палети само кога сметаат дека тоа е неопходно за целите на царинската контрола.*

4.46 **Препорачана практика.**- *Каде се бара доказ за реизвезување на контејнери и палети, јавните органи треба да го прифатат соодветното користење на податоци од авиопревозникот или неговиот овластен застапник како докажен материјал.*

4.47 Јавните органи треба да се организираат така што ќе им дозволат на авиопревозниците, под надзор на засегнатите јавните власти, да го истоварат транзитниот карго товар пристигнат во контејнерите и палетите, за да можат да ги сортираат и прераспоредат пратките за понатамошен транспорт без да мора да има дозвола за домашно користење.

ИКАО Анекс 9 Олеснување

Прилог 1

4.48 На контејнери и палети увезени во договорна земја, согласно одредбата од т. 4.44 треба да им се дозволи да ги напуштат границите на меѓународниот аеродром заради растоварување на увезените стоки или за извозно слетување. Ова треба да се направи со поедноставена документација и контрола.

4.49 Каде што околностите бараат, јавните органи треба да дозволат складирање на привремено примени контејнери и палети во вон аеродромските локации.

4.50 Јавните органи треба да дозволат заем помеѓу авиопревозниците на контејнери и палети дозволени под одредбата од т. 4.44 без плаќање на извозни царини и даноци, земено дека тие би се користеле за меѓународни услуги или за повторен извоз (реекспорт).

4.51. Јавните органи треба да дозволат да привремено одобрените контејнери и палети бидат повторно извезени (реекспорт) низ било која назначена царинска канцеларија.

4.52 Јавните органи треба да дозволат привремен влез на деловите за замена кога тие се потребни за поправање на контејнерите и палетите под одредба од т. 4.44.

Е. Поштенски документи и процедури

4.53 Јавните органи треба да го спроведат опслужувањето за земја односно хендлингот, предавањето и одобрувањето на пошта, во согласност со процедурите за документација како што е пропишано во актите во сила на Светската поштенска унија.

ГЛАВА 5. ЛИЦА НА КОИ НЕ ИМ СЕ ДОЗВОЛУВА ВЛЕЗ И ДЕПОРТИВЦИ

А. Општо

5.1 За да ги сведат на минимално ниво попречувањата на вообичаените активности на меѓународното цивилно воздухопловство, договорните земји меѓусебно соработуваат, со цел веднаш да ги решат сите разлики кои настануваат при спроведувањето на одредбите од ова Поглавје.

5.2 Јавните органи го олеснуваат транзитот на лицата кои се отстрануваат од друга земја во согласност со одредбите од ова Поглавје и ја остваруваат потребната соработка со авиопревозникот/ците и придружбата/ите кои го вршат тоа отстранување.

ИКАО Анекс 9 Олеснување

Прилог 1

5.2.1 Во текот на периодот кога патникот на кој не му се дозволува влез или лицето кое треба да се депортира е во нивна надлежност, односните државни службеници го зачувуваат достоинството на тие лица и не преземаат мерки кои можат да го нарушат тоа достоинство.

Забелешка.-Со овие лица треба да се постапува во согласност со односните меѓународни одредби, вклучувајќи ја и Меѓународната обврска за граѓански и политички права на ОН.

Б. Лица на кои не им се дозволува влез

5.3 Договорните земји веднаш го известуваат авиопревозникот за тоа дека е утврдено дека на некое лице не му се дозволува влез и колку што е можно поскоро го потврдуваат тоа на писмено, во согласност со 3.44.

Забелешка. –Писменото известување може да биде во хартиена или електронска форма, како е-пошта.

5.4 Препорачана практика. –*Јавните органи вршат консултации со авиопревозникот за временскиот рок за отстранување на лицето за кое е утврдено дека не му се дозволува влез, за да му се овозможи на авиопревозникот разумен временски рок да го спроведе отстранувањето на лицето со помош на сопствените служби или да направи други аранжмани за отстранување.*

Забелешка.-Ништо во оваа одредба нема да се смета дека дозволува лицето кое бара азил на територија на Република Македонија да се врати во земја каде неговиот живот или слобода се загрозени поради неговата раса, религија, националност, членство во одредена социјална група или политичка определба.

5.5 Јавните органи осигуруваат на авиопревозникот да му се издаде решение за отстранување на лице за кое е утврдено дека не му се дозволува влез. Решението за отстранување ги содржи (доколку се познати) името, годините, полот и државјанството на лицето за кое станува збор.

5.6 Јавните органи кои го наложуваат отстранувањето на лице на кое не му се дозволува влез, кое ги загубило или уништило своите патни исправи, доставуваат пропратно писмо во формата наведена во Додаток 9 (1) на ИКАО Анекс 9 за да ги информираат надлежните органи на земјата/ите на транзитот и/или почетокот на патувањето. Пропратното писмо, решението за отстранување и сите односни информации му се доставуваат на авиопревозникот или, во случај на лица со придружба, придружбата која е одговорна да им ги достави на јавните органи на земјата каде што се наоѓа одредиштето.

5.7 Јавните органи кои наложуваат отстранување на лицето на кое не му се дозволува влез, чии документи се заплени согласно 3.46 доставуваат пропратно

ИКАО Анекс 9 Олеснување

Прилог 1

писмо во формата наведена во Додаток 9 (2) на ИКАО Анекс 9, за да им дадат информации на надлежните органи на земјата/ите на транзитот и/или започнувањето на патувањето. Пропратното писмо заедно со фотокопија на запленилите патни исправи и решението за отстранување му се доставува на авиопревозникот, или во случај на лица со придружба, на придружбата која е одговорна да ги достави до јавните органи на земјата каде што се наоѓа одредиштето.

5.8 Јавните органи кои имаат причини да сметаат дека лицето на кое не му се дозволува влез може да даде отпор на неговото отстранување го информираат односниот авиопревозник колку што е можно порано за планираното заминување, така да авиопревозникот да може да преземе мерки на претпазливост за да осигура безбедност на летот.

5.9 Авиопревозникот е одговорен за трошокот за надлежноста и грижата на лицето со несоодветна документација од моментот кога ќе се утврди дека на тоа лице не му се дозволува влез и ќе му се врати на авиопревозникот за да биде отстрането од земјата.

5.9.1 Република Македонија е одговорна за трошоците за надлежноста и грижата за сите други категории на лица на кои не им се дозволува влез, вклучувајќи ги и лицата на кои не им се дозволува влез поради проблеми со документите за кои авиопревозникот нема стручни познавања или поради други причини од оние во врска со несоодветните документи, од моментот кога ќе се утврди дека на тие лица не им се дозволува влез, сè додека тие не му се вратат на авиопревозникот, за да бидат отстранети од земјата.

5.10 Тогаш кога ќе се утврди дека на лицето не му се дозволува влез и тоа ќе му се врати на авиопревозникот за да биде транспортирано надвор од територијата на Република Македонија, авиопревозникот не е спречен да ги надомести од тоа лице сите трошоци за превоз настанати при неговото отстранување.

5.11 Авиопревозникот го отстранува лицето на кое не му се дозволува влез до:

- а) местото каде тоа го започнало своето патување; или
- б) до кое било место каде му се дозволува влез.

5.12 Јавните органи прифаќаат за проверка лице кое е отстрането од земја во која е утврдено дека не му се дозволува влез, доколку ова лице го започнало своето патување од нејзината територија. Јавните органи не го враќаат тоа лице во земјата во која претходно било утврдено дека не му се дозволува влез.

5.13 Јавните органи го прифаќаат пропратното писмо и другите доставени документи согласно 5.6 или 5.7 како доволна документација, за да се изврши проверка на лицето од ова писмо.

ИКАО Анекс 9 Олеснување

Прилог 1

5.14 Јавните органи не ги казнуваат парично авиопревозниците во случај да се утврди дека патниците кои пристигнуваат и се во транзит немаат правилна документација, тогаш кога авиопревозниците можат да покажат дека преземале соодветни мерки на претпазливост, за да осигурат дека овие лица ги исполниле условите за документација за влез во земјата на приемот.

5.15 Препорачана практика.- *Кога авиопревозниците оствариле соработка со јавните органи, а тие органи се задоволни, на пример, во согласност со меморандумите за разбирање склучени помеѓу односните земји, за мерките наменети за спречување на превозот на лицата на кои не им се дозволува влез, јавните органи треба да ги намалат паричните казни и пеналите кои инаку треба да се применуваат, доколку тие лица се превезат до територијата на Република Македонија.*

5.16 Јавните органи не го спречуваат заминувањето на воздухопловот на авиопревозникот во текот на донесувањето на одлука за дозвола за влез на кој било од неговите патници кои пристигнуваат.

Забелешка.- Од оваа одредба може да се направи исклучок во случај на нередовни летови или доколку јавните органи имале причина да сметаат дека на одреден лет може да има невообичаено голем број на лица на кои не им се дозволува влез.

В. Депортивци

5.17 Јавните органи кои депортираат лице од територијата на Република Македонија му врачуваат решение за депортација. Јавните органи му го кажуваат на депортивецот името на земјата на одредиштето.

5.18 Јавните органи кои отстрануваат депортивци од територијата на Република Македонија ги преземаат сите обврски, одговорности и трошоци поврзани со отстранувањето.

5.19 Кога јавните органи прават аранжмани со авиопревозникот за отстранување на депортивец, тие ги даваат следните информации, колку што е можно поскоро, но во секој случај најдоцна 24 часа пред планираното време на поаѓање на летот:

а) копија од решението за депортација, доколку законските прописи на Република Македонија го дозволуваат тоа;

б) проценка на ризикот од страна на јавните органи и/или која било друга односна информација која може да му помогне на авиопревозникот да го процени ризикот за безбедноста на летот; и

в) имињата и националностите на придружбата.

ИКАО Анекс 9 Олеснување

Прилог 1

Забелешка. – За да се осигура координација на стандардите за олеснување и обезбедување, се земаат предвид применливите одредби на Анекс 17, Поглавје 4.

5.20 Кога јавните органи прават аранжмани за отстранување на депортивец до земја на одредиште, тие користат директни летови без запирање, секогаш кога тоа е изводливо.

5.21 Кога јавните органи го претставуваат депортивецот за отстранување, тие осигуруваат дека на авиопревозникот му се обезбедуваат сите официјални патни исправи кои ги бара која било земја на транзит и/или одредиште.

5.22 Јавните органи им дозволуваат влез на територија на Република Македонија на своите државјани кои биле депортирани од друга земја.

5.23 Јавните органи посветуваат посебно внимание на прифаќањето на лице, депортирано од друга земја, кое има доказ за важечки и дозволен престој на нејзината територија.

5.24 Кога јавните органи утврдуваат дека депортивецот мора да биде придружуван, а маршутата вклучува запирање поради транзит во посредна држава, тие осигуруваат дека придружбата/ите останува/ат со депортивецот до неговото конечно одредиште, освен ако не се договорот алтернативни аранжмани, пред пристигнувањето, од страна на вклучените надлежните органи и авиопревозникот на местото на транзит.

Г. Набавување на замена за патна исправа

5.25 Кога мора да се добие замена за патна исправа за да се олесни отстранувањето и прифаќањето на лице на кое не му се дозволува влез во неговото одредиште, земјата која го наложува отстранувањето обезбедува колку што е можно поголема помош за да ја добие таа исправа.

Забелешка. – За да се разјасни примената на овој стандард, се зема предвид Стандардот 5.13.

5.26 Кога од јавните органи се бара да обезбедат патни исправи за да се олесни враќањето на некој од државјаните на Република Македонија, тие одговараат во разумен временски период и најдоцна 30 дена откако е направено тоа барање, или со издавање на патна исправа, или со известување на земјата која го поднесува барањето дека лицето за кое станува збор не е државјанин на Република Македонија.

5.27 Јавните органи не го ставаат како предуслов за издавањето на таа исправа потпишувањето на барањето за патна исправа од страна на лицето за кое станува збор.

ИКАО Анекс 9 Олеснување

Прилог 1

5.28 Кога јавните органи утврдиле дека лицето од кое е побарана патна исправа е државјанин на Република Македонија, но не можат да издадат пасош во рок од 30 дена од барањето, тие издаваат вонредна патна исправа со која се потврдува државјанството на лицето за кое станува збор и кое важи за повторно дозволување на влез во Република Македонија.

5.29 Јавните органи не го одбиваат издавањето на патна исправа на државјанин на Република Македонија или на друг начин не го спречуваат враќањето на некој од државјаните на Република Македонија, така што прогласуваат дека тоа лице е без државјанство.

ГЛАВА 6. МЕЃУНАРОДНИ АЕРОДРОМИ ОБЈЕКТИ И УСЛУГИ ЗА СООБРАЌАЈ

А. Општо

6.1 Јавните органи осигуруваат дека одредбите од Анекс 9 продолжуваат да се спроведуваат во случај аеродромот да се приватизира.

6.1.1 Јавните органи треба да ги превземат сите потребни чекори за да ја обезбедат соработката помеѓу авиопревозниците и аеродромската администрација за да се осигураат дека е обезбеден доволен број на објекти и услуги за брзо прифаќање и отпремување на патниците, посадата, багажот, каргото и поштата до нивните меѓународни аеродроми. Ваквите објекти и услуги треба да бидат флексибилни и способни да се соочат со очекуваниот пораст на сообраќајот или зголемените безбедносни мерки во време на ситуации на висока закана, додека се извршуваат соодветни контролни мерки за наркотици.

*Забелешка.- Со оглед на применувањето на воздухопловните безбедносни мерки, посветено е внимание на важечката спецификација во Анекс 17, Глава 2.**

6.2 Јавните органи треба да ги превземат сите потребни чекори да ги поттикнат консултациите помеѓу аеродромската администрација од една и авиопревозниците, контролните власти и соодветните тела што ги претставуваат останатите аеродромски корисници од друга страна, во најраната фаза на планирање на нови или суштински изменети терминални објекти, или кога новите процедури бараат промени во објектите, вклучувајќи ги промените на изгледот на веќе постоечките објекти, на нивните меѓународни аеродроми.

6.3 Јавните органи треба да ги превземат сите потребни чекори да обезбедат соработка помеѓу авиопревозниците и аеродромската администрација со цел објектите и услугите на нивните меѓународни аеродроми да бидат конструирани на

ИКАО Анекс 9 Олеснување

Прилог 1

начин кој ќе обезбеди уредување за најдобар можен аеродромски проток на сообраќај.

6.3.1 Препорачана практика. *На меѓународни аеродроми каде имало проблеми со итниц во сообраќајот, треба во согласност со соодветните процедури за координација на редот на летање на аеродромите, посочени од соодветните авиокомпаниии кои оперираат со редовни и нередовни летови, како и однапред одобрените сезонски редови на летање, да се применат какви било ограничувања со цел да се совпадне сообраќајот со капацитетот на аеродромот.*

6.4 Препорачана практика. *На оние меѓународни аеродроми каде што се наплаќаат патнички услуги, и каде што наплатата создава проблеми со капацитетот на објектот, наплатата треба да биде собирана, доколку е тоа соодветно, од страна на авиопревозниците. Наплатата им се делегира на авиопревозниците по извршени консултации и претходното известување. Авиокомпаниите треба да ја извршат наплатата на таков начин што ќе се избегне создавање на редици за чекање на аеродромот.*

6.5 Препорачана практика. *Каде е можно, употребата на кредитни картици треба да биде прифатено како начин на наплата за дадените услуги, вклучувајќи ги царините и таксите, на меѓународните аеродроми.*

6.6 Препорачана практика. *Препорачливо е, авиопревозниците во согласност со аеродромските власти, да имаат избор за сопствено обезбедување на аеродромски услуги за оперирање со воздухопловите додека истите се на земја. Ваквиот договор помеѓу авиопревозниците и аеродромските власти, е предмет на разумни ограничувања кои што можат да бидат наметнати од самите аеродромски власти. Понатаму, операторите треба да имаат избор дали аеродромските услуги ќе бидат делумно или целосно изведени од организација контролирана од некој друг авиопревозник овластен од аеродромските власти, или пак од страна на операторот на аеродромот (или пак од друг услужен агент одобрен од аеродромските власти).*

Б. Уредување на текот на сообраќајот на аеродромот

I. Заеднички одредби

6.7. Јавните органи треба да се осигурат дека соодветно внимание е дадено на потребата за соодветни објекти кои ќе бидат на располагање за цело време на меѓународните аеродроми и дека се усвоени соодветни мерки за да се дозволи качување и симнување на патници без застој.

6.7.1. Препорачана практика.- *Јавните органи треба да ги охрабруваат аеродромите и авиопревозниците да ги разменуваат сите значајни информации за летовите. На прометните аеродроми треба да биде лоцирана електронската размена на податоци помеѓу авиокомпаниите. Во такви случаи, технички*

ИКАО Анекс 9 Олеснување

Прилог 1

решенија кои се во согласност со индустриските стандарди (пр. УН/ЕДИФАЦТ) треба да се охрабруваат.

6.8. Препорачана практика. - Ангажманите во точка 6.3 треба да се изведуваат по најдиректна насока на движење без преминување помеѓу патникот и лентата по која се движи багажот ниту помеѓу различните кружни ленти. Во случај насоката на движење да не е очигледна, треба да се користат соодветни знаци за обележување.

6.9. Препорачана практика. Меѓународните знаци наменети за да им се помогне на патниците да ги користат аеродромите, кои се наведени во документот наменет за таа цел, насловен Меѓународни знаци коишто обезбедуваат насочување на лицата на аеродромите и поморските терминали (Док. 9636) објавени здружено со ИКАО и Меѓународната поморска организација, треба да бидат воведени најрано што може.

6.9.1 Препорачана практика. - Известувањата и панфлетите треба да бидат видно изложени на меѓународните аеродроми, опоменувајќи ги патниците за сериозните последици од нелегално пренесување на наркотици и за казнените мерки на кои што може да биде подложено лице кое ќе биде осудено за прекршување на законот за наркотици.

6.10. Препорачана практика.- Организацијата треба да биде таква, да кога е потребно, патниците и екипажот, идејки наваму-натаму, да можат да поминат помеѓу терминалните згради и воздухопловот под засолниште.

6.11. Препорачана практика.- Посебно внимание треба да се обрне на правците за движење, каде што патниците треба да поминат пешки долга дестинација, и треба да се разгледаат можностите да се олесни тој пат за одење со механички системи.

6.12. Препорачана практика.- Табли за информации за летови, или екрани, дополнети, каде што е потребно, со јасен гласовен јавен систем за обраќање треба да се обезбедат, со цел патниците и јавноста да можат да бидат целосно информирани за пристигнувањата, заминувањата и откажувањата на летовите, и посебно за какви било промени во последна минута, на времето на пристигнување или заминување или за промени во броевите на излезите за патници.

6.12.1. Препорачана практика. - За да се даде ефект на точката 6.12., таблите за информации за летови или екраните треба, доколку е можно, да бидат со стандарден изглед и распоред како што е препорачано во Док. 9249 — Динамичен јавен информативен екран за летови. Јавните органи треба да се осигураат дека страните вклучени во оперативата на летовите да обезбедат навремени и брзо ажурирани бази на значајните информации за летовите, вклучувајќи ги и промените во последен момент, за властите кои се одговорни за оперативноста

ИКАО Анекс 9 Олеснување

Прилог 1

на системите за прикажување на информации за летовите. Овие власти треба да бидат одговорни за воспоставување на листа на основни податоци кои што им се потребни за оваа операција и начините на комуницирање со нив, применувајќи ги постоечките индустриски стандарди.

6.13. Препорачана практика. - Јавните органи треба да обезбедат брз и сигурен транспорт по земја на релација град/аеродром.

6.13.1. Препорачана практика. - Јавните органи треба да поттикнуваат сеопфатни консултации во најраната можна фаза помеѓу аеродромските власти и сите агенции и оператори вклучени во пристапот на површината на аеродромите за да овозможат подобрена координација при планирањето на пристапот на површината на аеродромите, како и обезбедување на соодветни информации за патниците. Јавните органи исто така треба да го поттикнуваат обезбедувањето на информации за патниците во врска со услугите кои им се на располагање и за цената на таквите услуги, како и за олеснувањето на издавањето на билети, за транспортирањето по земја, вклучувајќи ги и методите на наплата.

6.14 Препорачана практика.- Меѓународните аеродроми треба да имаат соодветни расположливи објекти за паркирање на автомобили за краток или подолг период на паркирање.

II. Организација на паркингот и давањето на услуги

6.15 Препорачана практика. - Треба да се преземат соодветни мерки со цел да се обезбеди погоден паркинг и услуги за воздухоплов од кој било тип или категорија — редовни, нередовни и воздухоплови од генерална авијација - со цел да се забрза одобрувањето и операциите на платформата и да се намали времето на опслужување на воздухопловот на земја. Тоа е можно на следен начин:

- a) да се овозможи оптимално прелоцирање на местата за паркирање на воздухопловот колку што е можно поблиску до терминалната зграда со цел побрзо утоварување и истоварување;
- б) да се обезбедат соодветни паркинг места за воздухопловите далеку од терминалната зграда, за време кога се полнат или се празнат, се со цел да се избегнат пречки во сообраќајот на платформата, и да се воспостави соодветна организација за нивно оптимално користење;
- в) да се опремаат местата за паркирање со неопходни средства за брзо изведување на сите службени операции на воздухопловите;
- г) да им се даде посебна важност на мерките за асистирање при качувањето и симнувањето од воздухопловот;

ИКАО Анекс 9 Олеснување

Прилог 1

- d) *да се обезбедат објекти за полнење на воздухопловот со гориво во текот на времето зададено од страна на јавните власти;*
- f) *да се обезбеди транспорт помеѓу оддалечените паркинг позиции и терминалната зграда кога тоа го налага далечината и безбедноста како резултат на оптимално користење на расположливият паркинг простор; и*
- e) *да се обезбеди, кога е потребно, паркинг место за меѓународните летови кога се извршува инспекцијата на воздухопловот, патниците, екипажот и багажот.*

III. Патници, екипаж и багаж кој заминува

6.16. Препорачана практика.- *За патниците, екипажот и нивниот багаж треба да се обезбеди брз и редовен пристап до терминалната зграда кога пристигнуваат на аеродромот со површински транспорт.*

6.17. Препорачана практика. - *Јавните органи треба да обезбедат, каде сообраќајот дозволува, авиопревозниците, аеродромите и операторите кои вршат прифат и отпрема, да ја разгледаат можноста за организирање на соби за грижа на деца, со погодни димензии и со неопходни средства за грижа на деца, во чекалниците за заминување или транзит на патничките терминали, да обезбедат посебни места за новороденчиња/мали деца кои се придружени од родител(и) или старател(и). Овие соби треба да бидат јасно обележани со соодветни знаци.*

6.18. Препорачана практика.- *Треба да биде овозможен брз и редовен транспорт помеѓу терминалните згради на аеродромот како и помеѓу означените оддалечени објекти за паркирање и аеродромските терминални згради.*

6.19. Препорачана практика.- *Внимание треба да се даде на објектите кои се наменети за проверка на багаж односно истите да бидат колку што е можно поблиску до местата на пристигнување на површинскиот транспорт.*

6.20. Препорачана практика.- *Јавните органи треба да ја проучат можноста да се одобрат вон аеродромски објекти за пријавување, земајќи ги во предвид потребните безбедносни мерки на претпазливост и потребата од контрола.*

6.21. Препорачана практика.- *Со цел да се олесни заминувањето на воздухопловот, јавните органи, при проверката на патниците како безбедносна мерка или за потребите од соодветна контрола на наркотици каде што е потребно, треба колку што е можно, користење на специјалната опрема при извршување на таквата проверка со цел да се намали бројот на лица кои што би се провериле на друг начин.*

ИКАО Анекс 9 Олеснување

Прилог 1

Забелешка 1.-Треба да се избегнува користењето на радиолошки техники за скенирање на патниците.

Забелешка 2. -Треба да се обезбеди приватност кога има потреба од извршување на детален физички преглед. Доколку не се на располагање посебни соби, за оваа цел можат да се користат подвижни паравани.

6.22. Препорачана практика.-*Со цел да се олесни заминувањето на воздухопловот, јавните органи, при проверката на багажот на патниците кои заминуваат од Република Македонија како безбедносна мерка или за потребите на контрола на наркотици каде е што е потребно, треба колку што е можно, користење на специјалната опрема при извршување на таквите проверувања со цел материјално да се намали количеството на багажот кое што би се проверило на друг начин.*

6.23. Препорачана практика.-*Треба да биде усвоен индивидуален и континуиран "еден по еден" метод на обработка и чачување на патници, екипаж и багаж — наместо групен (пакет) систем — во случај ова да го зголеми нивното расчистување.*

6.24. Препорачана практика.-*Посебно внимание треба да се даде на подредувањето, преносот, сложувањето и на уредите за товарење на багажот. Во врска со тоа треба да се донесат прописи колку што е можно побрзо за:*

- а) механизирани систем способен за сортирање, пренесување и товарење на поголеми количини на багаж за најкраток можан рок, кој е во согласност со обемот на сообраќај;*
- б) користење на единствен систем за идентификација на багаж, кој е познат како "Лиценце Плате Цонцепт", за сложување, подредување и барање на багаж. "Лиценце Плате Цонцепт" е направен од АЦИ / ИАТА и е дефиниран во Конференциска резолуција за прирачник за услуги на патници на ИАТА (резолуција 740) и во соодветните Препорачани практики од истиот документ. Концептот вклучува кодирана етиката за багаж со единствен број кој може автоматски да се чита и електронски да се пренесува помеѓу авиопревозниците, аеродромите и агентите за прифат и отпрема. Тоа им овозможува на овие страни високо квалитетно подредување и ракување со багажот. Пријавите за подредување на багаж, (според Анекс 17, 4.4.3) може да ги содржат истите основни податоци;*
- в) за област каде што е можно да се држат контејнери за багаж, и да преуреди нивната содржина; и*
- г) механички начин на ракување и сортирање на празни контејнери за багажи, во согласност со обемот на сообраќај.*

ИКАО Анекс 9 Олеснување

Прилог 1

6.25 **Препорачана практика.** *Просторите кои екипажот треба да ги посетува заради оперативни цели треба да бидат лесно пристапни и, доколку е можно, една до друга.*

IV. Патници, екипаж и багаж кој пристигнува

6.26 Јавните органи треба да обезбедат доволен број на контролни канали така да расчистувањето на пристигнатите патници и багаж може да биде обработено со најмало можно задржување. Ако е возможно, дополнителен канал(и) треба да биде на располагање, кон кој при појава на комплицирани случаи би можеле да бидат насочени истите, без да го задржуваат главниот проток на патници.

6.27 **Препорачана практика.**-*Посебно внимание треба да им се даде на места каде што често се случува задржувања на патници.*

6.28. За да се отстранат какви било задржувања на патниците, треба да се превземат неопходни чекори за да се обезбеди навремено пристигнување на багажот во просторијата наменета за багаж.

6.28.1. **Препорачана практика.**-*Треба да се организира брзо истоварање на товарот, вклучувајќи багажи во контејнери, од воздухопловот и нивно брзо пренесување во просторијата наменета за багаж. За оваа цел, треба да се користат системи за механичко истоварање и пренесување на багажот, особено каде што постои голем обем на сообраќај, како и да се има на располагање поброен персонал за прифат и отпрема, во секое време.*

6.29. **Препорачана практика.**-*Соодветен простор треба да се обезбеди во просторијата наменета за багаж овозможувајќи спремна идентификација и брзо повлекување на проверениот багаж од страна на секој патник.*

6.30. **Препорачана практика.**-*Онаму каде што постои голема количина на багаж, треба да бидат обезбедени механизирани системи за депонирање (вртење) на багажот во сортирницата за багаж, а со цел да се пренесе багажот до патниците, и со тоа да се олесни земањето на багажот.*

6.30.1. Властите одговорни за меѓународните аеродроми треба да гарантираат дека патниците можат да добијат помош во носењето на багажот од сортирницата до локација која е колку можно поблиску до местата од кои е обезбеден транспорт од аеродромот или помеѓу аеродромските терминали.

V. Транзит и трансфер на патници и екипаж

6.31. **Препорачана практика.** - *Јавните органи треба, кога е можно, да им дозволат на патниците да останат во воздухопловот и овластено качување и симнување во текот на полнење на гориво, како предмет на неопходни безбедносни мерки.*

ИКАО Анекс 9 Олеснување

Прилог 1

6.31.1. Препорачана практика.- Особено се препорачува да бидат усвоени технички и регулативни одредби за да се гарантира дека телескопските премини за патници(фингерс) до и од воздухоплов може да се употребуваат и за време на полнење на воздухопловот со гориво.

6.32. Препорачана практика. - Јавните органи треба да се осигураат дека на аеродромите се обезбедени простории за престој, доколку обемот и природата на сообраќајот тоа го бараат, каде што екипажот и патниците во директен транзит со истиот воздухоплов, или префрлувајќи се на други летови, можат привремено да престојуваат без да бидат предмет на инспекциски формалности, освен за воздухопловните безбедносни мерки, или во посебни случаи.

Забелешка.- Оваа одредба нема намера да го спречи применувањето на соодветните мерки за контрола на наркотици.

6.33. Препорачана практика. -Треба да се подготват одредби за шалтери на авиокомпаниите во областа за транзит, со цел транзитно спроведување на патниците при преминување од еден воздухоплов во друг без да минуваат низ контролните пунктови.

6.34. Препорачана практика. -Треба да се создадат услови такви што членовите на екипажот при краток транзит ќе можат да комуницираат преку монитор или телефон со разните владини агенции (пр. контрола на летање, метео канцеларии). Ваквата комуникација треба да се изведува од точка која е блиску до позицијата за товарење на воздухопловот, а е лоцирана или на платформата, или на локација блиску до платформата, и со тоа ќе се елиминира потребата екипажот лично да им се јавува на истите.

VI. Разновидни објекти и услуги за

патниците во терминалните згради

6.35. Препорачана практика.-Објектите наменети за користење од страна на патниците во транзит треба да ги содржат сите неопходни услови за нивна удобност.

6.35.1. Препорачана практика. -Треба да бидат обезбедени објекти за складирање на багажот оставен од страна на неговите сопственици на меѓународните аеродроми со цел подоцна да биде подигнат.

6.35.2 Меѓународните аеродроми треба да бидат опремени со функционални безбедни објекти за складирање каде неklasифициран, неидентификуван и изгубен багаж би се чувал и би бил слободен за проверка се додека не се предаде, побара или распореди во согласност со националните регулативи и процедури на

ИКАО Анекс 9 Олеснување

Прилог 1

Република Македонија. Персоналот на авиокомпаниите треба да има пристап до багажот барем за време на извршување на аеродромските операции.

6.36. Препорачана практика. -Во случај кога оние што не патуваат имаат пристап до зградите на терминалот, треба да се направи соодветна организација/ангажман, со цел истите да не пречат во протокот на сообраќајот при качување и симнување.

6.36.1. Препорачана практика.-Треба да се донесе регулатива со која ќе се предвиди поставување на објекти на група/тур операторите на јавни места или на неконтролирани во областите за пристигнување и/или заминување, со цел да се минимизира преоптеретеноста во терминалната зграда.

6.37. Препорачана практика.-Кога комисионата стока (стока ослободена од давачки) или друга стока е понудена за продажба во терминалните згради, дали само за патниците кои што заминуваат или и за оние кои доаѓаат и заминуваат, треба да се донесе регулатива за соодветни локации на продавници со што ќе се обезбеди лесен пристап на голем број на патници, ефикасна услуга и соодветен простор за потрошувачите, се со цел да се избегне преоптеретеноста и мешањето со главниот проток на сообраќај на патници кои пристигнуваат и заминуваат.

VII. Ракување со карго и пошта и канцеларии за издавање на дозволи

6.38. Препорачана практика.- Јавните органи треба да направат ангажман со кој што сите карго воздухоплови и нивниот товар ќе може да влезат и да бидат одобрени во областа на карго терминалот.

6.39. Препорачана практика.-Треба да се обезбеди лесен и брз пристап на аеродромските карго терминали, земајќи ги во предвид просторните потреби за маневрирање на екстра големите камиони на влезните патишта и пред терминалите.

6.40. Препорачана практика.- Секој карго терминал треба да биде обезбеден со позиции за прием/испорака кои се погодни за високи камиони.

6.41. Препорачана практика.- Каде што е оправдано, треба да се користат механизирани и автоматизирани помагала за утовар и истовар, пренос и складирање на каргото.

6.42. Препорачана практика. На карго терминалите треба да се има на располагање соодветен простор за складирање и ракување(хендлинг) со воздушниот карго товар, вклучувајќи и составување и расклопување на палети и товари во контејнер, лоциран блиску до царинската зона и лесно пристапни на овластениот персонал и превозните средства како од платформата, така и

ИКАО Анекс 9 Олеснување

Прилог 1

надвор од неа. Ваквиот ангажман треба да ја земе во предвид воздухопловната безбедност и соодветните мерки за контрола на наркотици.

6.43. Препорачана практика. Соодветен простор и објекти треба да бидат обезбедени на меѓународните аеродроми, или на соодветни локации надвор од аеродромот, за привремено складирање на празните контејнери.

6.44. Препорачана практика. Карго терминалите треба да бидат опремени со објекти за складирање соодветни за специјален товар (пр. вредносна стока, расиплива пратка, човечки остатоци, радиоактивни или други опасни стоки, како и живи животни). Овие области на карго терминалите во кои се складираат опит и специјален товар(карго) и пошта, приоритетно за испорака по воздушен пат, треба да бидат цело време заштитени од пристап на неовластени лица.

6.45. Препорачана практика. Паркинг просторот на карго терминалите треба да биде на располагање за опремата за хендлинг кога истата не се користи, лоцирана така што да се избегне нејзиното пречење во протокот на пристигнатиот и заминатиот товар.

6.46. Препорачана практика. Кога воздухопловите со голем капацитет за превезување и на патници и на карго се поставени веднаш до патничкиот терминал, треба да се обезбедат сите неопходни услови за брз утовар/истовар и пренесување помеѓу воздухопловот и карго терминалите. За постигнување на оваа цел, потребно е насоката на движење да се испланира така што ќе се избегне попречење на движењето на патниците и багажот.

6.47. Препорачана практика. Каде што е неопходно, треба да се обезбедат објекти, за директно отстранување на габаритни или тежки пратки кои што се одобрени за транспорт, од аеродромот до просториите на увозникот, застапникот или превозникот на товар, со тоа што отстранувањето на тие пратки ќе биде предмет на царинско одобрување и сите услови поврзани со ова одобрување.

6.48. Препорачана практика. Треба да се обезбедат доволно големи и соодветни простори на меѓународните аеродроми, каде под царински надзор, карго транзитната пратка може да биде расклопена, сортирана и прераспределена за моментална или подоцнешна испорака. Таквите ангажмани треба да ја имаат во предвид воздухопловната безбедност и соодветните контролни мерки за наркотици.

6.49. Препорачана практика. На аеродромите кои имаат недоволен капацитет за ракување(хендлинг) со товар и чие што проширување е ограничено или невозможно, треба да се дозволат складишта надвор од аеродромот, и процедурата за пренесување на товарот меѓу нив и аеродромот треба да биде минимална, со цел да се забрза расчистувањето и да се намали преоптовареноста на аеродромските складишта.

ИКАО Анекс 9 Олеснување

Прилог 1

6.50. Препорачана практика. *Онаму каде што постои голем обем на авионска пошта, и каде што според мислењето на поштенските власти има потреба да се забрза понатамошниот пренос на истата, потребно е на меѓународните аеродроми да се обезбеди соодветен простор и објекти за обработка, сортирање и натамошен пренос на авионската пошта. Таквите аранжмани треба да ја имаат во предвид воздухопловната безбедност и соодветните контролни мерки за наркотици.*

**В. Потребни објекти за имплементација на здравствена заштита,
итна медицинска помош и карантински мерки за животни и растенија**

6.51. Јавните органи, во соработка со аеродромските власти, треба да обезбедат одржување на здравствена заштита, вклучувајќи карантин на меѓународните аеродроми за луѓе, животни и растенија.

6.52. Препорачана практика. - *Јавните органи треба да обезбедат, на или во близина на нивните главни меѓународни аеродромски објекти и услуги за вакцинација и ревакцинација и за издавање на соодветни уверенија за тоа.*

6.53. Препорачана практика. - *Меѓународните аеродроми треба да имаат на располагање соодветни објекти за извршување на здравствената заштита и животински и растителните карантински мерки, кои што се применуваат врз воздухоплов, екипаж, патници, багаж, карго, пошта и продавници.*

6.54. Препорачана практика. - *Јавните органи треба да обезбедат услови за да патниците и екипажот во транзит ќе може да престојуваат во простории без каква било опасност од инфекции од инсекти преносители на зарази и доколку е потребно треба да се обезбедат објекти за пренос на патниците и екипажот до друг терминал или најблискиот аеродром, без да бидат изложени на каква било опасност по здравјето. Слична организација и објекти треба да се обезбедат и за животни.*

6.55. Јавните органи, во соработка со аеродромските власти и авиопревозниците треба да превземат чекори за да се осигураат дека набавката, подготовката, ракувањето, складирањето и послужувањето на намирниците од храна и вода кои се наменети за козумирање, како на аеродромот така и во воздухопловот, се извршуваат хигиенски во согласност пропишаните одредби, препораки и стандарди од Светската здравствена организација и пропишаните препораки на Организацијата за храна и земјоделство на Обединетите нации.

6.56. Јавните органи, во соработка со аеродромските власти и авиопревозниците, треба да се осигураат дека е воведен ефикасен систем за безбедно отстранување и безбедно исфрлање на фекалии, ѓубре, отпадна вода, отпад, неискористена и загадена храна и други материи опасни по здравјето на луѓето, животните или

ИКАО Анекс 9 Олеснување

Прилог 1

растенијата, во согласност со пропишаните одредби, препораки и стандарди од Светската здравствена организација и пропишаните препораки на Организацијата за храна и земјоделство на Обединетите нации.

6.57. Препорачана практика. - *На меѓународните аеродроми треба постојано да има организиран и веднаш расположив персонал и простории за давање на прва помош на лице место и треба да се овозможат соодветни услови за експедитивно прифаќање на повремени посериозни случаи на првенствено медицинско згрижување.*

**Г. Потребни објекти за контроли за издавање на дозволи
и извршување на контролните услуги**

6.58. Препорачана практика. - *На државен трошок, доколку е можно, треба да се обезбедат простории и објекти за властите кои се одговорни за контрола.*

6.59. Доколку просториите и објектите на кои што се однесува точка 6.58 не се обезбедат на државен трошок, јавните органи треба да гарантираат дека такви простории и објекти се обезбедени под услови кои што не се положи од оние кои важат за превозници кои вршат друг начин на транспорт, а кои влегуваат во државата и имаат потреба од простор и објекти на соодветно ниво.

6.60. Потребно е за операторите да се обезбедат задоволителни услуги од страна јавните органи, во текот на работното време на истите, а притоа услугите не треба да се наплаќаат.

Забелешка.- Онаму каде обемот на сообраќајот е голем, а постои многу расположив простор и објекти, јавните органи би можеле да земат во предвид отворање на контролни пунктови за патници и нивниот багаж, на повеќе од една локација.

6.60.1. Треба да обезбедат задоволителни услуги од страна јавните органи, на начин кој ќе одговара на вистинските потреби и на текот на сообраќајот во текот на нивното работното време.

Забелешка 1.- Параграфите 6.60 и 6.60.1 треба да се применуваат во согласност со член 82 од Меѓународната здравствена регулатива (1969), Трета анулирана едисија (1983) која што посочува дека несмее да се врши наплата од страна на здравствена организација за каков било медицински преглед предвиден во Меѓународната здравствена регулатива (ИХР) или за каква било вакцинација на лице при пристигнување и за какви било уверенија после тоа. ИХР посочува дека е недозволиво да се изнудуваат или примаат наплати за медицински прегледи кои што се извршуваат во било кое време на денот или ноќта. Членот 24 посочува дека здравствените мерки треба да бидат иницирани веднаш и завршени без одложување.

ИКАО Анекс 9 Олеснување

Прилог 1

Забелешка 2.- Според Анекс 15- Воздухопловни информативни услуги, Државите се обврзани на нивните меѓународни аеродроми да го објават распоредот и работното време на канцелариите за издавање на уверенија (царина, емиграција, здравство).

6.61. Надвор од работното време кое е воспоставено да го покрие секој период на дополнителна работа на меѓународните аеродроми, а кој што се однесува на точките 6.60 и 6.60.1 јавните органи треба да обезбедат услуги под услови кои што не се помалку погодни за операторот на воздухопловот, од оние кои што се применуваат врз превозници, кои влегуваат во државата со друг начин на транспорт.

6.62. **Препорачана практика.-** *Јавните органи треба да создадат услови каде што Република Македонија ќе и дозволи на друга земја да стационира претставници од своите државни власти на нејзина територија за проверка на воздухоплов, патници, екипаж, багаж, товар и документација за царина, емиграција, здравствена заштита и за животински и растителен карантин кои што треба да заминат кон таа земја, со што таквата акција ќе ја олесни постапка при пристигнувањето и влегувањето во таа земја. Алтернативно, јавните органи можат по пат на договор да воведат електронска форма за предходно одобрување на било кои од функциите наброени погоре, за да се олесни постапката на пристигнување и влегување во земјата.*

Д. Објекти за промена на пари

6.63. Јавните органи треба да направат ангажман, да на своите меѓународни аеродроми ги истакнат нивните правила кои што се однесуваат на промена на паричните средства од другите земји наспроти националната валута.

6.64. Јавните органи кои што ја контролираат промена на паричните средства од другите земји треба да:

а) Да ја објават тековната курсна листа за промена на таквите парични средства;

б) Да го истакнат или на друг начин да го направат достапен моменталниот курс на нивните меѓународни аеродроми, што би било од посебен интерес на соодветните аеродроми.

6.65. Доколку во земјата не се контролира промената на курсот во однос на некои или сите парични средства на други земји, јавните органи треба да се ангажираат да ги истакнат овие информации за таа цел на меѓународните аеродроми.

6.66. **Препорачана практика.** *Што се однесува до паричните средства на другите земји за кои што нема воспоставено контрола на курсна, треба да се направи таква организација со која што ќе биде можно да се има пристап до*

ИКАО Анекс 9 Олеснување

Прилог 1

информациите на нивните меѓународни аеродроми за промената на курсот на отворениот пазар кој во моментот преовладува.

6.67. **Јавните органи, на меѓународните аеродроми треба да обезбедат, во дадено време да им се излезе во пресрет на потребите на патниците, преку соодветни објекти за легална размена на паричните средства од други земји преку државни агенции или треба да овластат приватни агенции да го прават тоа. Овие објекти треба да им бидат на располагање на патниците кои пристигнуваат и заминуваат.**

Забелешка.- За да стати на сила оваа одредба, користењето на банкомати на меѓународните аеродроми им овозможува на патниците кои заминуваат да се снабдат со странски парични средства, во кое било време во денот или ноќта, и се докажа дека тоа е од голема помош и треба да се разгледа како можност.

6.68. **Препорачана практика.** - *Јавните органи кои го ограничуваат увозот и извозот на паричните средства од други земји, треба да обезбедат издавање на сертификати на патниците кои го покажуваат количеството на таквите парични средства во нивна сопственост при влегувањето во земјата и треба да им се одобри на таквите патници, при предавањето на таквите сертификати кога заминуваат од земјата да ги земат истите парични средства со нив. Запис на пасошот или на друг официјален документ за патување може да послужи за истата намена.*

6.69. **Препорачана практика.** - *Јавните органи кои го забрануваат внесувањето на сопствени парични средства (т.е. сопствената валута) или ја ограничуваат сумата на таквите средства, треба да обезбедат соодветни објекти за странските патници, кои пријавуваат износ на таква валута повеќе од дозволеното во однос на важечките прописи, за да можат, при влегување, странските патници да ги депонираат своите пари во овие капацитети на меѓународните аеродроми, а при заминување, да ги побараат на истото место или на какво било друго место означено од засегнатите државни власти.*

Г. Недисциплинирани патници

6.70 **Препорачана практика.** - *Јавните органи треба да ги преземат потребните чекори, за да ја зголемат свесноста на патниците за тоа дека може да не се дозволи влез и последиците од недисциплинираното и немирното однесување во воздухопловните простори и во воздухопловот.*

6.71 **Препорачана практика.** - *Јавните органи треба да бараат на односниот персонал и членовите на екипажот кои се во контакт со патниците да им се обезбеди обука за забележување, предвидување и справување со иритирани или недисциплинирани патници, препознавање на ситуации кои можат да ескалираат, држење на кризата под контрола и сродни прашања.*

ГЛАВА 7. СЛЕТУВАЊЕ НАДВОР ОД МЕЃУНАРОДНИТЕ АЕРОДРОМИ

А. Општо

7.1 Јавните органи треба да преземат чекори за да се обезбеди севкупна можна помош за оној воздухоплов, кој поради причини кои биле вон контрола на водачот на воздухопловот, слетал надвор од меѓународните аеродроми и за таа цел во тие случаи ги сведуваат формалностите и процедурите за контрола на минимално ниво.

7.2 Водачот на воздухопловот или следниот раководен член на екипажот кој е на располагање треба да го пријави слетувањето кај соодветните јавни органи веднаш штом ќе биде можно.

Б. Краток прекин на патувањето

7.3 Доколку е очигледно дека воздухопловот може да го продолжи неговиот лет во релативно краток период по пристигнувањето, треба да се примени следната процедура:

7.31 Контролните мерки треба да се ограничат на оние кои обезбедуваат воздухопловот да замине со истиот товар кој се наоѓал во воздухопловот во времето на пристигнување. Во случај товарот, или еден дел од него да не може, поради оперативни или други причини, да продолжи на тој лет, јавните органи треба да ги забрзаат формалностите за одобрување и да учествуваат во понатамошниот брз превоз на тој товар до неговото одредиште.

7.3.2 Јавните органи треба да определат, доколку е потребно, соодветна област за движење на патниците и екипажот за време на прекилот на летот под нивен општ надзор.

7.3.3 Од водачот на воздухопловот нема да се бара да се пријави кај повеќе од една владина агенција за дозвола за полетување (кога не е потребно одобрение од контролата на летање).

В. Непродолжување на лет

7.4 Ако е очигледно дека воздухопловот многу ќе доцни или не може да го продолжи неговиот лет, треба да се применат следните одредби:

7.4.1 Водачот на воздухопловот, додека ги очекува упатствата на соодветните јавни органи или тој или неговиот екипаж не е во можност да стапи во контакт со нив, има право да ги преземе оние вонредни мерки кои ги смета за неопходни за здравјето и безбедноста на патниците и екипажот заради избегнување или минимизирање на загубата или уништувањето на самиот воздухоплов или неговиот товар.

ИКАО Анекс 9 Олеснување

Прилог 1

7.4.2 На патниците и екипажот треба да им се дозволи да осигураат соодветно сместување додека го очекуваат завршувањето на потребните формалности, доколку тие формалности не можат веднаш да се извршат.

7.4.3 Доколку се бара каргото, залихите и багажот без придружба да се отстранат од воздухопловот поради безбедносни причини, тие треба да останат во близина и остануваат таму до завршувањето на потребните формалности.

7.4.4 Поштата треба да се отстрани како што се бара во согласност со актите на Општото поштенско здружение кои се во сила.

ГЛАВА 8. ДРУГИ ОДРЕДБИ ВО ВРСКА СО ОЛЕСНУВАЊЕТО

А. Гаранции или ослободување од одземање или заплenuвање

8.1 Препорачана практика. - Доколку јавните органи бараат гаранции од еден авиопревозник за да ги исполни нивните обврски за царината, имиграцијата, јавното здравство, карантинот на животни и растенија, или сличните обврски од законите на Република Македонија, тие треба да ја дозволат употребата на една сеопфатна гаранција секаде каде што е можно.

8.2 Препорачана практика.- Воздухопловот, земјената опрема, опремата за обезбедување, резервните делови и техничките залихи на авиопревозникот кој се наоѓа во една договорна земја (која не е договорната земја во која е формирана таа авиокомпанија), кои се користат при работата на меѓународна воздухопловна служба која дава услуги на таа договорна земја, треба да бидат ослободени од законите на онаа договорна земја која го овластува одземањето или заплenuвањето на воздухоплов, опрема, делови или залихи за јавна употреба, без повреда на правото за заплenuвање поради кришењето на законите на соодветната договорна земја.

Б. Олеснување на потрага, спасување, истражување на несреќи и спасување на остатоци на воздухопловот

8.3 Во согласност со кои било услови наметнати со анекс 12- Потрага и спасување и Анекс 13 – Истражување на несреќи и инциденти на воздухоплови, јавните органи треба да направат аранжмани за да обезбедат привремен влез без задоцнување на територијата на Република Македонија на квалификуван персонал кој е потребен за потрага, спасување, истражување на несреќи, поправка или спасување на остатоци на загубен или оштетен воздухоплов.

8.3.1 При организирањето на влезот без задоцнување на персоналот наведен во 8.3, тогаш кога е потребен таков документ, јавните органи не бараат каков било друг патен документ освен пасош (цф. 3.4).

ИКАО Анекс 9 Олеснување

Прилог 1

8.3.2 Препорачана практика – Во случаите кога јавните органи продолжуваат да бараат влезни визи за персоналот наведен во 8.3, тие треба, тогаш кога е потребно и кога се работи за исклучок, да издаваат такви визи при пристигнувањето или на друг начин да го олеснат дозволувањето на нивниот влез кога тој персонал извршува наредба од специјалната задача од надлежниот орган во нивната земја (цф. 3.38).

8.3.3 Препорачана практика – Јавните органи треба бидат соодветно информирани за одредбите на Анексите 13 и 9 кои се однесуваат на олеснувањето на истражувањата на несреќите и инцидентите со воздухоплови. Во однос на ова, јавните органи треба да ја препознаат потребата за соодветните институции да можат да организираат превоз до местото на несреќата и инцидентот без доцнење и, доколку е потребно, да им помогнат за таа цел.

8.4 Јавните органи го олеснуваат привремениот влез на територијата на Република Македонија на сите воздухоплови, алати, резервни делови и опрема кои се потребни за потрага, спасување, истражување на несреќи, поправка или спасување на остатоците на оштетениот воздухоплов на друга земја. Тие предмети привремено ќе бидат ослободени од царински давачки и други даноци и надоместоци и важењето на прописи од каква било природа кои го ограничуваат увозот на стоки.

Забелешка. – Се подразбира дека оваа одредба не ја исклучува примената на мерки на јавното здравство и карантин на животни и растенија, доколку се бара.

8.5 Јавните органи треба да го олеснат отстранувањето од територијата на Република Македонија како на оштетениот, така и на кој било придружен воздухоплов, заедно со алатите, резервните делови и опремата која може да била донесена заради потрага, спасување, истражување на несреќа, поправка или спасување на остатоците од воздухопловот.

8.6 Оштетениот воздухоплов или неговите делови или кои било залихи или карго кои се содржат во него, заедно со кој било воздухоплов, алати, резервни делови или опрема кои се донесени за привремена употреба при потрагата, спасувањето, истражувањето на незгоди, поправката или спасувањето на остатоците од воздухопловот, кои не се отстранети од територијата на Република Македонија во времетраење на периодот кој треба да биде наведен од јавните органи, треба да бидат во сообразност со барањата на важечките закони на Република Македонија.

8.7 Ако, во врска со истрагата на несреќа на воздухопловот стане потребно да се испрати дел, или делови на оштетениот воздухоплов во друга договорна земја за техничка проверка или тестирање, јавните органи треба да обезбедат дека преместувањето на тој дел, или делови е извршено без задоцнување. Јавните органи на истиот начин ќе го олеснат враќањето на тој дел, или делови, до земјата која ја врши истрагата на несреќата, доколку и бидат потребни на таа земја за да се заврши истрагата.

В. Летови за помош по природни катастрофи и катастрофи предизвикани од човек, кои сериозно го загрозуваат човековото здравје или животната околина, и слични вонредни ситуации каде што е потребна помош од Обединетите нации (ОН)

8.8 Јавните органи го олеснуваат влезот во, заминувањето од и транзитот преку територијата на Република Македонија на воздухопловите кои се вклучени во летови за помош кои се извршуваат од страна на или во име на меѓународните организации кои се признаени од страна на ООН или од страна на или во името на самите земји и ги преземаат сите можни мерки за да обезбедат нивно безбедно работење. Тие летови за помош се оние кои се преземени како одговор на природните катастрофи, на катастрофи предизвикани од човек, кои сериозно го загрозуваат човековото здравје или животната околина, како и на слични вонредни ситуации при коишто е потребна помош од ООН. Тие летови започнуваат колку што е можно побрзо по добивање на согласност од земјата примател.

Забелешка 1. – Според меѓународно договорениот речник на основни поими, Одделот за хуманитарни работи на Обединетите нации смета дека вонредна околност е "ненадеен и обично непредвиден настан за кој се потребни итни мерки за да се намалат неговите неповолни последици", како и дека катастрофа е "сериозно попречување на функционирањето на општеството кое предизвикува општи човечки, материјални или еколошки загуби кои ја надминуваат можноста на општеството во кое се случуваат да се справи со нив користејќи само сопствени средства".

Забелешка 2. - Во однос на примената на мерките за обезбедување на безбедна работа на летовите за помош, се обрнува внимание на Анекс 11- Контрола на летање, Упатство во врска со безбедносни мерки кои се однесуваат на воени активности кои се потенцијално опасни за работата на цивилните воздухоплови (Док 9554) и Упатство во врска со заплenuвањето на цивилни воздухоплови (Док 9433).

8.9 Јавните органи обезбедуваат персоналот и предметите кои пристигнуваат со помошните летови наведени во 8.8 да бидат одобрени без доцнење.

Г. Поморско загадување и безбедносни операции за вонредни случаи

8.10 Во вонредни случаи, јавните органи треба да го олеснат влезот, транзитот и заминувањето на воздухоплови кои се вклучени во борба против и заштита од поморско загадување, или други операции кои се потребни да се обезбеди поморската безбедност, безбедноста на населението или заштитата на поморската околина.

ИКАО Анекс 9 Олеснување

Прилог 1

8.11 Во вонредни случаи, јавните органи, до најголем можен степен треба да го олеснат влезот, транзитот и заминувањето на лицата, каргото, материјалот и опремата кои се потребни за справување со поморското загадување, како и безбедносните операции опишани во 8.10.

Д. Имплементација на меѓународни здравствени прописи и соодветни одредби

8.12 Јавните органи треба да се усогласат со соодветните одредби на тековното издание на Меѓународните здравствени прописи на Светската здравствена организација. Во согласност со член 23 од наведените прописи, јавните органи треба да ги применуваат како горна граница здравствените мерки кои се дозволени од нив за влез, заминување и транзит на патници и нивниот багаж, карго и други предмети.

8.13 Препорачана практика. – Во случаи кога епидемиолошките услови дозволуваат и тоа ќе резултира со намалување или елиминирање на бројот на потребни санитарни мерки, јавните органи треба, во согласност со член 85, ставови 1 и 1d од Меѓународните здравствени прописи, трето издание со коментари (1983), да се поврзат со други земји или да направат аранжмани заради санитарна контрола.

8.14 Јавните органи треба да ги преземат сите можни мерки за вакцинаторите да користат формулар за Меѓународно уверение за вакцинација или ревакцинација за да се обезбеди усогласено прифаќање.

8.15 Препорачана практика. – Јавните органи треба да направат аранжмани за да им овозможат на сите инволвирани авиопревозници и агенции да им стават на располагање на патниците информации во врска со барањата за вакцинација во земјите кои се одредиште, како и формулари за потврди за вакцинација и ревакцинација кои се во согласност со Меѓународните здравствени прописи (1969).

8.16 Авиопревозниците треба да обезбедат усогласеност со кое било барање/услов на јавните органи при што болеста во воздухопловот, која не е наводна мачнина во воздух, треба да се пријави итно по радио кај здравствените органи во Република Македонија кон која е насочен воздухопловот, за да се олесни обезбедувањето на присуството на каков било специјален лекарски персонал и опрема кои се потребни за лекарска помош и здравствени процедури при пристигнување.

Ѓ. Создавање на национални програми за олеснување

8.17 Оваа национална програма за олеснување на воздушниот сообраќај е изготвена врз основа на барањата за олеснување на Чикашката конвенција и нејзиниот анекс 9.

ИКАО Анекс 9 Олеснување

Прилог 1

8.18 Јавните органи треба да обезбедат целта на оваа национална програма за олеснување на воздушниот сообраќај да биде усвојување на сите мерки кои можат да се применат за да се олесни движењето на воздухопловите, екипажите, патниците, каргото, поштата и залихите, со отстранување на непотребните пречки и задоцнувања.

8.18.1 Препорачана практика. - *При воспоставувањето на национална програма за олеснување на воздушниот сообраќај, земјите треба да ги користат упатствата наведени во Додаток 11 на ИКАО Анекс 9.*

8.19 Треба да се основа Национален комитет за олеснување на воздушниот сообраќај и Комитети за олеснување на аеродромите како што се бара, или слични координативни тела, заради координирање на активностите за олеснување помеѓу одделите, агенциите и другите организации во Република Македонија на кои се однесува или кои се одговорни за различни аспекти на меѓународното цивилно воздухопловство, како и со авиопревозниците и операторите на аеродромот.

8.20 Препорачана практика. - *Треба да се воспостави тесна соработка, прилагодена на околностите, помеѓу програмите за обезбедување и олеснување на цивилното воздухопловство. За таа цел, некои членови од Комитетите за олеснување треба исто така да бидат членови и на Комитетите за обезбедување.*

8.21 Препорачана практика. - *При основањето и работењето со Комитетите за национален воздушен сообраќај и олеснување на аеродромите, земјите треба да ги користат упатствата наведени во додаток 12 на ИКАО Анекс 9.*

Е. Олеснување на транспортот на патници за кои е потребна посебна помош

I. Општо

8.22 Препорачана практика. - *Кога патуваат, на лицата со недостатоци треба да им биде обезбедена посебна помош за да се обезбеди дека тие ги примаат услугите кои вообичаено им се на располагање на општата јавност. Таквата помош вклучува понудување на информации и упатства во медиумите кои можат да бидат разбрани од страна на патниците со ментални или сензорни недостатоци.*

8.23 Препорачана практика. - *Јавните органи треба да соработуваат во правец на преземање на потребните мерки за да им ги направат достапни на лицата со недостатоци сите елементи од почетокот до крајот на нивното патување.*

8.24 Препорачана практика. - *Јавните органи треба да ги преземат потребните чекори со авиопревозниците, аеродромите и операторите за земно опслужување за да се утврдат минимални усогласени стандарди на пристап во однос на услугите за превоз за лица со недостатоци, од пристигнување на аеродромот на заминување до напуштање на аеродромот на одредиштето.*

ИКАО Анекс 9 Олеснување

Прилог 1

8.25 Препорачана практика.- *Јавните органи треба да ги преземат потребните чекори со авиокомпаниите, аеродромите, операторите за земно опслужување и туристичките агенции за да се обезбеди на лицата со недостатоци да им се дадат информациите кои им се потребни, како и да ги преземат потребните чекори за да обезбедат дека авиопревозниците, аеродромите, операторите за земно опслужување и туристичките агенции се во состојба да им ја обезбедат на тие патници потребната помош за нив, во зависност од нивните потреби, со цел да им се помогне при патувањето.*

8.26 Препорачана практика.- *Јавните органи треба да ги преземат сите потребни чекори за да го обезбедат постоењето на соработка со авиопревозниците, аеродромите и операторите за земно опслужување заради основање и координирање на програми за обука со цел да обезбедат обучениот персонал да биде на располагање за да им помага на лицата со недостатоци.*

II. Пристап до аеродроми

8.27 *Јавните органи треба да ги преземат потребните чекори за да обезбедат аеродромските капацитети и услуги да се приспособат на лицата со недостатоци.*

8.28 Препорачана практика.- *Јавните органи треба да обезбедат помошни системи и кои било други соодветни направи да бидат ставени на располагање за да се олесни движењето на постари патници и патници со недостатоци помеѓу воздухопловот и терминалот како при пристигнување, така и при заминување како што е потребно онаму каде што не се користат телескопски премини.*

8.29 Препорачана практика. – *Треба да се преземат мерки за да се обезбеди лицата со оштетување на видот и слухот да можат да добијат информации за летот.*

8.30 Препорачана практика.- *Треба да се постават резервирани места за постари и лица со недостатоци кои седат во или треба да се соберат од терминалната зграда, колку што е можно поблиску до главните влезови. За да се олесни движењето во различни области на аеродромот, на пристапните патеки не треба да има пречки.*

8.31 Препорачана практика.- *Онаму каде што е ограничен пристапот до јавните услуги, треба да се направи секаков напор за да се обезбедат услуги за земјен превоз по разумна цена со приспособување на тековните и планираните системи за јавен превоз или со обезбедување на посебни транспортни услуги за лица со потреби за подвижност.*

8.32 Препорачана практика.- *Треба да се обезбедат соодветни капацитети за паркирање за лица со потреби за подвижност, како и да се преземат соодветни*

ИКАО Анекс 9 Олеснување

Прилог 1

мерки за да се олесни нивното движење помеѓу местата за паркинг и терминалните згради.

8.33 Препорачана практика. – *Треба да се овласти директен трансфер од еден воздухоплов во друг на патници, посебно на постари патници и патници со недостатоци, онаму каде што е потребно и можно, секогаш кога тоа е овозможено од временските роковите при вршењето на врзани летови или други околности.*

III. Пристап до воздухопловни услуги

8.34 *Јавните органи треба да ги преземат потребните чекори за да обезбедат лицата со недостатоци да имаат соодветен пристап до воздухопловните услуги.*

8.35 Препорачана практика. - *Јавните органи треба да воведат мерки според кои воздухопловите кои почнуваат да работат непосредно по голема поправка треба да се придржуваат кон минималните усогласени стандарди за пристап земајќи ја предвид опремата која е во воздухопловот која би се состоела од подвижни наслони за раце, инвалидски колички во воздухопловот, тоалети и соодветно осветлување и знаци.*

8.36 Препорачана практика. - *Инвалидските колички, посебните апарати и опремата која е потребна за лицата со недостатоци треба да се носат бесплатно во кабината, онаму каде што, во однос на авиопревозникот, барањата на просторот и безбедноста дозволуваат или треба да бидат определени како приоритетен багаж. Животните за помош кои ги придружуваат патниците со недостатоци исто така треба да се превезуваат бесплатно во кабината, во согласност со примената на кои било важечки национални или авиопревознички прописи.*

8.37 Препорачана практика. - *Во принцип, на лицата со недостатоци треба да им се дозволи да одредат дали или не им е потребна придружба, како и да патуваат без барањето за лекарско одобрување. Сепак, треба да биде задолжително претходо известување онаму каде што се бара помош или пренос. На авиопревозниците треба само да им биде дозволено да бараат од патниците со недостатоци да добијат лекарско одобрување во случаи на здравствена состојба кога е јасно дека не можат да постојат гаранции за нивната безбедност или здравје или пак оние на другите патници. Исто така, на авиопревозниците треба само да им се дозволи да бараат придружба тогаш кога е јасно дека едно лице со недостатоци не може да биде самостојно и, во тој случај, не можат да се дадат гаранции за безбедноста или здравјето на тоа лице или на друг патник.*

8.38 Препорачана практика. - *Доколку се бара присуство на придружба, јавните органи треба да ги поттикнат авиопревозниците да понудат попусти за превозот на тоа придружно лице.*

ИКАО Анекс 9 Олеснување

Прилог 1

Ж. Помош за жртвите на воздухопловни несреќи и нивните семејства

8.39 Земјата на настанувањето на воздухопловната несреќа и поврзаните земји прават аранжмани за олеснување на влезот во нивната територија на привремена основа на членови на семејствата на жртвите на воздухопловната несреќа.

8.40 Земјата на настанот и поврзаните земји исто така прават аранжмани за да го олеснат влезот во нивната територија, на привремена основа, на овластени претставници на авиопревозникот чиј воздухоплов учествувал во несреќата, или на партнерот од алијансата на авиопревозникот, за да им се овозможи да им пружат помош на преживеаните и членовите на нивите семејства, членовите на семејствата на починатите жртви од несреќата, како и на односните надлежни органи во овие земји.

Забелешка. –Согласно поделбата на капацитетот и сличните договори за алијанси понекогаш се бара од партнерите во алијансата да постапуваат како „лица кои први одговараат“ во име на засегнат авиопревозник во случај партнерот од алијансата да може да пристигне до локацијата на несреќата побрзо од засегнатиот авиопревозник.

8.41 Препорачана практика.–При подготвувањето на влезот на лицата од 8.39, земјата на настанот и соседните земји не треба да бараат друга патна исправа, освен пасош или вонредна патна исправа која се издава посебно за тие лица, за да им овозможи да патуваат во тие земји. Тогаш кога земјата на настанувањето на несреќата или соседната земја бара визи за влез за лицата од 8.39 и 8.40 погоре, таа треба да го забрза издавањето на тие визи.

8.42 Јавните органи прават подготовки за издавање на вонредни патни исправи, доколку е потребно, на нивните државјани кои ја преживеале несреќата.

8.43 Јавните органи ја пружаат целата потребна помош, како подготовки за превоз и ослободување од царина, при репатријацијата на човечките останки во нивните земји на потекло, на барање на членовите на семејството на починатиот или на авиопревозникот чиј воздухоплов учествувал во несреќата.

2483.

Врз основа на член 16 од Законот за игрите на среќа и за забавните игри („Службен весник на Република Македонија“ бр. 10/97, 54/97, 13/01, 2/02 и 54/07), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 7.10.2008 година, издаде

Л И Ц Е Н Ц А**ЗА ПОСТОЈАНО ПРИРЕДУВАЊЕ НА ПОСЕБНИ ИГРИ НА СРЕЌА ВО АВТОМАТ КЛУБ**

1. Лиценцата за постојано приредување на посебни игри на среќа во автомат клуб се издава на Друштво за трговија и градежништво “ГЛОБАЛ ЕУРО ИНЖЕНЕРИНГ“ ДОО увоз-извоз Скопје, за време до 6 (шест) години.

2. Приредувањето на посебните игри на среќа во автомат клуб ќе се врши во автомат клубот што се наоѓа во деловната просторија на ул. „Даме Груев“ бр. 5 во Скопје.

3. Во автомат клубот, корисникот на Лиценцата за приредување на посебните игри на среќа, ќе постави 15 автомати за игри на среќа и 2 автомати за игри на среќа на кој истовремено можат да учествуваат повеќе играчи.

4. Корисникот на Лиценцата е должен да плати надоместок за Лиценцата кој изнесува 72.800 евра, во денарска противвредност по среден курс на Народна банка на Република Македонија што се применува на денот на уплата и тоа:

- 50% од износот, 36.400 евра, во денарска противвредност по среден курс на Народна банка на Република Македонија да уплати на денот на доделувањето на Лиценцата и

- остатокот од 50% во еднакви годишни рати, најдоцна до 30 јануари во тековната година за секоја година додека трае Лиценцата, во денарска противвредност по среден курс на Народна банка на Република Македонија што се применува на денот на уплатата.

Уплатата на средствата од алинеја 1 и 2 на оваа точка се вршат во Буџетот на Република Македонија на Трезорска сметка 10000000063095, уплатна сметка број 840-62207, приходно konto 718113, програма 00 и банка на примачот: Народна банка на Република Македонија.

Потврдата за уплатениот износ од алинеја 1 на оваа точка корисникот на Лиценцата ја доставува до Министерството за финансии.

Корисникот на Лиценцата ги доставува до Министерството за финансии и потврдите за уплатените годишни рати, алинеја 2 на оваа точка.

5. Лиценцата корисникот не може да ја пренесе.

6. Доколку од страна на корисникот на Лиценцата не биде платен надоместокот за плаќање на Лиценцата од точка 4, алинеите 1 и 2, Лиценцата се одзема.

7. Корисникот на Лиценцата со право на приредување на играта на среќа за која е издадена Лиценцата, се стекнува по уплатата на првиот дел од надоместокот за плаќање на Лиценцата утврден во точка 4, алинеја 1.

8. Оваа лиценца се објавува во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 19-4897/1
7 октомври 2008 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
Ивица Боцевски, с.р.

МИНИСТЕРСТВО ЗА ВНАТРЕШНИ РАБОТИ**2484.**

Врз основа на член 74 став 1 точка 6 од Законот за внатрешни работи („Службен весник на Република Македонија“ бр. 19/95, 55/97, 38/02, 33/03, 19/04, 51/05 и 84/08), министерот за внатрешни работи донесе

Р Е Ш Е Н И Е**ЗА ДОПОЛНУВАЊЕ НА РЕШЕНИЕТО ЗА ЦЕНИТЕ НА ОБРАСЦИТЕ ШТО СЕ УПОТРЕБУВААТ ВО МИНИСТЕРСТВОТО ЗА ВНАТРЕШНИ РАБОТИ**

I. Во Решението за цените на обрасците што се употребуваат во Министерството за внатрешни работи („Службен весник на Република Македонија“ бр. 30/95, 28/98, 97/00, 9/04, 40/07, 116/07, 119/07, 133/07 и 108/08), во делот I, по точката 36, се додава нова точка 37, која гласи:

„37. Возачка книшка 100,00 денари“.

II. Ова решение влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 13.1-69355/1
1 октомври 2008 година
Скопје

Министер
за внатрешни работи,
м-р **Гордана Јанкулоска, с.р.**

МИНИСТЕРСТВО ЗА ПРАВДА

2485.

С П И С О К
НА ПОСТАВЕНИ СУДСКИ ПРЕВЕДУВАЧИ

Ред. бр.	Презиме татково име и име	Адреса	Постојан судски преведувач од македонски на странски јазик и обратно	Решение за поставување	Поставен за подрачје на Основен суд
1.	Шутарева Михајло Нина	Коста Шахов 14-а Скопје	Англиски, шпански и германски	07-4093/4 20.9.2008	Скопје 1
2.	Иванова Ѓорѓи Александра	Раде Кончар 14 Винаца	Англиски и бугарски	07-1752/4 27.9.2008	Винаца
3.	Милутиновиќ Миленко Маја	Миле Поп Јорданов 70/46 Скопје	Англиски и српски	07-5048/2 01.10.2008	Скопје 1
4.	Станковиќ Перица Александар	Октомвриска револуција 25/2 - Куманово	Англиски и српски	07-231/4 01.10.2008	Куманово
5.	Зографска Драган Марија	Трифун Хаџијанев 5/47 – Скопје	Италијански и шпански	07-4218/4 20.9.2008	Скопје 2
6.	Блажеска Јубен Ана	Нико Фундали 18/33 Битола	Кинески и француски	07-4991/2 27.9.2008	Битола
7.	Манчева Миле Славица	Самоилова 49/12 Радовиш	Српски и хрватски	07-4152/4 01.10.2008	Радовиш
8.	Смиљаноска Миле Лидија	Алжирска 28 Скопје	Српски и хрватски	01-5076/2 01.10.2008	Скопје 1
9.	Бејтулаи Зулќуфли Валбона	Јане Сандански 112/4-1 Тетово	Албански	07-4194/4 20.9.2008	Тетово
10.	Вангеловски Јанак Ирена	Пушкинова 2/2-25 Скопје	Албански	07-2667/4 20.9.2008	Скопје 2
11.	Ивановски Васил Илир	Ул.1119 бр.2/17, Скопје	Албански	07-4940/2 20.9.2008	Скопје 2
12.	Идризи Шабан Џемаљудин	Струмичка 16/2-22 Скопје	Албански	07-5047/2 20.9.2008	Скопје 2
13.	Јахиу Агим Азбије	с.Лопате – Куманово	Албански	07-1743/5 20.9.2008	Куманово
14.	Каба Буран Сихана	Лиман Каба 32 Дебар	Албански	07-428/4 20.9.2008	Дебар
15.	Казив Асан Бурим	с.Бањиште - Дебар	Албански	07-4127/4 20.9.2008	Дебар
16.	Реџепа Бали Ајет	Дурмиторска 146 - Скопје	Албански	07-2247/4 20.9.2008	Скопје 2
17.	Керими Исмаил Насер	Петар Драпшин 5 Куманово	Албански	07-1742/5 20.9.2008	Куманово
18.	Георгиевска Перо Наташка	Кеј на Брегалница 4/2-11 Делчево	Англиски	07-674/4 20.9.2008	Делчево
19.	Геровски Владимир Никола	Никола Парачунов 3/90 – Скопје	Англиски	07-4073/4 20.9.2008	Скопје 1
20.	Димитријевиќ Милорад Јелена	Милан Лисица 5 Куманово	Англиски	07-4183/4 20.9.2008	Куманово
21.	Димитров Драган Јован	Бул.Јане Сандански 60/2-9 Скопје	Англиски	07-5067/2 20.9.2008	Скопје 2
22.	Димовска Славе Диана	с.Света – Демир Хисар	Англиски	07-2523/4 20.9.2008	Битола
23.	Коцева Мијалче Александра	Ул.500 бр.83 - с.Марино Скопје	Англиски	07-1757/4 20.9.2008	Скопје 2
24.	Манчовска Митко Јадранка	Брдославица 26 Берово	Англиски	07-5069/2 20.9.2008	Берово
25.	Матовска Иљко Душица	Маршал Тито 61/1 - Тетово	Англиски	07-4134/4 20.9.2008	Тетово
26.	Михаилоски Никола Љупчо	Бриселска 9/4-7 Скопје	Англиски	07-1755/4 20.9.2008	Скопје 1
27.	Михајлоски Драган Сашо	Јане Сандански 81 – Охрид	Англиски	07-4098/4 20.9.2008	Охрид
28.	Митевска Никола Маринела	Ул.535 бр.30 - Марино	Англиски	07-4221/4 20.9.2008	Скопје 2

29.	Мишева Владо Александра	Галичица 45 - Охрид	Англиски	07-3473/4 20.9.2008	Охрид
30.	Младеновска Илија Лидија	Алберт Ајнштајн 8/10 Скопје	Англиски	07-5004/2 20.9.2008	Скопје 1
31.	Мојсова Трајко Нина	Бул.АВНОЈ 22/14 Скопје	Англиски	07-677/4 20.9.2008	Скопје 2
32.	Наќевска Радивој Татјана	5-та Партиска конференција 3/8 Штип	Англиски	07-5019/2 20.9.2008	Штип
33.	Наумовска Гоце Марија	с.Царев Двор – Ресен	Англиски	07-676/4 20.9.2008	Ресен
34.	Несторовска Драги Мима	Никола Парапунов 33/30 Скопје	Англиски	07-4953/2 20.9.2008	Скопје 1
35.	Паскоска Цветко Весна	Марко Орешковиќ 4/58 Скопје	Англиски	07-1086/4 20.9.2008	Скопје 2
36.	Пешевска Мирослав Ангела	Смољани 14 – Горче Петров Скопје	Англиски	07-2812/4 20.9.2008	Скопје 1
37.	Смиљановска Златко Ирена	Орце Николов 89/5 – Скопје	Англиски	07-3916/4 20.9.2008	Скопје 1
38.	Спасовска Жарко Маја	Бул.Партизански одреди 27/3-5 Скопје	Англиски	07-4971/2 20.9.2008	Скопје 1
39.	Сугарева Леонида Милка	Андон Шурков 10/60 Велес	Англиски	07-1522/4 20.9.2008	Велес
40.	Трајановска Тодор Стефанија	Маршал Тито 185 Злетово	Англиски	07-4951/2 20.9.2008	Штип
41.	Филипова Глигор Ивана	Маршал Тито 44 Радовиш	Англиски	07-2584/4 20.9.2008	Радовиш
42.	Чадловски Евгени Методи	Наум Наумовски-Борче 70 Скопје	Англиски	07-4154/4 20.9.2008	Скопје 1
43.	Чкрипеска Никола Милена	Бидимаш 6 – Прилеп	Англиски	07-4148/4 20.9.2008	Прилеп
44.	Ангелова Лазар Александра	Карл Маркс 6 Свети Николе	Бугарски	07-4990/2 27.9.2008	Свети Николе
45.	Кралева Иван Анна	Енгелсова 31 – Кочани	Бугарски	07-2525/4 27.9.2008	Кочани
46.	Зафировска Благој Кристина	Карл Маркс 44 – Штип	Германски	07-4120/4 19.9.2008	Штип
47.	Павлова Димитар Ана	Миле Попјорданов 68/19 Скопје	Германски	07-1825/4 19.9.2008	Скопје 1
48.	Петрова Ацо Надица	Франклин Рузвелт 1/1-3 Скопје	Германски	07-5059/2 19.9.2008	Скопје 1
49.	Стојиловска Миле Ана	Ловќенска 19 Скопје	Германски	07-1088/4 19.9.2008	Скопје 1
50.	Талевска Томе Марина	Солунска 277 А – Битола	Германски	07-3751/4 19.9.2008	Битола
51.	Чорбева Кирил Марија	Галичица 39 Охрид	Германски	07-489/4 19.9.2008	Охрид
52.	Маневска Димитрие Драгана	Јане Сандански 22/1/9 – Скопје	Грчки	07-4095/4 27.9.2008	Скопје 2
53.	Ристовска Ацо Сања	Бул.Партизански одреди 72/1-5 Скопје	Грчки	07-4131/4 27.9.2008	Скопје 1
54.	Стоев Илија Горан	Цар Самуил 18а Струмица	Грчки	07-5002/2 27.9.2008	Струмица
55.	Богевска Киро Билјана	Бул.Македонија 10/1-4 Кавадарци	Италијански	07-1529/4 20.9.2008	Кавадарци
56.	Василева Лазар Ленче	Раде Кратовче 106 Кочани	Италијански	07-4204/4 20.9.2008	Кочани
57.	Зафироска Милорад Елена	Карл Маркс 44 – Штип	Италијански	07-4230/4 20.9.2008	Штип
58.	Јованова Огнанчо Катерина	Лазар Андонов 11-6 Кочани	Италијански	07-4205/4 20.9.2008	Кочани

59.	Кировска Дончо Розица	Вера Пазаванска 15 Кратово	Италијански	07-4156/4 20.9.2008	Кратово
60.	Марјановиќ Доброслав Маја	Паризанска 20/50 Битола	Италијански	07-4464/3 20.9.2008	Битола
61.	Петровска Николчо Елена	Кеј на Брегалница бб - Делчево	Италијански	07-4223/4 20.9.2008	Делчево
62.	Плечиќ Славиша Кристина	Ленинова 4/3 – Струмица	Италијански	07-4177/4 20.9.2008	Струмица
63.	Секулоска Горѓе Марија	Ул.4-ти јули бр.184/11-14 Кичево	Италијански	07-4228/4 20.9.2008	Кичево
64.	Стефанова Ванчо Ленче	Илија Алексов 21 Радовиш	Италијански	07-1911/4 20.9.2008	Радовиш
65.	Стоилковска Блаже Елена	Бул.Видое Смилевски- Бато 61/1-17 Скопје	Италијански	07-1946/4 20.9.2008	Скопје 2
66.	Тодоровска Наум Славица	Васил Главинов 2а/3 Охрид	Италијански	07-4226/4 20.9.2008	Охрид
67.	Џибулова Горѓе Славица	Александар Македонски 15, Струмица	Италијански	07-3992/4 20.9.2008	Струмица
68.	Штерјова Љупчо Николина	Бул.ЈНА 36/12 Штип	Италијански	07-4164/4 20.9.2008	Штип
69.	Стојановски Јашко Лазар	Горче Петров 112 - Скопје	Руски	07-3813/4 27.9.2008	Скопје 1
70.	Димитриевска Димитри Маја	Марксова 61 Неготино	Словенечки	07-1518/3 01.9.2008	Неготино
71.	Симоновска Зденко Риа	Мирче Ацев 173/1 – Скопје	Словенечки	07-4113/3 21.8.2008	Скопје 1
72.	Јовановиќ Благоје Елизабета	Даскал Камче 3/1-2 , Скопје	Српски	07-1524/4 01.10.2008	Скопје 2
73.	Мисајловски Јордан Горѓи	Никола Парапунов 1/29 Скопје	Српски	07-1756/4 27.9.2008	Скопје 1
74.	Чедевски Чедомир Марин	Никола Парапунов 209/1- 10, Гостивар	Српски	07-5054/2 01.10.2008	Гостивар
75.	Емин-Скоро Унцел Ајлин	Караорман 21 – Струга	Турски	07-4116/4 18.9.2008	Струга
76.	Блажевска Петар Славјанка	Маршал Тито 154/31 – Битола	Француски	07-4939/2 20.9.2008	Битола
77.	Буровска - Близнаковска Драган Елена	Дамјан Груев 88 - Берово	Француски	07-4190/4 20.9.2008	Берово
78.	Поп-Георгиева Глигор Горана	Рилски Конгрес 56 Скопје	Француски	07-5001/2 20.9.2008	Скопје 2
79.	Рамаданова Ганија Анита	Андреја Папрадички 6-а Скопје	Француски	07-1056/5 20.9.2008	Скопје 1
80.	Стрезоска Зоран Бисера	Коста Новаковиќ 44-3/2 Скопје	Француски	07-2248/4 20.9.2008	Скопје 2
81.	Кочоска Најдо Лилјана	Коста Новаковиќ 1а/26 Скопје	Црногорски	07-2713/3 01.9.2008	Скопје 2

МИНИСТЕРСТВО ЗА ЕКОНОМИЈА

2486.

Врз основа на член 139 од Законот за енергетика („Службен весник на Република Македонија“ бр. 63/2006, 36/2007 и 106/2008) министерот за економија донесе

**П Р А В И Л Н И К
ЗА ОБНОВЛИВИТЕ ИЗВОРИ НА ЕНЕРГИЈА ЗА
ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА**

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој правилник поблиску се пропишуваат видовете на постројки кои користат обновливи извори на енергија за производство на електрична енергија, начинот на мерење на потенцијалот на ветерната енергија, начинот за издавање на одобрение за мерење на потенцијалот на ветерната енергија и начинот на водење на регистарот на постројки кои користат обновливи извори на енергија за производство на електрична енергија.

Член 2

Целта на овој правилник е поголемо вклучување на обновливите извори на енергија во Енергетскиот биланс на Република Македонија, супституција на фосилните горива со обновливи извори на енергија, развој на претприемништвото во областа на енергетиката, поттикнување на развојот на нови технологии за прозводство на електрична енергија, сигурност во снабдување со енергија и заштита на животната средина од негативните влијанија при вршење на енергетските дејности.

Член 3

Одделни изрази употребени во овој правилник го имаат следното значење:

1. **постројка за користење на обновливи извори на енергија** (во понатамошниот текст постројка) е објект кој користи обновливи извори на енергија за прозводство на електрична енергија.

2. **електрична енергија произведена од обновливи извори на енергија** е електрична енергија произведена во постројки кои користат исклучиво обновливи извори на енергија и делот од електричната енергија произведена од обновливи извори на енергија во постројки кои комбинирано користат обновливи и други видови на енергија за произведување на електрична енергија вклучувајќи ја и електричната енергија произведена од обновливи извори на енергија која се користи за полнење на акумулациони системи при што се исклучува електричната енергија произведена како резултат од работењето на акумулационите системи.

3. **ветерна електрична централа** е постројка која ја преобразува ветерната енергија во електрична енергија, вклучувајќи ги сите поединечни постројки кои се поврзани со производството на електричната енергија од ветерната енергија.

4. **Одобрение за мерење на потенцијалот на ветерната енергија** е документ кој го издава Агенцијата за енергетика на Република Македонија (во натамошниот текст: Агенција) за вршење на мерење на потенцијалот на ветерната енергија на определена локација.

5. **простор за мерно место** е простор со површина до 500 m² во рамките на кој се вклучени геодетските точки на мерниот столб односно на друга опрема за мерење на потенцијалот на ветерната енергија.

6. **мерен столб** е градежен објект на кој се инсталираат мерни уреди за мерење на брзината и правецот на ветерот, како и систем за евиденција на податоците.

7. **просторот за мерење на потенцијалот на ветерната енергија** е простор околу мерното место кој се утврдува така да за 1MW очекувана мокност потребни се до 0,4 km².

8. **прелиминарни податоци за постројката која ќе се гради, врз основа на очекувани резултати од мерењата** е генерален опис на постројката која ќе се гради врз основа на претпоставени и очекувани податоци.

9. **биогаз** е гас добиен од биомаса по пат на ферментација.

10. **Регистар** на постројки е база на податоци за постројките кои користат обновливи извори на енергија за производство на електрична енергија.

II. ВИДОВИ НА ПОСТРОЈКИ КОИ КОРИСТАТ ОБНОВЛИВИ ИЗВОРИ НА ЕНЕРГИЈА ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА

Член 4

Постројките кои користат обновливи извори на енергија за производство на електрична енергија се:

1. хидроелектрични централи
2. ветерни електрични централи
3. електрични централи на биомаса
4. електрични централи на биогаз
5. сончеви електрични централи
6. геотермални електрични централи.

III. НАЧИН НА МЕРЕЊЕ НА ПОТЕНЦИЈАЛОТ НА ВЕТЕРНАТА ЕНЕРГИЈА

Член 5

Мерењето на потенцијалот на ветерната енергија се врши со соодветна опрема инсталирана на определен простор за мерење, со која ќе се врши мерењето на просечната брзина на струењето на ветерот во одредени временски интервали врз основа на одобрение за мерење на потенцијалот на ветерна енергија од Агенцијата.

Член 6

За ветерните електрични централи од членот 4 на овој правилник, просторот за мерење од член 5 на овој правилник треба да ги исполни следниве услови, и тоа

- одалеченост на мерниот столб од оската на електроенергетскиот вод треба да биде еднаква на збирот од 50 m и максималната висина на мерниот столб,

- просторот за мерење да го опфаќа приземниот атмосферски слој во висина од 200 m над земјата внатре во границата која е одредена со координатите кои заинтересираното лице ги има прикажано на топографската карта во размер од 1:25000,

Големината на просторот за мерење на потенцијалот на ветерната енергија се утврдува така што за 1MW очекувана мокност потребни се до 0,4 km².

Член 7

Најмалото растојание меѓу просторот потребен за мерење на потенцијалот на ветерната енергија треба да биде 2km од границата на просторот потребен за мерење на потенцијалот на ветерната енергија за кое веќе е издадено одобрение за мерење.

IV. НАЧИН НА ИЗДАВАЊЕ НА ОДОБРЕНИЕТО ЗА МЕРЕЊЕ НА ПОТЕНЦИЈАЛОТ НА ВЕТЕРНАТА ЕНЕРГИЈА

Член 8

Мерењето на потенцијалот на ветерната енергија се врши врз основа на издадено одобрение за мерење на потенцијалот на ветерната енергија (во понатамошниот текст одобрение) од Агенцијата, по претходно барање од заинтересирано лице.

Барањето од став 1 на овој член се доставува на Образец даден во Прилог бр.1 кој е составен дел на овој правилник.

Кон барањето треба да се приложи следната документација:

- извод од катастарскиот план за катастарската парцела на која се поставува уредот за мерење на потенцијалот на ветерната енергија

- документ од надлежен орган за регистрирана дејност како доказ дека е регистриран како физичко или правно лице

- потврда за платени даноци, придонеси и други јавни давачки од надлежен орган од земјата каде што заинтересираното лице е регистрирано

- изјава на заинтересираното лице дека не му е изречена правосилна пресуда за учество во злосторничка организација, корупција, измама или перење на пари

- прелиминарни податоци за постројката која ќе се гради, врз основа на очекувани резултати од мерењата

- графички приказ со размер 1:25000 во кој заинтересираното лице го има дефинирано просторот за мерно место и просторот на кој ќе се врши мерењето на потенцијалот на ветерната енергија согласно одредбите на овој правилник. Просторните податоци кои ги приложува заинтересираното лице треба да бидат нацртани на топографска карта со размер 1:25000. Просторот за мерно место и просторот на кој ќе се врши мерењето на потенцијалот на ветерната енергија треба да биде дефиниран со геодетски точки, позицијата на точките треба да е одредена со назив на точките, x координата (во насока на север) и y координата (во насока на исток) и незадолжителна z координата (надморска височина),

- согласност за извршување на мерењата од надлежниот орган за вршење на работи на воздухопловството, ако локацијата на која се поставуваат уредите за мерење на потенцијалот на ветерот се наоѓа во близина на аеродром,

- решение за локациски услови за објекти од траен карактер

- одобрение за градба на мерниот столб за објекти од траен карактер.

Доколку во просторот за мерење на потенцијалот на ветерната енергија има повеќе мерни столбови потребно е за секој мерен столб да се поднесе одобрение за градба.

Доколку врз основа на поднесеното барање и документација се утврди дека нема пречки за издавање на одобрение, Агенцијата во рок од 30 дена издава одобрение на заинтересираното лице и го објавува на веб-страницата на Агенцијата.

Член 9

Во случај кога надлежниот орган утврди дека барањето не е целосно го задолжува подносителот во рок од осум дена да ја комплетира документацијата согласно член 8 од овој правилник, а во спротивно барањето ќе се отфрли за што се известува подносителот.

Член 10

За одредена локација може да се издаде само едно одобрение.

Во случај кога има две или повеќе барања за издавање на одобрение за иста локација, предност има оној кој прв поднел барање со комплетна документација.

Член 11

Доколку заинтересираното лице не започне со мерење на потенцијалот на ветерната енергија во рок од шест месеци од денот на издавањето на одобрението истото се одзема.

Согласно издаденото одобрение за мерење на потенцијалот на ветерната енергија, мерењата треба да завршат во рок од две години од денот на издавањето на одобрението.

Во рок од три години од денот на издавањето на одобрението од став 2 на овој член треба да се отпочне постапка за издавање на овластување за изградба на енергетски објект, во спротивно податоците ќе бидат отстапени на Агенцијата.

Член 12

Издадените и одземените одобренија за мерење на потенцијалот на ветерната енергија се евидентираат во Агенцијата.

V. НАЧИН НА ВОДЕЊЕ НА РЕГИСТАР НА ПОСТРОЈКИ КОИ КОРИСТАТ ОБНОВЛИВИ ИЗВОРИ НА ЕНЕРГИЈА ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА

Член 13

Агенцијата го востановува, одржува и обновува Регистарот на постројките кои користат обновлив извор на енергија за производство на електрична енергија (во понатамошниот текст Регистар) како и сите промени кои се настанати во врска со постројките кои користат обновлив извор на енергија за производство на електрична енергија.

Регистарот содржи податоци за локацијата и видот на постројката, техничко-технолошките карактеристики и услови за користењето во зависност од применетата технологија, основни податоци за погонот, планиран капацитет, очекувано годишно производство на електрична енергија како и други податоци.

Член 14

Регистарот се води во електронска и пишана форма.

Член 15

Секоја постројка која е запишана во Регистарот има своја регистарската влошка во која се запишани сите пропишани податоци.

Секоја регистарска влошка се означува со посебен архивски број. Регистарската влошка се состои од обвивка на регистарската влошка, прегледен лист, регистарски лист и потребните прилози.

Обвивката на регистарската влошка содржи податоци за називот и седиштето на лицето, регистарски реден број на влошката.

Прегледниот лист служи за евидентирање на промените во регистарската влошка.

Регистарскиот лист ги содржи следните податоци, и тоа:

- регистарскиот реден број од Регистарот,
- датумот на запишување во Регистарот,
- назив и седиште на лицето,
- матичен и даночен број на субјектот,
- податоци за локацијата на постројката,
- податоци за типот на постројката во зависност од применетата технологија,
- инсталиран капацитет,
- планирано годишно производство на електрична енергија, и
- други податоци.

Член 16

Секоја постројка која е запишана во Регистарот има свој единствен регистарски код. Единствениот регистарски код содржи податоци за:

- ознака за произведена електрична енергија од обновливи извори на енергија
- ознака за Република Македонија
- вид на постројка
- датум на пуштање во погон
- број на постројка

Содржината на единствениот регистарски код е дадена во Прилог бр. 2 кој е составен дел на овој правилник.

Член 17

Врз основа на податоците содржани во регистарскиот лист се изготвува збирен преглед на Регистарот кој е достапен на интернет страната на Агенцијата.

Збирниот преглед ги содржи следните податоци: број на постројки, тип на постројки, вкупната инсталирана електрична моќност по тип на постројки, планираното годишно производство на електрична енергија по тип на постројки, и други податоци.

Член 18

Уписот во Регистарот се врши врз основа на барање поднесено од производителот на електрична енергија кој произведува електрична енергија од обновливи извори на енергија на територија на Република Македонија или од негов законски застапник, во рок од 30 дена од денот на добивањето на употребната дозвола за изградената постројка и влегувањето во сила на лиценцата за вршење на енергетската дејност.

Кон барањето треба да се приложи следната документација:

- потребната дозвола за изградената постројка
- лиценцата за вршење на енергетската дејност
- согласност за приклучување на дистрибутивната/преносната мрежа
- топографска карта во размер 1: 25000 од локацијата на производната постројка
- ситуација на производната постројка и придружните објекти
- технички цртежи од производната постројка со приказ на главните компоненти
- шематски приказ на основната опрема со легенда, со акцент на приказите на мерната опрема

Барањето од став 1 на овој член се поднесува на Образец даден во Прилог бр. 3 кој е составен дел на овој правилник.

Регистарскиот реден број е број кој се доделува на лицето на уписот во Регистарот. Еднаш доделениот регистарски реден број не се менува ниту пак по бришењето на лицето може да се додели на друг субјект.

Член 19

Ако се утврди дека барањето од член 18 на овој правилник не е целосно ќе се задолжи подносителот во рок од осум дена да ја комплетира потребната документацијата а во спротивно барањето ќе се отфрли.

Доколку врз основа на барањето и поднесената документација кон барањето за упис во Регистарот се утврди дека нема пречки за упис во Регистарот, Агенцијата за енергетика во рок од 30 дена од денот на поднесувањето односно комплетирање на барањето од член 18 на овој правилник ќе го изврши уписот во Регистарот.

Член 20

Доколку дојде до промена на податоците лицето од член 18 на овој правилник во рок од 30 дена поднесува барање за упис на измените на податоците кои се евидентирани во Регистарот.

Во барањето за упис се наведуваат податоците за барателот и регистарскиот реден број на упишаниот предмет како и податоците на кои се однесуваат промените.

VI. ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 21

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе се применува од 1 јануари 2009 година.

Бр. 12-6899/3
1 октомври 2008 година
Скопје

Министер за економија,
Фатмир Бесими, с.р.

ПРИЛОГ бр.1

БАРАЊЕ ЗА ИЗДАВАЊЕ НА ОДОБРЕНИЕ ЗА ИСПИТУВАЊЕ НА ПОТЕНЦИЈАЛОТ НА ВЕТЕРНА ЕНЕРГИЈА**1. Податоци за барателот**

Назив на барателот _____
 Седиште на барателот _____
 Телефон _____ Факс _____ Матичен број _____ Даночен број _____

2. Барањето се поднесува за постројка (вид на постројка)**3. Локација на постројката**

- Општина _____
- катастарска општина _____
- катастарска парцела _____

4. Дали постројката се наоѓа на заштитено подрачје?

Да _____ Не _____

5. Очекувана електрична моќност на постројката искажана во MW?

_____ MW

6. Прилози кон барањето:

- извод од катастарскиот план за катастарската парцела на која се поставува уредот за мерење на потенцијалот на обновливите извори на енергија
- решение за локациски услови
- документ од надлежен орган за регистрирана дејност како доказ дека е регистриран како физичко или правно лице
- потврда за платени даноци, придонеси и други јавни давачки од надлежен орган од земјата каде што заинтересираното лице е регистрирано
- изјава на заинтересираното лице дека не му е изречена правосилна пресуда за учество во злосторничка организација, корупција, измама или перење на пари
- прелиминарна анализа за оправданоста за изградбата на постројката
- графички приказ со размер 1:25000 во кој заинтересираното лице го има дефинирано просторот за мерно место и просторот на кој ќе се врши мерењето на потенцијалот на ветерната енергија согласно одредбите на овој Правилник. Просторните податоци кои ги приложува заинтересираното лице мора да бидат нацртани на топографска карта со размер 1:25000. Просторот за мерно место и просторот на кој ќе се врши мерењето на потенцијалот на ветерната енергија мора да биде дефиниран со геодетски точки, позицијата на точките треба да е одредена со назив на точките, x координата (во насока на север) и y координата (во насока на исток) и незадолжителна z координата (надморска височина),
- согласност за извршување на мерењата од надлежен орган за работи од воздухопловството, ако локацијата на која се поставуваат уредите за мерење на потенцијалот на ветерот се наоѓа во близина на аеродром,
- решение за локациски услови за објект кој е од траен карактер
- одобрение за градба на мерниот столб за објект кој е од траен карактер
- акт на надлежен орган за градење на привремена градба наменета за истражувачка дејност

7. Контакт лице

Име _____
 Адреса _____

Тел _____ факс _____ е-маил _____

Изјава на подносителот на барањето

Изјавувам дека сите податоци наведени во ова Барање и приложената документација се точни, и ја сносам одговорноста за неистинитост на податоците.

Место и датум _____

Потпис на одговорното лице _____

одговорното лице)

(име, презиме, функција и потпис на

Место за печат

ПРИЛОГ бр. 2

СОДРЖИНАТА НА ЕДИНСТВЕНИОТ РЕГИСТАРСКИ КОД

ОЕ	МК	Вид на постројката	Датум на пуштање во погон	Број на постројката
----	----	--------------------	---------------------------	---------------------

ОЕ	Ознака за произведена електрична енергија од обновливи извори на енергија
----	---

МК	Ознака за Република Македонија
----	--------------------------------

Вид на постројката

ХЦ	Хидроелектрична централа
ВЦ	Ветерна електрична централа
БМ	Електрична централа на биомаса
БГ	Електрична централа на биогаз
СЦ	Сончева електрична централа (фотоволтаична)
ГЦ	Геотермална електрична централа

Датум на пуштање во погон на постројката

Датумот кога инсталацијата почнала со работа. Ова ќе се значи во следнава форма ДДММГГГГ

Број на постројката

Ова ќе претставува четвороцифрен идентификациски број.

ПРИЛОГ 3

БАРАЊЕ ЗА УПИС ВО РЕГИСТАРОТ НА ПОСТРОЈКИ КОИ ПРОЗВЕДУВААТ ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА ОД ОБНОВЛИВИ ИЗВОРИ НА ЕНЕРГИЈА

1. Податоци за барателот / овластен застапник на барателот

Назив на барателот _____
 Седиште на барателот _____
 Телфон _____ Факс _____ Матичен број _____ Даночен број _____

2. Барањето се поднесува за постројка (вид на постројка)

3. Локација на постројката

- Општина _____
- катастарска општина _____
- катастарска парцела _____

4. Дали постројката се наоѓа на заштитено подрачје?

Да _____ не _____

5. Вид на обновлив извор на енергија кој се користи за производство на електрична енергија (доколку се работи за биомаса да се прецизира видот и потеклото на биомасата)

6. Инсталирана електрична моќност на постројката искажана во MW?

_____ MW

6.1 Број на производни блокови / и инсталирана електрична моќност на блокот

7. Податоци за излезно броило

8. Податоци за влезно броило

9. Датум на пуштање во погон

10. Планирано годишно производство на електрична енергија

11. Место на приклучување на постројката на соодветната мрежа

Прилози кон барањето кој се доставуваат во оригинал или копија заверена на нотар

- потребната дозвола за изградената постројка
- лиценцата за вршење на енергетската дејност
- согласност за приклучување на дистрибутивната/преносната мрежа
- топографска карта во размер 1: 25000 од локацијата на производната постројка
- ситуација на производната постројка и придружните објекти
- технички цртежи од производната постројка со приказ на главните компоненти
- шематски приказ на основната опрема со легенда, со акцент на приказите на мерната опрема

8. Контакт лице

Име _____
 Адреса _____
 Тел _____ факс _____ е-маил _____

Изјава на подносителот на барањето

Изјавувам дека сите податоци наведени во ова Барање и приложената документација се точни, и ја сносам одговорноста за невистинитост на податоците.

Место и датум _____

Потпис на одговорното лице _____

(име, презиме, функција и потпис на одговорното лице)

Место за печат _____

2487.

Врз основа на член 140-а од Законот за енергетика (“Службен весник на Република Македонија” бр. 63/2006, 36/2007 и 106/2008) министерот за економија донесе

П Р А В И Л Н И К

ЗА НАЧИНОТ ЗА ИЗДАВАЊЕ НА ГАРАНЦИИ ЗА ПОТЕКЛО НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА ПРОИЗВЕДЕНА ОД ОБНОВЛИВИ ИЗВОРИ НА ЕНЕРГИЈА КАКО И СОДРЖИНАТА, ФОРМАТА И НАЧИНОТ НА ВОДЕЊЕ НА РЕГИСТАРОТ НА ИЗДАДЕНИ ГАРАНЦИИ ЗА ПОТЕКЛО НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА ПРОИЗВЕДЕНА ОД ОБНОВЛИВИ ИЗВОРИ НА ЕНЕРГИЈА

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој правилник се пропишува начинот на издавањето на гаранциите за потекло на електрична енергија произведена од обновливи извори на енергија и содржината, формата и начинот на водењето на регистарот на издадени гаранции за потекло на електрична енергија произведена од обновливи извори на енергија.

Член 2

При издавањето на гаранцијата за потекло на електрична енергија произведена од обновливи извори на енергија (во понатамошниот текст „ГПОЕ“) се применуваат следниве начела:

- објективност;
- недискриминираност;
- транспарентност;
- ефикасност и
- економичност.

Член 3

Одделни изрази употребени во овој правилник го имаат следното значење:

1. „**Календарска година**“ е период од 1 јануари до 31 декември;

2. „**ГПОЕ**“ е документ со кој се потврдува дека електрична енергија е произведена од обновливи извори на енергија;

3. „**Надлежен орган**“ е Агенцијата за енергетика на Република Македонија (во натамошниот текст Агенција);

4. „**Надлежен орган на друга држава**“ или „**надлежни органи на други држави**“ се органот/органиите надлежни за водење на регистар за ГПОЕ во соодветната држава, издавање на ГПОЕ и евидентирање на преносот на ГПОЕ во други држави кои се членки на Европската унија и/или потписнички на Спогодбата за енергетска заедница или по друга основа признаени со меѓународна спогодба;

5. „**Електрична енергија произведена од обновливи извори на енергија**“ е:

- електрична енергија произведена во постројки кои користат исклучиво обновливи извори на енергија; и
- делот од електричната енергија произведена од обновливи извори на енергија во постројки кои комбинирани користат обновливи и други видови на енергија, при што се исклучува електричната енергија добиена како резултат од работењето на пумпните системи за акумулација.

6. „**Произведена електрична енергија**“ е количество на произведена електрична енергија од постројка за производство на електрична енергија која се изразува во MWh.

7. „**Надлежен субјект за мерење на електрична енергија**“ е операторот на електроенергетскиот систем или операторот на дистрибутивниот систем, во зависност од тоа на која мрежа е приклучен производителот.

8. „**Надлежна институција за вршење на анализа на репрезентативните примероци на горивото**“ е овластена институција која дава веродостојни податоци за енергетската вредност на горивото.

9. „**Регистарот на издадени ГПОЕ**“ е евиденција на издадени, пренесени и отповикани ГПОЕ.

II. НАЧИН НА ИЗДАВАЊЕ НА ГАРАНЦИИТЕ ЗА ПОТЕКЛО НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА ПРОИЗВЕДЕНА ОД ОБНОВЛИВИ ИЗВОРИ НА ЕНЕРГИЈА КАКО И НИВНО ПРЕНЕСУВАЊЕ И ОТПОВИКУВАЊЕ

Член 4

Издавање на ГПОЕ може да бара производител на електрична енергија кој произведува електрична енергија од обновливи извори на енергија на територијата на Република Македонија, кој има регистрирано постројка во регистарот на постројки кои произведуваат електрична енергија од обновливи извори на енергија и кој не користи повластени тарифи согласно Законот за енергетика, (заинтересирано лице) односно неговиот законски застапник.

За издавање на ГПОЕ заинтересираното лице, односно неговиот законски застапник поднесува барање до надлежниот орган.

Кон барањето треба да се приложи следната документација:

- Доказ дека се уплатени неповратни парични средства во износ од 200 ЕВРА во денарска противвредност по среден курс на Народна Банка на Република Македонија на денот на извршената уплата согласно член 140 став 2 од Законот за енергетика,

- Важечкиот документ од извршените мерења за бараното количество на електрична енергија, произведено од обновливи извори на енергија.

- Потпишана изјава дека електричната енергија за која се поднесува барањето е произведена од обновливи извори на енергија.

Барањето се поднесува на Образец даден во Прилог бр.1 кој е составен дел на овој правилник.

Барањето од став 2 на овој член може да се поднесе за најмалку 1MWh произведена електрична енергија од обновливи извори на енергија.

Во случај кога надлежниот орган утврди дека барањето не е целосно го задолжува подносителот во рок од осум дена да ја комплетира документацијата согласно став 3 од овој член, а во спротивно барањето ќе се отфрли за што се известува подносителот.

Барањето за издавање на ГПОЕ, произведена во календарската година треба да се поднесе до надлежниот орган најдоцна два месеца по истекот на календарската година.

Член 5

Доколку врз основа на барањето за издавање на ГПОЕ и поднесената документација се утврди дека нема пречки за издавање на ГПОЕ, надлежниот орган во рок од 30 дена од денот на поднесувањето на барањето со комплетна документација ќе издаде ГПОЕ.

Надлежниот орган издава ГПОЕ за вкупно произведената електрична енергија од обновливи извори на енергија согласно секое барање.

Во случај кога во текот на еден месец произведената електрична енергија изнесува помалку од 1 MWh, ова количество на енергија може да биде пренесено и додадено кон количеството на произведената електрична енергија во наредниот месец, со цел да се утврди количеството произведена енергија во тој месец.

ГПОЕ се издава на Образец даден во Прилог бр. 2 кој е составен дел на овој правилник.

Член 6

Имателот на ГПОЕ, на барање на лицето кое ја откупува електричната енергија за која се издадени ГПОЕ, му ја доставува ГПОЕ без надомест.

Лицето кое ја откупува електричната енергија од став 1 од овој член треба да поднесе барање до надлежниот орган да се изврши пренос на ГПОЕ од продавачот на купувачот на електрична енергија од обновливи извори на енергија. Кон барањето потребно е да се достави следново:

- единствен регистарски код на регистрираниот носител на ГПОЕ, и доколку таквиот регистарски код е заведен во регистарот на надлежен орган во друга држава, податоци за тој надлежниот орган;
- вкупниот број и редните броеви за ГПОЕ на кои ќе се врши пренос,
- потврда за физичкиот трансфер на електричната енергија произведена од обновливи извори на енергија.

Член 7

ГПОЕ ќе се отповика во случај кога надлежниот орган:

- утврди дека доставената документација од член 4 од овој правилник врз основа на која е издадена ГПОЕ е невистинита во одредени делови или дека ГПОЕ била издадена врз основа на лажно претставување, изјава или активност; или
- на друг начин утврди дека ГПОЕ не требала да биде издадена, поради неточност или била издадена на погрешно лице.

Во случај кога надлежниот орган треба да отповика една или повеќе ГПОЕ кои се издадени врз основа на едно заедничко барање, отповикувањето се врши по опаѓачки нумерички редослед, и за тоа го известува во писмена форма носителот на ГПОЕ, најдоцна во рок од пет дена од денот на отповикувањето на ГПОЕ.

Член 8

Имателот на ГПОЕ издадена од надлежен орган на друга држава, кој бара признавање на истата, до надлежниот орган треба да ја достави ГПОЕ со заверен превод на македонски јазик.

По доставеното барање надлежниот орган треба да побара известување од страна на надлежниот орган на друга држава дека не постојат никакви пречки за признавање на ГПОЕ.

По признавањето на ГПОЕ, надлежниот орган во рок од десет дена писмено ги известува заинтересираното лице дека признавањето е извршено и дека истото е евидентирано во регистарот на ГПОЕ како и надлежниот орган од другата држава со цел ГПОЕ да биде избришана од регистарот кој го води надлежен орган на другата држава.

Признавање на ГПОЕ издадена во друга држава се одбива во случај кога

- надлежниот орган на друга држава, кој ја издал или го направил преносот на таа ГПОЕ, побарал од надлежниот орган да го одбие признавањето; или
- утврди дека одбивањето е неопходно заради заштита од измама или дека ГПОЕ е издадена по грешка.

Надлежниот орган во рок од пет дена писмено го известува имателот на ГПОЕ дека признавањето е одбиено и му доставува образложение за причините поради кои е одбиено признавањето.

Надлежниот орган не ја утврдува веродостојноста на издадената ГПОЕ од страна на надлежен орган на друга држава.

Член 9

Надлежниот орган на секој три месеци на веб-страницата објавува извештај за бројот на издадени, пренесени и отповикани ГПОЕ, а секој септември објавува годишен извештај за ГПОЕ за периодот опфатен со претходната календарска година на веб-страница, кој треба да содржи: број на издадени, пренесени и отповикани ГПОЕ како и други податоци.

III. СОДРЖИНА, ФОРМА И НАЧИН НА ВОДЕЊЕ НА РЕГИСТАР НА ГПОЕ

Член 10

Агенцијата го воспоставува, одржува и обновува Регистарот на ГПОЕ (во натамошниот текст Регистар) по службена должност.

Член 11

Регистарот содржи податоци за:

- имателот на ГПОЕ (назив, седиште, матичен број и даночен број)
- единствениот регистарски код на постројката која е регистрирана во Регистарот на постројки кои произведуваат електрична енергија од обновливи извори на енергија
- податоци за постројката (инсталирана моќност, планирано годишно производство на електрична енергија произведена од обновливи извори на енергија)
- мрежата на која е приклучена постројката (дистрибутивна или преносна)
- локација на постројката
- датумот на започнување со работа на постројката;
- видот на обновливиот извор на енергија од кој се произведува електричната енергија
- почетниот и крајниот датум на периодот на производство на електрична енергија за кој се однесува ГПОЕ
- податоци за носителот на ГПОЕ на кој му била пренесена ГПОЕ (назив, седиште, матичен број и даночен број)
- изјава за тоа дали за електричната енергија произведена од обновливи извори на енергија за која била издадена ГПОЕ лицето користело повластени тарифи согласно одлуката на надлежните органи во други држави
- изјава за типот и сумата на сите инвестициони поддршки доделени за инсталацијата, и други податоци.

Член 12

Регистарот се води во електронска форма.

Член 13

На секој субјект кој е запишан во Регистарот му се утврдува регистарски код кој содржи податоци за:

- единствениот регистарски код на постројката која е регистрирана во Регистарот на постројки кои произведуваат електрична енергија од обновливи извори на енергија,
- почетен датум на периодот за кој се бара ГПОЕ (ДДММГГГГ),
- краен датум на периодот за кој се бара ГПОЕ (ДДММГГГГ),
- број на издадената гаранција.

Член 14

Надлежниот орган ќе ги избрише од Регистарот на ГПОЕ сите ГПОЕ коишто биле отповикани согласно член 7 на овој правилник, доколку надлежен орган од друга држава го известил надлежниот орган дека ГПОЕ била заведена во друг регистар.

IV. ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 15

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе се применува од 1 јануари 2009 година.

Бр. 12-6870/3
1 октомври 2008 година
Скопје

Министер за економија,
Фатмир Бесими, с.р.

ПРИЛОГ бр. 1

БАРАЊЕ ЗА ИЗДАВАЊЕ НА ГПОЕ

Податоци за производителот		
1	Назив и седиште на правното лице (производител на електрична енергија од обновливи извори на енергија)	
2	Матичен и даночен број на производителот	
3	Одговорно лице (име и презиме) Адреса Тел. Факс Е-маил	
4	Единствениот регистарски реден број на постројката која е регистрирана во Регистарот на постројки кои произведуваат електрична енергија од обновливи извори на енергија	
5	Изјава за тоа дали за електричната енергија за која се бара ГПОЕ било одобрено или се очекува да се одобри користење на повластени тарифи.	
6	Почеток и крај на периодот кој е наведен во барањето.	
7	Количество на електрична енергија во MWh произведена во постојката од обновливи извори, за време на периодот за кој се бара ГПОЕ.	
8	Вкупното количество на електрична енергија произведена во постројката за време на референтниот период.	
9	За биомаса и отпад, масата (M _t) и енергетска вредност (C _t) на секој вид гориво (f) кое ќе се користи	Постројки на погон на биомаса и отпад
10	За биомаса и отпад, пресметаниот „Фактор на енергетски извор“ (види подолу).	Постројки на погон на биомаса и отпад

Прилози кон барањето:

1. **Доказ дека се уплатени неповратни парични средства во износ од 200 ЕВРА во денарска противвредност по среден курс на Народна Банка на Република Македонија на денот на извршената уплата (следи пример):**
 Образец: ПП50,
 1) Назив на примачот: Агенција за енергетика на Република Македонија;
 2) Банка на примачот; НБРМ;
 3) Сметка: 100000000063095Б
 4) Износ: 200 Евра денарска противвредност по среден курс на Народна Банка на Република Македонија на денот на извршената уплата;
 5) Сметка на буџетски корисник: 1000160216-603-12,
 6) начин: 2;
 7) програма: 31
2. **Важечкиот документ од извршените мерења за бараното количество на електрична енергија, произведено од обновливи извори на енергија.**
3. **Потпишана изјава (дадена во овој прилог)**

Произведената електрична енергија мора да се заснова на измерена произведена енергија што може да се потврди од страна на надлежен орган за мерење за истата. Важечкиот документ со кој се потврдува производството на таквата електрична енергија треба да биде во писмена форма, за податоци добиени од броилото или други мерни податоци.

Во случај на грешки во мерењата, ќе бидат прифатени проценки за истите. Треба да се водат детални белешки за природата на грешките, како што се: кога била воочена грешката, колку долго се провлекувал проблемот и кои планови биле спроведени со цел да се отстранат грешките во мерењето. Образложение за тоа како се дошло до проценетите вредности треба да се достави во Надлежниот орган. Доколку Надлежниот орган не е задоволен од начинот по кој е направена проценката, тогаш може да не биде издадена ГПОЕ.

Електричната енергија произведена од фосилно гориво (доколку има таква) мора да биде вкалкулирана во вредноста на вкупната произведена енергија (број 9 од претходната табела), но мора биде изземена од вредноста на вкупната произведена енергија од обновливи енергетски извори.

Во врска со акумулаторските системи, енергијата произведена како резултат на полнење на таквите акумулаторски системи не треба да биде вкалкулирана во вредноста на вкупната произведена енергија од обновливи енергетски извори.

Кај постројки кои целосно или делумно користат погон на биомаса, за пресметување на вкупниот удел на произведена енергија од обновливи енергетски извори во сооднос со вкупната произведена енергија производителот треба да ја примени следнава пресметка со цел да добие вредност за „Факторот на енергетски извор“:

$$F_R = \frac{\sum_{f=1}^n r_f \cdot M_f \cdot C_f}{\sum_{f=1}^t M_f \cdot C_f}$$

Каде,

F_R означува Факторот на енергетски извор: уделот во вкупната произведена електрична енергија на онаа произведена од обновливи извори на енергија,

M_f ја означува масата на даденото гориво (f),

C_f ја означува калоричната вредност на даденото гориво (f),

Изворите на горива од 1 до n означуваат обновливи енергетски извори, или делумно обновливи енергетски извори,

r_f е уделот на даденото гориво кое се смета за обновливо (ова е особено важно за случаи каде отпад е извор на гориво),

Изворите на горива од 1 до t ги означуваат вкупните извори на горива (овие извори на горива од n до t не се обновливи енергетски извори).

Повремено, Надлежниот орган ќе објавува на својата веб страница референтна листа на уделот на изворот на гориво кој се смета за обновлив (r_f) за употреба при пресметување на Факторот на енергетски извор за биомаса и отпад.

Енергетските вредности (C_f) ќе се определуваат со анализа од страна на овластена институција на репрезентативни примероци од горивото. Производителите мора да се погрижат за анализата на примероците со цел да се пресмета C_f . Потврди од таквите анализи кои ќе се вршат на два месеци, и методите кои се употребени при одбирање на репрезентативен примерок мора да се чуваат и да се достават до Надлежниот орган на негово барање.

ИЗЈАВА

Јас долу потпишаниот, изјавувам дека електричната енергија за која го поднесувам барањето е произведена од обновливи извори на енергија, како што е определено во Законот за енергетика.

Изјавувам дека сите податоци наведени во ова Барање и приложената документација се точни, и ја сносам одговорноста за неистинитост на податоците.

Согласно „Правилникот за гаранции за потекло на електрична енергија произведена од обновливи извори имам право да ми се издаде ГПОЕ за електричната енергија која е предмет на ова барање.

Изјавувам дека не сум поднел и немам намера да поднесам барање до надлежен орган во друга држава за издавање на ГПОЕ за истата електрична енергија.

Место и датум

.....

Потпис на одговорното лице

.....

Место за печат

ПРИЛОГ 2

ФОРМА И СОДРЖИНА НА ГПОЕ

АГЕНЦИЈА ЗА ЕНЕРГЕТИКА НА
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

_____ год.

ГАРАНЦИЈА ЗА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА ПРОИЗВЕДЕНА ОД
ОБНОВЛИВИ ИЗВОРИ НА ЕНЕРГИЈА

Единствен регистарски код на ГПОЕ

Единствениот регистарски код на постројката која е регистрирана во Регистарот на постројки кои произведуваат електрична енергија од обновливи извори на енергија	Почетниот датум на периодот	Завршниот датум на периодот	Реден број на гаранцијата
--	-----------------------------	-----------------------------	---------------------------

Податоци за производителот/ имателот на ГПОЕ

Назив и седиште на правното лице

Матичен и даночен број

Одговорно лице (име и презиме)

Адреса

Количество на електрична енергија во MWh произведено во постројката од обновливи извори, за време на периодот за кој се издава ГПОЕ

Извор на енергија од која е произведена електричната енергија

Датум и место на производство

Инсталирна моќност

Почеток и крај на периодот на производство на електричната енергија за која се издава ГПОЕ

Место и датум

.....

Потпис на одговорното лице

.....

Место за печат

2488.

Согласно член 9 став 3 од Законот за безбедност на производите („Службен весник на Република Македонија“ бр. 33/2006 и 63/2007), министерот за економија објавува

**ЛИСТА
ЗА ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЛИСТАТА НА СТАНДАРДИ СО ЧИЈА УПОТРЕБА СЕ СМЕТА ДЕКА
ПРОИЗВОДОТ Е БЕЗБЕДЕН**

I. Во Листата на стандарди со чија употреба се смета дека производот е безбеден („Службен весник на Република Македонија“ бр. 75/2007, 136/2007 и 45/2008), во делот I. Стандарди за опрема и заштитни системи кои се наменети за употреба во потенцијално експлозивни атмосфери, по редниот број 78 се додаваат седумнаесет нови редни броја од 79 до 95 кои гласат:

Ред. број	Ознака на македонски стандард	Назив на стандардот	Европски стандард
79	МКС EN 1127-1:2008	Експлозивни атмосфери – Спречување на експлозија и заштита од експлозии – Дел 1: Основни концепти и методологија (идентичен со EN 1127-1:2007) Explosive atmospheres - Explosion prevention and protection - Part 1: Basic concepts and methodology ICS 29.260.20	EN 1127-1:2007
80	МКС EN 14492-2:2008	Кранови – Моторни макари и дигалки – Дел 1: Моторни дигалки (идентичен со EN 14492-2:2006) Cranes - Power driven winches and hoists - Part 2: Power driven hoists ICS 53.020.20	EN 14492-2:2006
81	МКС EN 14973:2006/ AC: 2008	Conveyor belts for use in underground installations - Electrical and flammability safety requirements – Corrigendum Транспортни ленти за употреба во подземни инсталации – Барања за електрична и пожарна безбедност – Коригендум (идентичен со EN 14973:2006/AC:2007) ICS 53.040.20	EN 14973:2006/AC:2007
82	МКС EN 14983:2008	Спречување и заштита од експлозија во подземни рудници – Опрема и заштитни системи за дренажа на руднички гас (идентичен со EN 14983:2007) Explosion prevention and protection in underground mines - Equipment and protective systems for firedamp drainage ICS 73.100.20	EN 14983:2007
83	МКС EN 14986: 2008	Проектирање на вентилатори за работа во потенцијално експлозивни атмосфери (идентичен со EN 14986: 2007) Design of fans working in potentially explosive atmospheres ICS 23.120; 29.260.20	EN 14986: 2007
84	МКС EN 14994: 2008	Заштитни системи за испитување на експлозивен гас (идентичен со EN 14994: 2007) Gas explosion venting protective systems ICS 13.240	EN 14994: 2007
85	МКС EN 15188: 2008	Ограничување на самозапалување што се однесува на акумулирана прашина (идентичен со EN 15188: 2007) Determination of the spontaneous ignition behavior of dust accumulations ICS 13.230	EN 15188: 2007
86	МКС EN 15198:2008	Методологија за проценка на ризикот од неелектрична опрема и компоненти наменети за употреба во потенцијално експлозивни атмосфери (идентичен со EN 15198:2007) Methodology for the risk assessment of non-electrical equipment and components for intended use in potentially explosive atmospheres ICS 13.230	EN 15198:2007

87	МКС EN 15233: 2008	Методологија за функционална безбедносна проценка на заштитните системи за потенцијално експлозивни атмосфери (идентичен со EN 15233: 2007) Methodology for functional safety assessment of protective systems for potentially explosive atmospheres ICS 13.230	EN 15233: 2007
88	МКС EN 14591-2:2008	Спречување и заштита од експлозија во подземни рудници – Заштитни системи – Дел 2: Пасивна вода (инертен медиум) низ бариери (идентичен со EN 14591-2:2007) Explosion prevention and protection in underground mines - Protective systems - Part 2: Passive water trough barriers ICS 13.230; 73.100.99	EN 14591-2:2007
89	МКС EN 14591-4:2008	Спречување и заштита од експлозија во подземни рудници – Заштитни системи – Дел 4: Системи за автоматско гасење пожар во главните прокопи (идентичен со EN 14591-4:2007) Explosion prevention and protection in underground mines - Protective systems - Part 4: Automatic extinguishing systems for road headers ICS 13.230; 73.100.99	EN 14591-4:2007
90	МКС EN 60079-28:2008	Експлозивни атмосфери – Дел 28: Заштита на опрема и преносни системи со примена на оптичко зрачење (идентичен со EN 60079-28:2007) Explosive atmospheres – Part 28: Protection of equipment and transmission systems using optical radiation ICS 29.260.20	EN 60079-28:2007
91	МКС EN 60079-7:2007	Експлозивни атмосфери – Дел 7: Опрема заштитена со зголемена заштита „е“ (IEC 60079-7:2006) (идентичен со EN 60079-7:2007) Explosive atmospheres – Part 7: Equipment protection by increased safety "e" (IEC 60079-7:2006) ICS 29.260.20	EN 60079-7:2007
92	МКС EN 60079-11:2007	Експлозивни атмосфери – Дел 11: Опрема заштитена со самозаштита „и“ (IEC 60079-11:2006) (идентичен со EN 60079-11:2007) Explosive atmospheres – Part 11: Equipment protection by intrinsic safety "i" (IEC 60079-11:2006) ICS 29.260.20	EN 60079-11:2007
93	МКС EN 60079-0:2007	Електрични апарати за атмосфери со експлозивен гас – Дел 0: Општи барања (IEC 60079-0:2004, модификуван) (идентичен со EN 60079-0:2006) Electrical apparatus for explosive gas atmospheres – Part 0: General requirements (IEC 60079-0:2004, modified) ICS 29.260.20	EN 60079-0:2006
94	МКС EN 61241-11:2007	Електрични апарати за употреба во присуство на запалива прашина – Дел 11: Самозаштита „iD“ (IEC 61241-11:2005 + коригендум од февруари 2006 г.) (идентичен со EN 61241-11:2006) Electrical apparatus for use in the presence of combustible dust – Part 11: Protection by intrinsic safety 'iD' (IEC 61241-11:2005 + corrigendum February 2006) ICS 29.260.20	EN 61241-11:2006
95	МКС EN 61241-18:2007	Електрични апарати за употреба во присуство на запалива прашина – Дел 18: Непропустлива (херметички затворена) заштита „mD“ (IEC 61241-18:2004) (идентичен со EN 61241-18:2004) Electrical apparatus for use in the presence of combustible dust – Part 18: Protection by encapsulation "mD" (IEC 61241-18:2004) ICS 29.260.20	EN 61241-18:2004

II Во делот II. Стандарди за безбедност на машини, по редниот број 592 се додаваат три нови редни броја од 593 до 595 кои гласат:

Ред. број	Ознака на македонски стандард	Назив на стандардот	Европски стандард
593	МКС EN 14351-1:2007	Прозори и врати – Стандарден производ, изведбени својства – Дел 1: Прозори и надорешни проодни врати, не огноотпорни или без контрола на чад. (идентичен со EN 14351-1:2006) Windows and doors - Product standard, performance characteristics - Part 1: Windows and external pedestrian doorsets without resistance to fire and/or smoke leakage characteristics ICS: 91.060.50	EN 14351-1:2006
594	МКС EN 1127-1:2008	Експлозивни атмосфери – Спречување на експлозија и заштита од експлозии – Дел 1: Основни концепти и методологија (идентичен со EN 1127-1:2007) Explosive atmospheres - Explosion prevention and protection - Part 1: Basic concepts and methodology ICS 29.260.20	EN 1127-1:2007
595	МКС EN 14492-2:2008	Кранови – Моторни макари и дигалки – Дел 1: Моторни дигалки (идентичен со EN 14492-2:2006) Cranes - Power driven winches and hoists - Part 2: Power driven hoists ICS 53.020.20	EN 14492-2:2006

III. Во делот III. Стандарди за електрична опрема наменета за користење во определен напонски опсег, по редниот број 674 се додаваат еднаесет нови редни броја од 675 до 685 кои гласат:

Ред. број	Ознака на македонски стандард	Назив на стандардот	Европски стандард
675	МКС EN 50369:2008	Заптивни плаштирачки системи за кабел (идентичен со EN 50369:2005) Liquid tight sheathing systems for cable management ICS 29.120.10	EN 50369:2005
676	МКС EN 50214:2008	Плоснати флексибилни кабли со плашт од поливинилхлорид (идентичен со EN 50214:2006) Flat polyvinyl chloride sheathed flexible cables ICS 29.060.20	EN 50214:2006
677	МКС EN 60947-1:2008	Нисконапонска расклопна опрема - Дел 1: Општи правила (идентичен со EN 60947-1:2007) Low-voltage switchgear and controlgear – Part 1: General rules ICS 29.130.20	EN 60947-1:2007
678	МКС EN 60947-2:2008	Нисконапонска расклопна опрема -- Дел 2: Прекинувачи (идентичен со EN 60947-2:2006) Low-voltage switchgear and controlgear – Part 2: Circuit-breakers ICS 29.130.20	EN 60947-2:2006
679	МКС EN 60947-4-2:2006/ A2:2008	Нисконапонска расклопна опрема - Дел 4- 2: Контактори и мотор-стартери – Полупроводнички АС контролери и стартери за мотори (идентичен со EN 60947-4-2:2006/A2:2006) – Амандман 2 Low-voltage switchgear and controlgear – Part 4-2: Contactors and motor-starters - AC semiconductor motor controllers and starters – Amendment 2 ICS 29.130.20	EN 60947-4-2:2000/ A2:2006
680	МКС EN 60947-4-3:2006/ A1:2008	Нисконапонска расклопна опрема - Дел 4-3: Контактори и мотор-стартери – Полупроводнички АС контролери и контактори за безмоторни оптоварувања (идентичен со EN 60947-4-3:2006/A1:2006) – Амандман 1 Low-voltage switchgear and controlgear – Part 4-3: Contactors and motor-starters - AC semiconductor controllers and contactors for non-motor loads – Amendment 1 ICS 29.130.20	EN 60947-4-3:2000/ A1:2006
681	МКС EN 60947-6-2:2006/ A1:2008	Нисконапонска расклопна опрема - Дел 6-2: Повеќенаменска опрема – Управувачки и заштитни расклопни уреди (или опрема) (CPS) (идентичен со EN 60947-6-2:2003/A1:2007) – Амандман 1 Low-voltage switchgear and controlgear – Part 6-2: Multiple function equipment - Control and protective switching devices (or equipment) (CPS) – Amendment 1 ICS 29.120.40; 29.130.20	EN 60947-6-2:2003/ A1:2007
682	МКС EN 60947-8:2006/ A1:2008	Нисконапонска расклопна опрема – Дел 8-Управувачки единици за вградена термичка заштита во вртливи електрични машини (идентичен со EN 60947-8:2003/A1:2006) Амандман 1 Low-voltage switchgear and controlgear – Part 8: Control units for built-in thermal protection (PTC) for rotating electrical machines– Amendment 1 ICS 29.130.20	EN 60947-8:2003/ A1:2006
683	МКС EN 60439-5:2008	Склопови за нисконапонска расклопна опрема – Дел 5: Посебни барања за склопови за дистрибуција на електрична енергија во јавните мрежи (идентичен со EN 60439-5:2006) ICS 29.130.20; 29.240.99 Low-voltage switchgear and controlgear assemblies -- Part 5: Particular requirements for assemblies for power distribution in public networks	EN 60439-5:2006
684	МКС EN 60934:2006/ A1: 2008	Прекинувачи за опрема (СВЕ) (идентичен со EN 60934: 2001 /A1:2007) – Амандман 1 Circuit-breakers for equipment (СВЕ) – Amendment 1 ICS 29.120.50; 29.120.40	EN 60934:2001/A1: 2007
685	МКС HD 361 S3/A1:2006	Систем за означување на кабли (идентичен со HD 361 S3:1999/ A1:2006) Амандман 1 System for cable designation Amendment 1 ICS: 28.060.20	HD 361 S3:1999/ A1: 2006

IV. Во делот IV. Стандарди за електромагнетна компатибилност, по редниот број 136 се додаваат дваесет и два нови редни броја од 137 до 158 кои гласат:

Ред. број	Ознака на македонски стандард	Назив на стандардот	Европски стандард
137	МКС EN 50083-2:2008	Кабловски мрежи за телевизиски сигнали, звучни сигнали и интерактивни услуги – Дел 2: Електромагнетна компатибилност за опрема (идентичен со EN 50083-2:2006) Cable networks for television signals, sound signals and interactive services – Part 2: Electromagnetic compatibility for equipment ICS 29.020; 33.060.40	EN 50083-2:2006
138	МКС EN 50121-1:2008	Употреба во железнички сообраќај – Електромагнетна компатибилност – Дел 1: Општо (идентичен со EN 50121-1:2006) Railway applications – Electromagnetic compatibility – Part 1: General ICS 29.020; 29.280; 45.020	EN 50121-1:2006
139	МКС EN 50121-2:2008	Употреба во железнички сообраќај – Електромагнетна компатибилност – Дел 2: Емисија на целиот железнички систем во надворешноста (идентичен со) EN 50121-2:2006 Railway applications – Electromagnetic compatibility – Part 2: Emission of the whole railway system to the outside world ICS 29.020; 29.280; 45.020	EN 50121-2:2006
140	МКС EN 50121-3-1:2008	Употреба во железнички сообраќај – Електромагнетна компатибилност – Дел 3-1: Возила на шини – Воз и цело возило (идентичен со EN 50121-3-1:2006) Railway applications – Electromagnetic compatibility – Part 3-1: Rolling stock – Train and complete vehicle ICS 29.020; 29.280; 45.060.01	EN 50121-3-1:2006
141	МКС EN 50121-3-2:2008	Употреба во железнички сообраќај – Електромагнетна компатибилност – Дел 3-2: Возила на шини – Апарат (идентичен со EN 50121-3-2:2006) Railway applications – Electromagnetic compatibility – Part 3-2: Rolling stock – Apparatus ICS 29.020; 29.280; 45.060.01	50121-3-2:2006
142	МКС EN 50121-4:2008	Употреба во железнички сообраќај – Електромагнетна компатибилност – Дел 4: Емисија и отпорност на апаратот за сигнализација и телекомуникација (идентичен со EN 50121-4:2006) Railway applications – Electromagnetic compatibility – Part 4: Emission and immunity of the signaling and telecommunications apparatus ICS 29.020; 29.280; 45.020	EN 50121-4:2006
143	МКС EN 50121-5:2008	Употреба во железнички сообраќај – Електромагнетна компатибилност – Дел 5: Емисија и отпорност на инсталациите за довод на постојана струја и на апаратот (идентичен со EN 50121-5:2006) Railway applications – Electromagnetic compatibility – Part 5: Emission and immunity of fixed power supply installations and apparatus ICS 29.020; 29.280; 45.020	EN 50121-5:2006
144	МКС EN 55011/ A2:2008	Индустриска, научна и медицинска радиофреквентна опрема (ISM) – Карактеристики на радиопречките – Граници и методи на мерење (CISPR 11:2003 (Modified) + A1:2004 (Modified)) (идентичен со EN 55011:2007/ A2:2007) Industrial, scientific and medical (ISM) radio-frequency equipment – Electromagnetic disturbance characteristics – Limits and methods of measurement (CISPR 11:2003 (Modified) + A1:2004 (Modified)) ICS 33.100.10	EN 55011:2007/ A2:2007

145	МКС EN 55014-1:2008	Електромагнетна компатибилност – Барања за уреди за домаќинството, електрични алати и други слични апарати – Дел 1: Емисија(CISPR 14-1:2005) (идентичен со EN 55014-1:2006) Electromagnetic compatibility – Requirements for household appliances, electric tools and similar apparatus – Part 1: Emission (CISPR 14-1:2005) ICS 33.100.10	EN 55014-1:2006
146	МКС EN 55015:2008	Граници и методи на мерење на карактеристиките на радиопречките на опремата за осветление и на друга слична опрема (CISPR 15:2005) (идентичен со EN 55015:2006) Limits and methods of measurement of radio disturbance characteristics of electrical lighting and similar equipment (CISPR 15:2005) ICS 33.100.10	EN 55015:2006
147	МКС EN 55020:2008	Звучни и телевизиски радиодифузни приемници и друга слична опрема – Карактеристики на отпорност – Граници и методи на мерење(CISPR 20:2006) (идентичен со EN 55020:2007) Sound and television broadcast receivers and associated equipment – Immunity characteristics – Limits and methods of measurement (CISPR 20:2006) ICS 33.100.20	EN 55020:2007
148	МКС EN 61000-3-2:2008	Електромагнетна компатибилност (ЕМС) – Дел 3-2: Гранични вредности – Гранични вредности за емисии на струја на хармоник (влезна струја на опремата до 16 А и 16 А по фаза) (IEC 61000-3-2:2005) (идентичен со EN 61000-3-2:2006) Electromagnetic compatibility (EMC) – Part 3-2: Limits – Limits for harmonic current emissions (equipment input current ≤ 16 A per phase) (IEC 61000-3-2:2005) ICS 33.100.10	EN 61000-3-2:2006
149	МКС EN 61000-6-1:2008	Електромагнетна компатибилност (ЕМС) – Дел 6-1: Генерички стандарди – Отпорност во станбените, комерцијалните и лесноиндустриските средини (IEC 61000-6-1:2005) (идентичен со EN 61000-6-1:2007) Electromagnetic compatibility (EMC) – Part 6-1: Generic standards – Immunity for residential, commercial and light-industrial environments (IEC 61000-6-1:2005) ICS 33.100.20	EN 61000-6-1:2007
150	МКС EN 61000-6-3:2008	Електромагнетна компатибилност (ЕМС) – Дел 6-3: Генерички стандарди – Стандарди за емисија во станбените, комерцијалните и лесноиндустриските средини (IEC 61000-6-3:2006) (идентичен со EN 61000-6-3:2007) Electromagnetic compatibility (EMC) – Part 6-3: Generic standards – Emission standard for residential, commercial and light-industrial environments (IEC 61000-6-3:2006) ICS 33.100.10	EN 61000-6-3:2007
151	МКС EN 61000-6-4:2008	Електромагнетна компатибилност (ЕМС) – Дел 6-4: Генерички стандарди – Стандарди за емисија во индустриските средини (IEC 61000-6-4:2006) (идентичен со EN 61000-6-4:2007) Electromagnetic compatibility (EMC) – Part 6-4: Generic standards – Emission standard for industrial environments (IEC 61000-6-4:2006) ICS 33.100.10	EN 61000-6-4:2007
152	МКС EN 61326-1:2008	Електрична опрема за мерење, контрола и лабораториски цели – Барања за електромагнетска компатибилност – Дел 1: Општи барања(IEC 61326-1:2005) (идентичен со EN 61326-1:2006) Electrical equipment for measurement, control and laboratory use – EMC requirements – Part 1: General requirements (IEC 61326-1:2005) ICS 25.040.40; 33.100	EN 61326-1:2006

153	МКС EN 61326-2-1:2008	Електрична опрема за мерење, контрола и лабораториски цели – Барања за електромагнетска компатибилност – Дел 2-1: Посебни барања – Тест конфигурации, оперативни услови и критериуми на перформанс за опрема осетлива на тестирања и мерења при незаштитеност од електромагнетска компатибилност (IEC 61326-2-1:2005) (идентичен со EN 61326-2-1:2006) Electrical equipment for measurement, control and laboratory use – EMC requirements – Part 2-1: Particular requirements – Test configurations, operational conditions and performance criteria for sensitive test and measurement equipment for EMC unprotected applications (IEC 61326-2-1:2005) ICS 17.220; 25.040.40; 33.100	EN 61326-2-1:2006
154	МКС EN 61326-2-2:2008	Електрична опрема за мерење, контрола и лабораториски цели – Барања за електромагнетска компатибилност – Дел 2-2: Посебни барања – Тест конфигурации, оперативни услови и критериуми на перформанс за подвижна опрема за вршење испитувања, мерења и мониторинг што се користи во нисконапонски дистрибутивни системи (IEC 61326-2-2:2005) (идентичен со EN 61326-2-2:2006) Electrical equipment for measurement, control and laboratory use – EMC requirements – Part 2-2: Particular requirements – Test configurations, operational conditions and performance criteria for portable test, measuring and monitoring equipment used in low-voltage distribution systems (IEC 61326-2-2:2005) ICS 25.040.40; 33.100	EN 61326-2-2:2006
155	МКС EN 61326-2-3:2008	Електрична опрема за мерење, контрола и лабораториски цели – Барања за електромагнетска компатибилност – Дел 2-3: Посебни барања – Тест конфигурации, оперативни услови и критериуми на перформанс за трандусери со интегрирано или далечинско управување (IEC 61326-2-3:2006) (идентичен со EN 61326-2-3:2006) Electrical equipment for measurement, control and laboratory use – EMC requirements – Part 2-3: Particular requirements – Test configuration, operational conditions and performance criteria for transducers with integrated or remote signal Conditioning (IEC 61326-2-3:2006) ICS 33.100; 25.040.40	EN 61326-2-3:2006
156	МКС EN 61326-2-4:2008	Електрична опрема за мерење, контрола и лабораториски цели – Барања за електромагнетска компатибилност – Дел 2-4: Посебни барања – Тест конфигурации, оперативни услови и критериуми на перформанс за уреди за мониторинг на изолација според IEC 61557-8 и за опрема што служи за лоцирање на дефект на изолација според IEC 61557-9 (IEC 61326-2-4:2006) (идентичен со EN 61326-2-4:2006) Electrical equipment for measurement, control and laboratory use – EMC requirements – Part 2-4: Particular requirements – Test configurations, operational conditions and performance criteria for insulation monitoring devices according to IEC 61557-8 and for equipment for insulation fault location according to IEC 61557-9 (IEC 61326-2-4:2006) ICS 25.040.40; 33.100	EN 61326-2-4:2006
157	МКС EN 61326-2-5:2008	Електрична опрема за мерење, контрола и лабораториски цели – Барања за електромагнетска компатибилност – Дел 2-5: Посебни барања – Тест конфигурации, оперативни услови и критериуми на перформанс за теренски уреди со интерфејс според IEC 61784-1, CP 3/2 (IEC 61326-2-5:2006) (идентичен со EN 61326-2-5:2006) Electrical equipment for measurement, control and laboratory use – EMC requirements – Part 2-5: Particular requirements – Test configurations, operational conditions and performance criteria for field devices with interfaces according to IEC 61784-1, CP 3/2 (IEC 61326-2-5:2006) ICS 25.040.40; 33.100	EN 61326-2-5:2006
158	МКС EN 60947-2:2008	Нисконапонска расклопна опрема -- Дел 2: Прекинувачи (идентичен со EN 60947-2:2006) Low-voltage switchgear and controlgear -- Part 2: Circuit-breakers ICS 29.130.20	EN 60947-2:2006

V. Во делот V. Стандарди за лифтови, по редниот број 10 се додава нов реден број 11 кој гласи:

Ред. број	Ознака на македонски стандард	Назив на стандардот	Европски стандард
11	МКС EN 12385-3:2006	Челични јажиња – Безбедност – Дел 3: Информации за коритење и одржување (идентичен со EN 12385-3:2004) Steel wire ropes - Safety - Part 3: Information for use and maintenance ICS: 77.140.65	EN 12385-3:2004

VII. Во делот VII. Стандарди за опрема за лична заштита, по редниот број 269 се додаваат три нови редни броја од 270 до 272 кои гласат:

Ред. број	Ознака на македонски стандард	Назив на стандардот	Европски стандард
270	МКС EN 137:2008	Респираторни заштитни направи - Самостојни апарати за дишење со компримиран воздух што се испушта (издишува) во околината, со маска за целото лице - Барања, испитување, и означување (идентичен со EN 137:2006) Respiratory protective devices - Self-contained open-circuit compressed air breathing apparatus with full face mask - Requirements, testing, marking ICS: 13.340.30	EN 137:2006
271	МКС EN 1731:2008	Лична заштита за очи - Мрежен тип штитници за очи и лице (идентичен со EN 1731:2006) Personal eye protection - Mesh eye and face protectors ICS: 13.040.20	EN 1731:2006
272	МКС EN 13921:2008	Опрема за лична заштита - Принципи на ергономија (идентичен со EN 13921:2007) Personal protective equipment - Ergonomic principles ICS: 13.340.01/13.180	EN 13921:2007

VII. По делот XI. се додава нов дел XII кој гласи:

XII. Стандарди за општа безбедност на производите

Ред. број	Ознака на македонски стандард	Назив на стандардот	Европски стандард
1	МКС EN 581-1:2008	Мебел за надворешна употреба – Столови и маси за кампување, за домашна и јавна употреба – Дел 1: Општи барања за безбедност (идентичен со EN 581-1:2006) Outdoor furniture - Seating and tables for camping, domestic and contract use - Part 1: General safety requirements ICS: 91.140/97.200.30	EN 581-1:2006
2	МКС EN 1129-1:2008	Мебел - Кревети на склопување- Барања за безбедност и испитување – Дел 1: Барања за безбедност (идентичен со EN 1129-1:1995) Furniture - Foldaway beds - Safety requirements and testing - Part 1: Safety requirements ICS: 97.140	EN 1129-1:1995
3	МКС EN 1129-2:2008	Мебел - Кревети на склопување- Барања за безбедност и испитување – Дел2: Методи на испитување (идентичен со EN 1129-2:1995) Furniture - Foldaway beds - Safety requirements and testing - Part 2: Test methods ICS: 97.140	EN 1129-2:1995
4	МКС EN 913:2008	Гимнастичка опрема – Општи безбедносни барања и методи за испитување (идентичен со EN 913:1996) Gymnastic equipment – General safety requirements and test methods ICS: 97.220.30	EN 913:1996
5	МКС EN 916:2008	Гимнастичка опрема – Сандак за прескокнување – Барања и методи за испитување вклучувајќи безбедност (идентичен со EN 916:2003) Gymnastic equipment – Vaulting boxes – Requirements and test methods including safety ICS: 97.220.30	EN 916:2003
6	МКС EN 957-1:2008	Стационарна опрема за вежбање – Дел 1: Општи безбедносни барања и методи за испитување (идентичен со EN 957-1:2005) Stationary training equipment – Part 1: General safety requirements and test methods ICS: 97.220.30	EN 957-1:2005
7	МКС EN 957-2:2008	Стационарна опрема за вежбање – Дел 2: Опрема за зајакнување, дополнителни безбедносни барања и методи за испитување (идентичен со EN 957-2:2003) Stationary training equipment – Part 2: Strength training equipment, additional specific safety requirements and test methods ICS: 97.220.30	EN 957-2:2003
8	МКС EN 957-4:2008	Стационарна опрема за вежбање – Дел 4: Клупи за вежбање, дополнителни безбедносни барања и методи за испитување (идентичен со EN 957-4:1996) Stationary training equipment – Part 4: Strength training benches, additional specific safety requirements and test methods ICS: 97.220.30	EN 957-4:1996
9	МКС EN 957-5:2008	Стационарна опрема за вежбање – Дел 5: Опрема за вежбање со педали, дополнителни безбедносни барања и методи за испитување (идентичен со EN 957-5:1996) Stationary training equipment – Part 5: Pedal crank training equipment, additional specific safety requirements and test methods ICS: 97.220.30	EN 957-5:1996

10	МКС EN 957-6:2008	Стационарна опрема за вежбање – Дел 6: Подвижни ленти за трчање, дополнителни безбедносни барања и методи за испитување (идентичен со EN 957-6:2001) Stationary training equipment – Part 6: Treadmills, additional specific safety requirements and test methods ICS: 97.220.30	EN 957-6:2001
11	МКС EN 957-7:2008	Стационарна опрема за вежбање – Дел 7: Уреди за веслање, дополнителни безбедносни барања и методи за испитување (идентичен со EN 957-7:1998) Stationary training equipment – Part 7: Rowing machines, additional specific safety requirements and test methods ICS: 97.220.30	EN 957-7:1998
12	МКС EN 957-8:2008	Опрема за вежбање – Дел 8: Степери, подвижни скали за искачување и искачувачи, дополнителни безбедносни барања и методи за испитување (идентичен со EN 957-8:1998) Stationary training equipment – Part 8: Steppers, stairclimbers and climbers – Additional specific safety requirements and test methods ICS: 97.220.30	EN 957-8:1998
13	МКС EN 957-9:2008	Стационарна опрема за вежбање – Дел 9: Уреди за вежбање со елипсоидно движење, дополнителни безбедносни барања и методи за испитување (идентичен со EN 957-9:2003) Stationary training equipment – Part 9: Elliptical trainers, additional specific safety requirements and test methods ICS: 97.220.30	EN 957-9:2003
14	МКС EN 957-10:2008	Стационарна опрема за вежбање – Дел 10: Велосипеди за вежбање со фиксирано тркало или без слободно тркало, дополнителни безбедносни барања и методи за испитување (идентичен со EN 957-10:2005) Stationary training equipment – Part 10: Exercise bicycles with a fixed wheel or without freewheel, additional specific safety requirements and test methods ICS: 97.220.30	EN 957-10:2005
15	МКС EN 1466:2008	Артикли за детска нега – Детски креветчиња за носење и постаменти – Безбедносни барања и методи за испитување (идентичен со EN 1466:2004) Child care articles – Carry cots and stands – Safety requirements and test methods ICS: 97.190	EN 1466:2004
16	МКС EN 1651:2008	Опрема за парагладерство – Појаси за затегнување – Безбедносни барања и јакостни тестови (идентичен со) Paragliding equipment – Harnesses – Safety requirements and strength tests ICS: 97.220.40	EN 1651:1999
17	МКС EN 1860-1/A1:2008	Апарати, цврсти горива и запалки за скара – Дел:1 Скари на цврсто гориво – Барања и методи за испитување (идентичен со EN 1860-1:2003/A1:2006) Appliances, solid fuels and firelighters for barbecuing – Part 1: Barbecues burning solid fuels – Requirements and test methods ICS: 75.160.10 / 97.040.20	EN 1860-1:2003/A1:2006
18	МКС EN 12196:2008	Гимнастичка опрема – Гимнастички коњи (коњи со и без рачки) – Функционални и безбедносни барања, методи за испитување (идентичен со EN 12196:2003) Gymnastic equipment – Horses and bucks – Functional and safety requirements, test methods ICS: 97.220.30	EN 12196:2003
19	МКС EN 12197:2008	Гимнастичка опрема – Хоризонтални шипки (вратило) – Безбедносни барања и методи за испитување (идентичен со EN 12197:1997) Gymnastic equipment – Horizontal bars – Safety requirements and test methods ICS: 97.220.30	EN 12197:1997
20	МКС EN 12346:2008	Гимнастичка опрема – Рипстоп, квадратни скалила и рамки за искачување – Безбедносни барања и методи за испитување (идентичен со EN 12346:1998) Gymnastic equipment – Wall bars, lattice ladders and climbing frames – Safety requirements and test methods ICS: 97.220.30	EN 12346:1998

21	МКС EN 12432:2008	Гимнастичка опрема – Греди – Функционални и безбедносни барања, методи за испитување (идентичен со EN 12432:1998) Gymnastic equipment – Balancing beams – Functional and safety requirements, test methods ICS: 97.220.30	EN 12432:1998
22	МКС EN 12491:2008	Опрема за параглајдерство – Помошни падобрани – Безбедносни барања и методи за испитување (идентичен со EN 12491:2001) Paragliding equipment – Emergency parachutes – Safety requirements and test methods ICS: 97.220.40	EN 12491:2001
23	МКС EN 12655:2008	Гимнастичка опрема – Кругови – Функционални и безбедносни барања, методи за испитување (идентичен со EN 12655:1998) Gymnastic equipment – Hanging rings – Functional and safety requirements, test methods ICS: 97.220.30	EN 12655:1998
24	МКС EN 13138-2:2008	Пловни помагала за пливачки инструкции – Дел 2: Безбедносни барања и методи за испитување за пловни помагала што се придржуваат (идентичен со EN 13138-2:2002) Buoyant aids for swimming instruction – Part 2: Safety requirements and test methods for buoyant aids to be held ICS: 13.340.70	EN 13138-2:2002
25	МКС EN 13209-1:2008	Артикли за детска нега – Носилки за бебиња – Безбедносни барања и методи за испитување – Дел 1: Носилки со рамка за на грб (идентичен со EN 13209-1:2004) Child use and care articles – Baby carriers – Safety requirements and test methods – Part 1: Framed back carriers ICS: 97.190	EN 13209-1:2004
26	МКС EN 13319:2008	Нуркачки помагала – Длабочински мерила и комбинирани длабочински и уреди за мерење време – Функционални и безбедносни барања, методи за испитување (идентичен со EN 13319:2000) Diving accessories – Depth gauges and combined depth and time measuring devices – Functional and safety requirements, test methods ICS: 97.220.40	EN 13319:2000
27	МКС EN 13899:2008	Спортска опрема за ролери – Ролери – Безбедносни барања и методи за испитување (идентичен со EN 13899:2003) Roller sports equipment – Roller skates – Safety requirements and test methods ICS: 97.220.40	EN 13899:2003
28	МКС EN 14344:2008	Артикли за детска нега – Детски седишта за велосипеди – Безбедносни барања и методи за испитување (идентичен со EN 14344:2004) Child use and care articles – Child seats for cycles – Safety requirements and test methods ICS: 97.190	EN 14344:2004
29	МКС EN 14350-1:2008	Артикли за детска нега – Прибор за пиење – Дел 1: Општи и механички барања и испитувања (идентичен со) Child use and care articles – Drinking equipment – Part 1: General and mechanical requirements and tests ICS: 97.190	EN 14350-1:2004
30	МКС EN 14682 :2008	Безбедност на детска облека – Врвки и влечни ленти на детска облека– Спецификации (идентичен со EN 14682 :2004) Safety of children*s clothing – Cords and drawstrings on children*s clothing – Specification ICS: 61.020.97.190	EN 14682 :2004
31	МКС EN 1130-1:2007	Намештај – Детски креветчиња (јасли) и лулки за домашна употреба – Дел 1: Барања за безбедност (идентичен со EN 1130-1:1996) Furniture - Cribs and cradles for domestic use - Part 1: Safety requirements ICS: 97.140 / 97.190	EN 1130-1:1996

32	МКС EN 1130-2:2007	Намештај – Детски креветчиња (јасли) и лупки за домашна употреба – Дел 2: Тест методи (идентичен со EN 1130-2:1996) Furniture - Cribs and cradles for domestic use - Part 2: Test methods ICS: 97.140 / 97.190	EN 1130-2:1996
33	МКС EN 12586:2007	Артикли за детска нега – Држач за цуцла - Барања за безбедност и тест методи (идентичен со EN 12586:1999) Child care articles - Soother holder - Safety requirements and test methods ICS: 97.190	EN 12586:1999
34	МКС EN 1400-1:2007	Артикли за детска употреба и нега - Цуцли за бебиња и деца – Дел 1: Општи барања за безбедност и информација за производот (идентичен со EN 1400-1:2002) Child use and care articles - Soothers for babies and young children - Part 1: General safety requirements and product information ICS: 97.190	EN 1400-1:2002
35	МКС EN 1400-2:2007	Артикли за детска употреба и нега - Цуцли за бебиња и деца – Дел 2: Механички барања и тестови (идентичен со EN 1400-2:2002) Child use and care articles - Soothers for babies and young children - Part 2: Mechanical requirements and tests ICS: 97.190	EN 1400-2:2002
36	МКС EN 1400-3:2007	Артикли за детска употреба и нега - Цуцли за бебиња и деца – Дел 3: Хемиски барања и тестови (идентичен со EN 1400-3:2002) Child use and care articles - Soothers for babies and young children - Part 3: Chemical requirements and tests ICS: 97.190	EN 1400-3:2002
37	МКС EN ISO 9994:2007	Запалки – Спецификација за безбедност (ISO 9994:2005) (идентичен со EN ISO 9994:2006) Lighters - Safety specification (ISO 9994:2005) ICS: 97.180	EN ISO 9994:2006
38	МКС EN 14059:2007	Украсни газиени лампи - Барања за безбедност и тест методи (идентичен со EN 14059:2002) Decorative oil lamps - Safety requirements and test methods ICS: 97.195	EN 14059:2002

Оваа листа ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 25-1935
октомври 2008 година
Скопје

Министер,
Фатмир Бесими, с.р.

МИНИСТЕРСТВО ЗА ТРАНСПОРТ И ВРСКИ 2489.

Врз основа на член 40 став 6 од Законот за јавна чистота („Службен весник на Република Македонија“ бр. 111/08), министерот за транспорт и врски во согласност со министерот за правда донесе

П Р А В И Л Н И К ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ПРАВИЛНИКОТ ЗА УТВРДУВАЊЕ НА ВИДОТ, ВИСИНАТА И ЧИНЕЊЕТО НА ОПШТОКОРИСНАТА РАБОТА ЗА СЕКОЈ ПРЕКРШОК ОДДЕЛНО КАКО И НАЧИНОТ НА НЕЈЗИНОТО ИЗВРШУВАЊЕ

Член 1

Во Правилникот за видот, висината и чинењето на општокорисната работа за секој прекршок одделно како и начинот на нејзиното извршување („Службен весник на Република Македонија“ бр. 117/08) член 5 се менува и гласи:

„Општинскиот комунален инспектор, комуналниот инспектор на општините од подрачјето на градот Скопје, односно комуналниот инспектор на Град Скопје, униформираниот полициски службеник и комуналниот редар, сторителот на прекршокот со записник за упатување го упатува на извршување на општокорисна работа во јавното претпријатие за одржување на јавната чистота или правното лице за одржување на јавна чистота во општината каде е сторен прекршокот или доколку е поповолно за сторителот во местото на живеење.

Општокорисната работа сторителот треба да ја изврши најкасно во рок од 30 дена од упатувањето.“

Член 2

Член 6 се менува и гласи:

„Јавното претпријатие, односно правното лице во општината за одржување на јавна чистота веднаш треба да го прифати лицето упатено за извршување на општокорисна работа и да му обезбеди средства за извршување на општокорисната работа, а во зависност од видот на сторениот прекршок да му овозможи извршување на пропишаниот вид на општокорисна работа од член 4 на овој правилник.

Доколку субјектот од став 1 на овој член не му овозможи извршување на општокорисна работа на сторителот на прекршокот му издава потврда за неможност од извршување на општокорисната работа со која сторителот на прекршокот се пријавува за извршување на општокорисна работа кај субјектот за одржување на јавна чистота во најблиската соседна општина.“

Член 3

Во член 7 став 2 се менува и гласи:

„Потврдата од став 1 на овој член сторителот на прекршокот најдоцна во рок од 3 дена од издавањето ја доставува до општинскиот комунален инспектор, комуналниот инспектор од општините на подрачјето на град Скопје, комуналниот инспектор на Градот Скопје, униформираниот полициски службеник или комуналниот редар во зависност од тоа кој го упатил на вршење на општокорисна работа.“

По ставот 2 се додава нов став 3 кој гласи:

„Ако сторителот во рокот од член 5 став 2 на овој правилник не ја изврши општокорисната работа и во рок од 3 дена не достави потврда за извршена општокорисна работа, против истиот се поднесува барање за поведување на прекршочна постапка согласно член 40 став 1 од Законот за јавна чистота“.

Член 4

Овој правилник влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 07-5804
3 октомври 2008 година
Скопје

Бр. 01-11587
2 октомври 2008 година
Скопје

Министер за правда, Министер за транспорт и врски
Михајло Маневски, с.р. Миле Јанаклески, с.р.

КОМИСИЈА ЗА ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ 2490.

Врз основа на член 6, член 7, член 18, член 19 и член 52 од Законот за инвестициони фондови (“Службен весник на Република Македонија” бр. 9/2000 и бр. 29/2007) и член 231 од Законот за хартии од вредност (“Службен весник на Република Македонија“ бр. 95/2005, бр. 25/2007 и бр. 7/2008), Комисијата за хартии од вредност на седницата одржана на ден 25.09.2008 година донесе

РЕШЕНИЕ

1. На Друштвото за управување со фондови МОЈ ФОНД АД Скопје со седиште на ул. “Вељко Влаховик” бр.1-а/1-1 Скопје, се дава одобрение за основање на МОЈ ФОНД отворен инвестиционен фонд.

2. Се одобрува Статутот на МОЈ ФОНД отворен инвестиционен фонд донесен на ден 31.03.2008 година (пречистен текст од 05.09.2008 година).

3. Се одобрува Проспектот на МОЈ ФОНД отворен инвестиционен фонд донесен на ден 31.03.2008 година (пречистен текст од 05.09.2008 година).

4. Се одобрува изборот на Комерцијална банка АД Скопје со седиште на кеј. “Димитар Влахов“ бр.4 Скопје, за вршење на работите на депозитна банка на МОЈ ФОНД отворен инвестиционен фонд согласно Договорот за вршење на работи на банка чувар на имот склучен на ден 25.08.2008 година меѓу Комерцијална банка АД Скопје и Друштвото за управување со фондови МОЈ ФОНД АД Скопје.

5. Се задолжува Друштвото за управување со фондови МОЈ ФОНД АД Скопје веднаш по конечност на ова Решение да го објави во дневен весник Јавниот повик за купување документи за удел при основање на отворениот фонд од точка 1 на ова Решение.

6. МОЈ ФОНД отворен инвестиционен фонд се запишува во Регистарот на отворени фондови во Комисијата за хартии од вредност.

7. Ова решение ќе се објави во “Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 07-1480/11 Комисија за хартии од вредност
25 септември 2008 година Претседател,
Скопје **Марина Наќева-Кавракова**, с.р.

2491.

Врз основа на член 6, член 7, член 18, член 19 и член 52 од Законот за инвестициони фондови (“Службен весник на Република Македонија” бр. 9/2000 и бр. 29/2007) и член 231 од Законот за хартии од вредност (“Службен весник на Република Македонија“ бр. 95/2005, бр. 25/2007 и бр. 7/2008), Комисијата за хартии од вредност на седницата одржана на ден 25.09.2008 година донесе

РЕШЕНИЕ

1. На Друштвото за управување со фондови КД ФОНДОВИ АД Скопје со седиште на ул. “Водњанска” бр.7/1 Скопје, се дава одобрение за основање на КД БРИК отворен инвестиционен фонд.

2. Се одобрува Статутот на КД БРИК отворен инвестиционен фонд донесен на ден 18.09.2008 година.

3. Се одобрува Проспектот на КД БРИК отворен инвестиционен фонд од 19.09.2008 година.

4. Се одобрува изборот на Комерцијална банка АД Скопје со седиште на кеј. “Димитар Влахов“ бр.4 Скопје, за вршење на работите на депозитна банка на КД БРИК отворен инвестиционен фонд согласно Договорот за вршење на работи на банка чувар на имот склучен на ден 25.08.2008 година меѓу Комерцијална банка АД Скопје и Друштвото за управување со фондови КД ФОНДОВИ АД Скопје.

5. Се задолжува Друштвото за управување со фондови КД ФОНДОВИ АД Скопје веднаш по конечността на ова Решение да го објави во дневен весник Јавниот повик за купување документи за удел при основање на отворениот фонд од точка 1 на ова Решение.

6. КД БРИК отворен инвестиционен фонд се запишува во Регистарот на отворени фондови во Комисијата за хартии од вредност.

7. Ова решение ќе се објави во “Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 07-2491/7 Комисија за хартии од вредност
25 септември 2008 година Претседател,
Скопје **Марина Наќева-Кавракова, с.р.**

2492.

Врз основа на член 6, член 7, член 18, член 19 и член 52 од Законот за инвестициони фондови (“Службен весник на Република Македонија” бр. 9/2000 и бр. 29/2007) и член 231 од Законот за хартии од вредност (“Службен весник на Република Македонија“ бр. 95/2005, бр. 25/2007 и бр. 7/2008), Комисијата за хартии од вредност на седницата одржана на ден 25.09.2008 година донесе

РЕШЕНИЕ

1. На Друштвото за управување со фондови КД ФОНДОВИ АД Скопје со седиште на ул. “Водњанска” бр. 7/1 Скопје, се дава одобрение за основање на КД ЈУЖЕН БАЛКАН отворен инвестиционен фонд.

2. Се одобрува Статутот на КД ЈУЖЕН БАЛКАН отворен инвестиционен фонд донесен на ден 18.09.2008 година.

3. Се одобрува Проспектот на КД ЈУЖЕН БАЛКАН отворен инвестиционен фонд од 19.09.2008 година.

4. Се одобрува изборот на Комерцијална банка АД Скопје со седиште на кеј. “Димитар Влахов“ бр.4 Скопје, за вршење на работите на депозитна банка на КД ЈУЖЕН БАЛКАН отворен инвестиционен фонд согласно Договорот за вршење на работи на банка чувар на имот склучен на ден 25.08.2008 година меѓу Комерцијална банка АД Скопје и Друштвото за управување со фондови КД ФОНДОВИ АД Скопје.

5. Се задолжува Друштвото за управување со фондови КД ФОНДОВИ АД Скопје веднаш по конечността на ова Решение да го објави во дневен весник Јавниот повик за купување документи за удел при основање на отворениот фонд од точка 1 на ова Решение.

6. КД ЈУЖЕН БАЛКАН отворен инвестиционен фонд се запишува во Регистарот на отворени фондови во Комисијата за хартии од вредност.

7. Ова решение ќе се објави во “Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 07-2492/7 Комисија за хартии од вредност
25 септември 2008 година Претседател,
Скопје **Марина Наќева-Кавракова, с.р.**

2493.

Врз основа на член 6, член 7, член 18, член 19 и член 52 од Законот за инвестициони фондови (“Службен весник на Република Македонија” бр. 9/2000 и бр. 29/2007) и член 231 од Законот за хартии од вредност (“Службен весник на Република Македонија“ бр. 95/2005, бр. 25/2007 и бр. 7/2008), Комисијата за хартии од вредност на седницата одржана на ден 25.09.2008 година донесе

РЕШЕНИЕ

1. На Друштвото за управување со фондови САВА ИНВЕСТ АД Скопје со седиште на бул. “Партизански одреди” бр. 43 б/1-03 Скопје, се дава одобрение за основање на Отворен инвестиционен фонд САВА ИНВЕСТ БАЛАНСИРАЧКИ ФОНД.

2. Се одобрува Статутот на Отворен инвестиционен фонд САВА ИНВЕСТ БАЛАНСИРАЧКИ ФОНД донесен на ден 17.09.2008 година.

3. Се одобрува Проспектот на Отворен инвестиционен фонд САВА ИНВЕСТ БАЛАНСИРАЧКИ ФОНД од 17.09.2008 година.

4. Се одобрува изборот на НЛБ Тутунска банка АД Скопје со седиште на ул. “12 Македонска бригада” бр.20 Скопје, за вршење на работите на депозитна банка на Отворен инвестиционен фонд САВА ИНВЕСТ БАЛАНСИРАЧКИ ФОНД согласно Договорот за вршење на работи на депозитна банка склучен на ден 14.07.2008 година меѓу НЛБ Тутунска банка АД Скопје и Друштвото за управување со фондови САВА ИНВЕСТ АД Скопје.

5. Се задолжува Друштвото за управување со фондови САВА ИНВЕСТ АД Скопје веднаш по конечността на ова Решение да го објави во дневен весник Јавниот повик за купување документи за удел при основање на отворениот фонд од точка 1 на ова Решение.

6. Отворен инвестиционен фонд САВА ИНВЕСТ БАЛАНСИРАЧКИ ФОНД се запишува во Регистарот на отворени фондови во Комисијата за хартии од вредност.

7. Ова решение ќе се објави во “Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 07-2904/5 Комисија за хартии од вредност
25 септември 2008 година Претседател,
Скопје **Марина Наќева-Кавракова, с.р.**

2494.

Врз основа на член 6, член 7, член 18, член 19 и член 52 од Законот за инвестициони фондови (“Службен весник на Република Македонија” бр. 9/2000 и бр. 29/2007) и член 231 од Законот за хартии од вредност (“Службен весник на Република Македонија“ бр. 95/2005, бр. 25/2007 и бр. 7/2008), Комисијата за хартии од вредност на седницата одржана на ден 25.09.2008 година донесе

РЕШЕНИЕ

1. На Друштвото за управување со фондови САВА ИНВЕСТ АД Скопје со седиште на бул. “Партизански одреди” бр.43 б/1-03 Скопје, се дава одобрение за основање на Отворен инвестиционен фонд САВА ИНВЕСТ РАСТЕЧКИ ФОНД АКЦИИ.

2. Се одобрува Статутот на Отворен инвестиционен фонд САВА ИНВЕСТ РАСТЕЧКИ ФОНД АКЦИИ донесен на ден 17.09.2008 година.

3. Се одобрува Проспектот на Отворен инвестиционен фонд САВА ИНВЕСТ РАСТЕЧКИ ФОНД АКЦИИ од 17.09.2008 година.

4. Се одобрува изборот на НЛБ Тутунска банка АД Скопје со седиште на ул. "12 Македонска бригада" бр.20 Скопје, за вршење на работите на депозитна банка на Отворен инвестиционен фонд САВА ИНВЕСТ РАСТЕЧКИ ФОНД АКЦИИ согласно Договорот за вршење на работи на депозитна банка склучен на ден 14.07.2008 година меѓу НЛБ Тутунска банка АД Скопје и Друштвото за управување со фондови САВА ИНВЕСТ АД Скопје.

5. Се задолжува Друштвото за управување со фондови САВА ИНВЕСТ АД Скопје веднаш по конечноста на ова Решение да го објави во дневен весник Јавниот повик за купување документи за удел при основање на отворениот фонд од точка 1 на ова Решение.

6. Отворен инвестиционен фонд САВА ИНВЕСТ РАСТЕЧКИ ФОНД АКЦИИ се запишува во Регистарот на отворени фондови во Комисијата за хартии од вредност.

7. Ова решение ќе се објави во "Службен весник на Република Македонија".

Бр. 07-2905/5 Комисија за хартии од вредност
25 септември 2008 година Претседател,
Скопје **Марина Наќева-Кавракова, с.р.**

2495.

Врз основа на член 9 и член 27 од Законот за хартии од вредност ("Службен весник на Република Македонија" бр. 95/2005, бр. 25/2007 и бр. 7/2008), Комисијата за хартии од вредност на седницата одржана на ден 25.09.2008 година донесе

РЕШЕНИЕ ЗА ДАВАЊЕ ОДОБРЕНИЕ ЗА ИЗДАВАЊЕ НА ДОЛГОРОЧНИ ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ ПО ПАТ НА ПРИВАТНА ПОНУДА

1. На Друштвото за осигурување ИНСИГ МАКЕДОНИЈА АД Скопје се дава одобрение за издавање на долгорочни хартии од вредност по пат на приватна понуда - трета емисија на 1.500 обични акции во вкупен износ на емисијата од 1.500.000 евра односно 91.761.150 денари по средниот курс на НБРМ на денот пред донесувањето на одлуката за зголемување на основната главнина на друштвото преку трета емисија на акции.

2. Издавачот на долгорочни хартии од вредност од точка 1 на ова Решение е должен да ги изврши сите обврски од хартиите од вредност во рокот и на начинот предвиден со Законот и Одлуката бр. 3 од 22.08.2008 година за зголемување на основната главнина на друштвото - трета емисија на акции.

3. Рокот за реализација на емисијата на акции од точка 1 на ова Решение изнесува 15 календарски дена од конечноста на ова Решение.

4. Издавачот на долгорочни хартии од вредност од точка 1 на ова Решение е должен во рок од 8 дена од реализацијата на емисијата да го пријави за упис зголемувањето на основната главнина во трговскиот регистар.

5. Издавачот на долгорочни хартии од вредност од точка 1 на ова Решение е должен да ги предаде хартиите од вредност за регистрирање во депозитарот на хартии од вредност во рок од три работни дена од денот на уписот на зголемувањето на основната главнина во трговскиот регистар.

6. Издавачот на долгорочни хартии од вредност од точка 1 на ова Решение е должен во рок од пет работни дена од регистрацијата на акциите во депозитарот на хартии од вредност до Комисијата за хартии од вредност да достави доказ дека е извршен упис на акциите.

7. Ова Решение влегува во сила со денот на донесувањето.

8. Ова Решение ќе се објави во "Службен весник на Република Македонија".

Бр. 07-3631/4 Комисија за хартии од вредност
25 септември 2008 година Претседател,
Скопје **Марина Наќева-Кавракова, с.р.**

РЕГУЛАТОРНА КОМИСИЈА ЗА ЕНЕРГЕТИКА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

2496.

Врз основа на член 19, став 1, алинеја 8 од Законот за енергетика („Службен весник на РМ“ бр. 63/2006, 36/2007 и 106/2008), Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија на седницата одржана на 07 октомври 2008 година, донесе

ОДЛУКА ЗА ИЗДАВАЊЕ НА ЛИЦЕНЦА ЗА ВРШЕЊЕ НА ЕНЕРГЕТСКА ДЕЈНОСТ ТРГОВИЈА СО ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА

1. На Друштвото за транспорт, трговија и услуги РЕТИА ЕНЕРГИЈА ДООЕЛ Скопје, му се издава лиценца за вршење на енергетската дејност трговија со електрична енергија.

2. Правата и обврските на носителот на лиценцата во вршењето на енергетската дејност трговија со електрична енергија се утврдени во Прилог 1, „Лиценца за вршење на енергетска дејност трговија со електрична енергија“ кој што е составен дел на оваа одлука.

3. Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“

Бр. 02-1643/1
7 октомври 2008 година Претседател,
Скопје **Славе Ивановски, с.р.**

Прилог 1

ЛИЦЕНЦА ЗА ВРШЕЊЕ НА ЕНЕРГЕТСКА ДЕЈНОСТ ТРГОВИЈА СО ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА

1. **Име и седиштето на носителот на лиценцата**
РЕТИА ЕНЕРГИЈА ДООЕЛ Скопје
Ул. Орце Николов бр. 98, 1000 Скопје, Република Македонија,

2. **Енергетската дејност за која се издава лиценцата**
Трговија со електрична енергија

3. **Датум на издавање на лиценцата:**
07 октомври 2008 година

4. **Период на важење на лиценцата:**
10 години

5. **Датум до кога важи лиценцата:**
07 октомври 2018 година

6. Евидентен број на издадената лиценца:
EE- 29.10.1/08

7. Број на деловниот субјект – 6239579

8. Единствен даночен број - 4030007638664

9. Вид и обем на енергетската дејност што ќе се врши

Со оваа лиценца се определуваат условите за вршење на енергетската дејност трговија со електрична енергија.

Како трговија со електрична енергија, во смисла на оваа лиценца се смета купување на електрична енергија заради продажба на квалификуваните потрошувачи, на регулираниот производител на електрична енергија, на лица надвор од земјата, или врши функција на трговски посредник за купопродажба на електрична енергија во или надвор од земјата.

10. Опис на условите и начинот на вршење на дејноста:

Енергетската дејност трговија со електрична енергија, носителот на лиценцата ќе ја врши преку склучување на соодветни договори за купување и продажба на електрична енергија и договори за закупување на преносен или дистрибутивен капацитет.

11. Подрачје на кое ќе се врши дејноста

Енергетската дејност трговија со електрична енергија, носителот на лиценцата може да ја врши на цела територија на Република Македонија и странство.

12. Општи обврски за носителот на лиценцата

Носителот на лиценцата е должен да:

- непречена и континуирана испорака на електрична енергија согласно купопродажните договори;

- обезбеди доволен преносен или дистрибутивен капацитет и регулирани услуги во согласност со применливата тарифа, пазарните правила, мрежните правила за пренос и мрежните правила за дистрибуција, за количините на електрична енергија и/или моќност кои се обврзал да ги испорача;

- работи во согласност со пазарните правила во однос на доверливоста и обемот на снабдување, со цел да се исполнат обврските кон купувачите;

- обезбеди исполнување на условите за квалитет на електрична енергија која што ја испорачува, согласно со пропишаните норми за квалитет и склучените договори;

- ги исполни барањата за финансиски гаранции утврдени од страна на операторот на пазарот на електрична енергија во однос на договорените трансакции;

- им фактурира на потрошувачите за испорачаната електричната енергија и за обезбедениот преносен и дистрибутивен капацитет и регулираните услуги, согласно склучените договори;

- достави во определен рок до Регулаторната комисија за енергетика, по нејзино барање, информации и извештаи за трансакциите и деловните активности во врска со увозот и извозот на електрична енергија во и од Република Македонија и транзитот на електрична енергија низ територијата на Република Македонија;

- работи во согласност со законите, другите прописи и општи акти на Република Македонија, а особено оние кои се однесуваат на вршење на дејноста трговија со електрична енергија, заштита на конкуренцијата, заштита на потрошувачите, заштита на животната средина, животот и здравјето на луѓето и заштита при работа

- работи во согласност со мрежните правила за пренос, мрежните правила за дистрибуција и пазарните правила, како и техничките нормативи и стандарди за работа на системот за пренос и системот за дистрибуција на електрична енергија;

- работи во согласност со правилниците и другите прописи кои ги пропишува или одобрува Регулаторната комисија за енергетика во согласност со закон, а особено Правилникот за условите, начинот и постапката за издавање, менување и одземање на лиценци за вршење на енергетски дејности.

13. Обврска за одвоена сметководствена евиденција

Носителот на лиценцата е должен:

- во своите интерни пресметки да води одвоена евиденција за секоја од енергетските дејности за кои што поседува лиценца;

- во согласност со сметководствените стандарди со кои се уредува сметководственото работење на претпријатието: да изготвува финансиски извештаи кои ќе обезбедат информации за средствата, обврските, капиталот, приходите и расходите со резултатите од работењето, како и паричните текови на претпријатието, како и

- да обезбедува консолидирани финансиски извештаи.

14. Обврска за доставување на Годишен извештај за финансиското и деловното работење

Носителот на лиценцата е должен до Регулаторната комисија за енергетика најдоцна до 10 март во тековната година да доставува Годишен извештај за работењето во претходната година (извештајна година), кој особено треба да содржи податоци за количините и субјектите од кои е набавена и количините и субјектите на кои е продадена електричната енергија, како и податоци за обезбедениот преносен и дистрибутивен капацитет и регулирани услуги, во текот на извештајната година, за секој месец поодделно.

15. Обврска за доставување на други извештаи, информации и податоци во врска со вршењето на дејноста до Регулаторната комисија за енергетика

Носителот на лиценцата е должен до Регулаторната комисија за енергетика да доставува:

- информации за набавените и испорачаните количини на електрична енергија според купопродажните договори, согласно Табела 1 која е составен дел на оваа лиценца.

- известувања за сите околности, настани и промени кои што имаат или би можеле да имаат влијание врз вршењето на дејноста.

- други податоци во врска со вршењето на дејноста.

16. Обврска за овозможување на пристап до објектите и непосреден увид во документацијата

Носителот на лиценцата е должен по барање на Регулаторната комисија за енергетика да овозможи непосреден увид во целокупната документација која што се однесува на вршењето на енергетската дејност за која што е издадена лиценцата, во согласност со Правилникот за условите, начинот и постапката за издавање, менување и одземање на лиценци за вршење на енергетски дејности.

17. Изменување и дополнување на лиценцата

Изменувањето и дополнувањето на оваа лиценца ќе се врши исклучиво во согласност со одредбите од Правилникот за условите, начинот и постапката за издавање, менување и одземање на лиценци за вршење на енергетски дејности.

18. Мерки во случај на неисполнување на обврските на носителот на лиценцата

Доколку носителот на лиценцата не ги исполнува обврските содржани во оваа лиценца, Регулаторната комисија за енергетика ќе преземе мерки согласно Правилникот за условите, начинот и постапката за издавање, менување и одземање на лиценци за вршење на енергетски дејности.

ПРИЛОГ - ТАБЕЛА 1

ИЗВЕШТАЈ ЗА НАБАВЕНИ И ИСПОРАЧАНИ КОЛИЧИНИ НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА

Корисник	Испорачани количини во текот на месецот			Испорачани количини од почетокот на годината	
	Планирано согласно договор бр.	Реализирана Количина на електрична енергија (kWh)	Реализирана Цена (ден/kWh)	Планирано согласно договор бр.	Реализирана Количина (kWh)
Регулиран производител на електрична енергија					
Квалификуван потрошувач					
Увоз / извоз					
Снабдувач на електрична енергија на мало					

2497.

Врз основа на член 19, став 1, алинеја 8 од Законот за енергетика („Службен весник на РМ“ бр. 63/2006, 36/2007 и 106/2008), Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија на седницата одржана на 7 октомври 2008 година, донесе

О Д Л У К А ЗА ИЗДАВАЊЕ НА ЛИЦЕНЦА ЗА ВРШЕЊЕ НА ЕНЕРГЕТСКА ДЕЈНОСТ ТРГОВИЈА СО ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА

1. На Друштвото за производство, трговија, инженеринг и услуги МАКГАС КОНСУЛТ ДОО Скопје, лиценца за вршење на енергетската дејност трговија со електрична енергија.

2. Правата и обврските на носителот на лиценцата во вршењето на енергетската дејност трговија со електрична енергија се утврдени во Прилог 1, „Лиценца за вршење на енергетска дејност трговија со електрична енергија“ кој што е составен дел на оваа одлука.

3. Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 02- 1646/1
7 октомври 2008 година
Скопје

Претседател,
Славе Ивановски, с.р.

Прилог 1

ЛИЦЕНЦА ЗА ВРШЕЊЕ НА ЕНЕРГЕТСКА ДЕЈНОСТ ТРГОВИЈА СО ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА

1. **Име и седиштето на носителот на лиценцата**
МАКГАС КОНСУЛТ ДОО Скопје
Бул. Гоце Делчев бр. 11, ДТЦ МАВРОВКА – лам.
А-1/5 1000 Скопје, Република Македонија,

2. **Енергетската дејност за која се издава лиценцата**
Трговија со електрична енергија

3. **Датум на издавање на лиценцата:**
07 октомври 2008 година

4. **Период на важење на лиценцата:**
10 години

5. **Датум до кога важи лиценцата:**
07 октомври 2018 година

6. **Евидентен број на издадената лиценца:**
ЕЕ- 30.10.1/08

7. **Број на деловниот субјект – 6317561**

8. **Единствен даночен број – 4030008017507**

9. **Вид и обем на енергетската дејност што ќе се врши**

Со оваа лиценца се определуваат условите за вршење на енергетската дејност трговија со електрична енергија.

Како трговија со електрична енергија, во смисла на оваа лиценца се смета купување на електрична енергија заради продажба на квалификуваните потрошувачи, на регулираниот производител на електрична енергија, на лица надвор од земјата, или врши функција на трговски посредник за купопродажба на електрична енергија во или надвор од земјата.

10. **Опис на условите и начинот на вршење на дејноста:**

Енергетската дејност трговија со електрична енергија, носителот на лиценцата ќе ја врши преку склучување на соодветни договори за купување и продажба на електрична енергија и договори за закупување на преносен или дистрибутивен капацитет.

11. Подрачје на кое ќе се врши дејноста

Енергетската дејност трговија со електрична енергија, носителот на лиценцата може да ја врши на целата територија на Република Македонија и странство.

12. Општи обврски за носителот на лиценцата

Носителот на лиценцата е должен да:

- непречена и континуирана испорака на електрична енергија согласно купопродажните договори;

- обезбеди доволен преносен или дистрибутивен капацитет и регулирани услуги во согласност со применливата тарифа, пазарните правила, мрежните правила за пренос и мрежните правила за дистрибуција, за количините на електрична енергија и/или моќност кои се обврзал да ги испорача;

- работи во согласност со пазарните правила во однос на доверливоста и обемот на снабдување, со цел да се исполнат обврските кон купувачите;

- обезбеди исполнување на условите за квалитет на електрична енергија која што ја испорачува, согласно со пропишаните норми за квалитет и склучените договори;

- ги исполни барањата за финансиски гаранции утврдени од страна на операторот на пазарот на електрична енергија во однос на договорените трансакции;

- им фактурира на потрошувачите за испорачаната електрична енергија и за обезбедениот преносен и дистрибутивен капацитет и регулираните услуги, согласно склучените договори;

- достави во определен рок до Регулаторната комисија за енергетика, по нејзино барање, информации и извештаи за трансакциите и деловните активности во врска со увозот и извозот на електрична енергија во и од Република Македонија и транзитот на електрична енергија низ територијата на Република Македонија;

- работи во согласност со законите, другите прописи и општи акти на Република Македонија, а особено оние кои се однесуваат на вршење на дејноста трговија со електрична енергија, заштита на конкуренцијата, заштита на потрошувачите, заштита на животната средина, животот и здравјето на луѓето и заштита при работа

- работи во согласност со мрежните правила за пренос, мрежните правила за дистрибуција и пазарните правила, како и техничките нормативи и стандарди за работа на системот за пренос и системот за дистрибуција на електрична енергија;

- работи во согласност со правилниците и другите прописи кои ги пропишува или одобрува Регулаторната комисија за енергетика во согласност со закон, а особено Правилникот за условите, начинот и постапката за издавање, менување и одземање на лиценци за вршење на енергетски дејности.

13. Обврска за одвоена сметководствена евиденција

Носителот на лиценцата е должен:

- во своите интерни пресметки да води одвоена евиденција за секоја од енергетските дејности за кои што поседува лиценца;

- во согласност со сметководствените стандарди со кои се уредува сметководственото работење на претпријатието: да изготвува финансиски извештаи кои ќе обезбедат информации за средствата, обврските, капиталот, приходите и расходите со резултатите од работењето, како и паричните текови на претпријатието, како и

- да обезбедува консолидирани финансиски извештаи.

14. Обврска за доставување на Годишен извештај за финансиското и деловното работење

Носителот на лиценцата е должен до Регулаторната комисија за енергетика најдоцна до 10 март во тековната година да доставува Годишен извештај за работењето во претходната година (извештајна година), кој особено треба да содржи податоци за количините и субјектите од кои е набавена и количините и субјектите на кои е продадена електричната енергија, како и податоци за обезбедениот преносен и дистрибутивен капацитет и регулирани услуги, во текот на извештајната година, за секој месец поодделно.

15. Обврска за доставување на други извештаи, информации и податоци во врска со вршењето на дејноста до Регулаторната комисија за енергетика

Носителот на лиценцата е должен до Регулаторната комисија за енергетика да доставува:

- информации за набавените и испорачаните количини на електрична енергија според купопродажните договори, согласно Табела 1 која е составен дел на оваа лиценца.

- известувања за сите околности, настани и промени кои што имаат или би можеле да имаат влијание врз вршењето на дејноста.

- други податоци во врска со вршењето на дејноста.

16. Обврска за овозможување на пристап до објектите и непосреден увид во документацијата

Носителот на лиценцата е должен по барање на Регулаторната комисија за енергетика да овозможи непосреден увид во целокупната документација која што се однесува на вршењето на енергетската дејност за која што е издадена лиценцата, во согласност со Правилникот за условите, начинот и постапката за издавање, менување и одземање на лиценци за вршење на енергетски дејности.

17. Изменување и дополнување на лиценцата

Изменувањето и дополнувањето на оваа лиценца ќе се врши исклучиво во согласност со одредбите од Правилникот за условите, начинот и постапката за издавање, менување и одземање на лиценци за вршење на енергетски дејности.

18. Мерки во случај на неисполнување на обврските на носителот на лиценцата

Доколку носителот на лиценцата не ги исполнува обврските содржани во оваа лиценца, Регулаторната комисија за енергетика ќе преземе мерки согласно Правилникот за условите, начинот и постапката за издавање, менување и одземање на лиценци за вршење на енергетски дејности.

ПРИЛОГ - ТАБЕЛА 1

ИЗВЕШТАЈ ЗА НАБАВЕНИ И ИСПОРАЧАНИ КОЛИЧИНИ НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА

Корисник	Испорачани количини во текот на месецот			Испорачани количини од почетокот на годината	
	Планирано согласно договор бр.	Реализирана Количина на електрична енергија (kWh)	Реализирана Цена (ден/kWh)	Планирано согласно договор бр.	Реализирана Количина (kWh)
Регулиран производител на електрична енергија					
Квалификуван потрошувач					
Увоз / извоз					
Снабдувач на електрична енергија на мало					

2498.

Врз основа на член 19, став 1, алинеја 8 од Законот за енергетика („Службен весник на РМ“ бр. 63/2006, 36/2007 и 106/2008), Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија на седницата одржана на 07 октомври 2008 година, донесе

О Д Л У К А
ЗА ИЗДАВАЊЕ НА ЛИЦЕНЦА ЗА ВРШЕЊЕ НА
ЕНЕРГЕТСКА ДЕЈНОСТ ТРГОВИЈА СО
ПРИРОДЕН ГАС

1. На Друштвото за производство, трговија, инженеринг и услуги МАКГАС КОНСУЛТ ДОО Скопје, му се издава лиценца за вршење на енергетската дејност трговија со природен гас.

2. Правата и обврските на носителот на лиценцата во вршењето на енергетската дејност трговија со природен гас се утврдени во Прилог 1, „Лиценца за вршење на енергетска дејност трговија со природен гас“ кој што е составен дел на оваа одлука.

3. Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 02-1649/1
7 октомври 2008 година
Скопје

Претседател,
Славе Ивановски, с.р.

Прилог 1

Л И Ц Е Н Ц А
ЗА ВРШЕЊЕ НА ЕНЕРГЕТСКА ДЕЈНОСТ
ТРГОВИЈА СО ПРИРОДЕН ГАС

1. Име и седиштето на носителот на лиценцата
МАКГАС КОНСУЛТ ДОО Скопје
Бул. Гоце Делчев бр. 11, ДТЦ МАВРОВКА – лам.
А-1/5 1000 Скопје, Република Македонија,

2. Енергетската дејност за која се издава лиценцата
Трговија со природен гас

3. Датум на издавање на лиценцата:

07 октомври 2008 година

4. Период на важење на лиценцата:

10 години

5. Датум до кога важи лиценцата:

07 октомври 2018 година

6. Евидентен број на издадената лиценца:

ПГ- 08.06.01/07

7. Број на деловниот субјект – 6317561

8. Единствен даночен број – 4030008017507

9. Вид и обем на енергетската дејност што ќе се врши

Со оваа лиценца се определуваат условите за вршење на енергетската дејност трговија со природен гас.

Како трговија со природен гас, во смисла на оваа лиценца се смета купување природен гас заради натамошна продажба на природниот гас на квалификуваните потрошувачи или препродажба на други трговци.

10. Опис на условите и начинот на вршење на дејноста:

Енергетската дејност, трговија со природен гас, носителот на лиценцата ќе ја врши преку склучување на купопродажни договори за набавка на природен гас од увоз, договори со операторите на пренос и дистрибуција за обезбедување на капацитети за пренос и дистрибуција и регулирани услуги, договори со квалификуваните потрошувачи и со снабдувачите со природен гас на тарифните потрошувачи.

11. Подрачје на кое ќе се врши дејноста

Енергетската дејност трговија со природен гас носителот на лиценцата може да ја врши на целата територија на Република Македонија и странство.

12. Општи обврски за носителот на лиценцата

Носителот на лиценцата е должен да:

обезбеди непречена и континуирана испорака на природен гас на квалификуваните потрошувачи и снабдувачите со природен гас на тарифни потрошувачи;

- обезбеди доволен преносен и дистрибутивен капацитет и регулирани услуги, во согласност со применливата тарифа, пазарните правила, мрежните правила за пренос и мрежните правила за дистрибуција, за количините на природен гас кои се обврзал да ги испорача, освен ако квалификуваниот потрошувач купува преносен и дистрибутивен капацитет и регулирани услуги за сопствени потреби;

- обезбеди природниот гас кој што го испорачува да ги исполнува условите за квалитет определени со склучените договори, како и пропишаните норми за квалитетот;

- ги почитува законите, другите прописи и општи акти кои се однесуваат на вршење на дејноста трговија со природен гас, заштита на конкуренцијата, заштита на потрошувачите, заштита на животната средина, животот и здравјето на луѓето и заштита при работа;

- ги почитува техничките, мрежните и пазарните правила, нормативи и стандарди за работа на системот за пренос и системот за дистрибуција на природен гас;

- ги почитува правилниците и другите прописи кои ги пропишува или одобрува Регулаторната комисија за енергетика во согласност со закон, а особено Правилникот за условите, начинот и постапката за издавање, менување и одземање на лиценци за вршење на енергетски дејности.

13. Обврска за одвоена сметководствена евиденција

Носителот на лиценцата е должен :

- во своите интерни пресметки да води одвоена евиденција за секоја од енергетските дејности за кои што поседува лиценца;

- во согласност со сметководствените стандарди со кои се уредува сметководственото работење на претпријатието: да изготвува финансиски извештаи кои ќе обезбедат информации за средствата, обврските, капиталот, приходите и расходите со резултатите од работењето, како и паричните текови на претпријатието, како и

- да обезбедува консолидирани финансиски извештаи.

14. Обврска за доставување на Годишен извештај за финансиското и деловното работење

1. Носителот на лиценцата е должен до Регулаторната комисија за енергетика најдоцна до 10 март во тековната година да доставува Годишен извештај за финансиското и деловното работење во врска со вршењето на дејноста во претходната година (извештај на година).

2. Годишниот извештај треба да содржи податоци за:

1. набавки и продажби на природен гас во текот на извештајна година.

2. Финансиски извештаи:

- биланс на состојба и биланс на успех,
- извештај за промените во главнината,
- извештај за паричните текови,
- применетите сметководствени политики,
- други објаснувачки белешки подготвени во согласност со меѓународните сметководствени стандарди, и
- интерни пресметки за секоја од енергетските дејности за кои што поседува лиценца

3. превземени мерки во текот на извештајна година, за:

- обука и стручно усовршување на вработените заради сигурно, безбедно и квалитетно вршење на дејноста;

- спроведување на мониторинг врз сопственото работење;

- обезбедување на услови за сигурно, континуирано и квалитетно вршење на дејноста;

- вршење на дејноста во услови на кризна состојба, промена на условите на светскиот пазар, како и воена и вонредна состојба.

4. состојба со кадровска екипираност за извршување на поделни задачи во врска со дејноста;

5. оценка за реализирање на планот за работа за извештајната година; и

6. бизнис план за тековната година.

15. Обврска за доставување на други извештаи, информации и податоци во врска со вршењето на дејноста до Регулаторната комисија за енергетика

Носителот на лиценцата е должен до Регулаторната комисија за енергетика да доставува:

- информации за количините на природен гас, согласно договорите за набавка и договорите за испорака на природен гас, склучени со извозникот на природниот гас, како и со квалификуваните потрошувачи и/или со вршителите на дејноста снабдување со природен гас на тарифни потрошувачи

- месечни извештаи за испорачани количини на природен гас, согласно Табелата 1, која е составен дел на оваа лиценца.

- известувања за сите околности, настани и промени кои што имаат или би можеле да имаат влијание врз вршењето на дејноста.

- други податоци во врска со вршењето на дејноста.

16. Обврска за овозможување на пристап до објектите и непосреден увид во документацијата

Носителот на лиценцата е должен по барање на Регулаторната комисија за енергетика да овозможи непосреден увид во целокупната документација која што се однесува на вршењето на енергетската дејност за која што е издадена лиценцата, во согласност со Правилникот за условите, начинот и постапката за издавање, менување и одземање на лиценци за вршење на енергетски дејности.

17. Изменување и дополнување на лиценцата

Изменувањето и дополнувањето на оваа лиценца ќе се врши исклучиво во согласност со одредбите од Правилникот за условите, начинот и постапката за издавање, менување и одземање на лиценци за вршење на енергетски дејности.

18. Мерки во случај на неисполнување на обврските на носителот на лиценцата

Доколку носителот на лиценцата не ги исполнува обврските содржани во оваа лиценца, Регулаторната комисија за енергетика ќе преземе мерки согласно Правилникот за условите, начинот и постапката за издавање, менување и одземање на лиценци за вршење на енергетски дејности.

Прилог: Табела 1

ИЗВЕШТАЈ ЗА ИСПОРАЧАНИ КОЛИЧИНИ НА ПРИРОДЕН ГАС
ВО ТЕКОТ НА МЕСЕЦ _____, _____ ГОДИНА(Nm³)

КОРИСНИК/ПОТРОШУВАЧ (ИМЕ)	ИСПОРАЧАНИ КОЛИЧИНИ ВО ТЕКОТ НА МЕСЕЦ		ИСПОРАЧАНИ КОЛИЧИНИ ОД ПОЧЕТОК НА ГОДИНА	
	ПЛАНИРАНО СОГЛАСНО ДОГОВОР	РЕАЛИЗИРАНО	ПЛАНИРАНО СОГЛАСНО ДОГОВОР	РЕАЛИЗИРАНО
I. КВАЛИФИКУВАНИ ПОТРОШУВАЧИ 1. 2. 3.				
ВКУПНО I				
II. СНАБДУВАЧ НА ТАРИФНИ ПОТРОШУВАЧИ 1. 2. 3.				
ВКУПНО II				
ВКУПНО (I + II)				

МИНИСТЕРСТВО ЗА ТРУД И СОЦИЈАЛНА ПОЛИТИКА

2499.

Врз основа на членот 10 од Законот за исплата на платите во Република Македонија ("Службен весник на РМ" бр. 70/94, 62/95, 33/97, 50/2001, 26/2002, 46/2002, 37/2005 и 121/2007), Министерството за труд и социјална политика

ОБЈАВУВА

1. Стапката на трошоците на живот за месец септември 2008 година, во однос на месец август 2008 година, е пониска за 0.2%.

2. Исплатата на платите за месец септември 2008 година, во однос на месец август 2008 година, работодавачите од членот 3 став 1 ја вршат на нивото на правото утврдено за претходниот месец.

Министер,
Цељаљ Бајрами, с.р.

www.sivesnik.com.mk
contact@sivesnik.com.mk

Издавач: ЈП СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА, ц.о.-Скопје
бул. "Партизански одреди" бр. 29. Поштенски фах 51.
Директор и одговорен уредник - Тони Трајанов.
Телефони: +389-2-3298-860, 3290-471, 3290-449.
Телефакс: +389-2-3112-267.

Претплатата за 2008 година изнесува 9.200,00 денари.
„Службен весник на Република Македонија“ излегува по потреба.
Рок за рекламации 15 дена.
Жиро-сметка: 300000000188798.
Депонент на Комерцијална банка, АД - Скопје.
Печат: ГРАФИЧКИ ЦЕНТАР ДООЕЛ, Скопје.

ISSN 0354-1622

2008127